

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostili. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Dobrodo«
Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija«
pod Vojškim
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevni

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (041) 764000 '4 linije)

OSREDNJA KNJIZNICA
S.VILHARJA
TRG REVOLUCIJE 1 P.P.132
66001 KOPER

io 1
85723

7096 AA

60100200

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 700 lir - Leto XLII. št. 249 (12.574)

Trst, sredo, 22. oktobra 1

Ob 120-letnici plebiscita v Benečiji

FERRUCCIO CLAVORA

Pred 120 leti, 22. oktobra 1866, je 3.687 volivcev moškega spola (na približno 14 tisoč prebivalcev) dalo pozitivno neobvezujoče mnenje o sklepu Dunaja, da bi prepustili Italiji okrožje Špetra Slovenov. Odločitev ni bila boleča, saj glasovanje ni odločalo o ničemer. V bistvu je šlo le za sebično izjavo o zvestobi novemu gospodarju v upanju, da bi po obdobju avstrijskega in Napoleonaovega nadvladja spet dobili avtonomijo in svobodo, ki so jih uživali pod Beneško republiko.

Te obletnice seveda ne kaže proslavljati z navdušenjem, je pa prilika za razmišljanje in za analizo položaja, ki se je izoblikoval po tolikih letih pripadnosti italijanski državi. Obletnica pa nas tudi spodbuja k iskanju političnega in programskega predloga za bodoče delo slovenske narodnostne skupnosti v okviru države, ki je še danes noče priznati kot narodno manjšino.

Večkrat ponovljene izjave in pričevanja o zvestobi italijanski državi, vdano sprejemanje načrtovanega razvoja našega teritorija, razlastitev človeškega in naravnega potenciala naše skupnosti, pasivno prenašanje krivične kulturne in jezikovne politike, spoštovanje demokratične in nenasilne logike v zahtevanju naših ustavnih pravic, vse to ni imelo nobenega učinka, pač pa je le dalo vtis skupnosti, ki je pripravljena žrtvovati svoj obstoj na oltarju pripadnosti neki državi.

Mesec dni po plebiscitu, 22. novembra, je videmski Il Giornale di Udine nakazal politiko italijanske države do nas z odločnim "Te Slovane je treba eliminirati...". Sto dvajset let politike, ki je težila k temu cilju, pa ni strlo odpora Slovencev v Benečiji. Nasprotno, s potresom se je nekaj bistvenega spremenilo v zavesti nemajhnega dela skupnosti. In ravno ta sprememba spodbuja k razmišljanju o drugačni strategiji manjšine: etnični razvoj, ki je uprt v manjšino samo.

Sklicevanje na pravno državo, na Ustav, na demokratično zakonitost se zdi namreč že retorično. Če si je kdo kljub vsemu še delal utvare, da imajo »vrednote«, »načela«, »pravila«, »zakoni«, »solidarnost«
še smisel v državi, v ustanove katere redkokoli verjame, je najbrž izgubil vsakršno zaupanje ob nedavnem srečanju enotne delegacije s poslancema Amatom in De Carlijem. Od države, ki je močna s šibkimi in šibka z močnimi, v kateri imajo veliko maneverskega prostora najrazličnejši lobbiji, manjšina, kot je slovenska, ne more upati le v prebuditve demokratičnega in institucionalnega ponosa sistema, ki skrbi samo za lastno preživetje.

Slovcem je treba reči, da zaščita manjšine ni odvisna samo od korek-

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Stopnjuje se »vohunska vojna« med Washingtonom in Reaganova administracija bo iz 55 sovjetskih funkcionarjev iz ZDA

Ukrep je odgovor na izgon petih ameriških diplomatov iz Sovjetske zveze

NATO podprl Ameriko glede evroizstrelkov

GLENEAGLES (ŠKOTSKA) — Države članice NATO so včeraj s previdnostjo pristale na možnost Evrope brez ameriških in sovjetskih evroizstrelkov. To je včeraj sklenila skupina za jedrsko načrtovanje Atlantskega zavezništva, ki se je sestala v škotskem Gleneaglesu.

Obrambni ministri so obenem izrazili pomisleke glede sovjetskih taktičnih jedrskih raket s dometom pod tisoč kilometrov, ki so nastanjene v NDR in ČSSR. Skupaj z umikom evroizstrelkov (Cruise, Pershing 2 in SS-20) bi morali umakniti tudi taktične rakete in zmanjšati vzhodnoevropsko konvencionalno oborožitev.

Iz sklepnega dokumenta seveda niso razvidna razhajanja med zavezniki. Italijanski obrambni minister Spadolini je podprl ameriško zadržanje v Reykjaviku, drugi pa so nekako pristali na tezo, da evroizstrelki nimajo nobene veze z Reaganovim vesoljskim ščitom. V Gleneaglesu so tudi likvidirali »upor generalov«, slednji so namreč trdili, da ne pristajajo na ničelno opcijo. To je včeraj vojaški poveljnik NATO Rogers omilil, češ da je šlo za zasebne ocene.

WASHINGTON, MOSKVA — Reaganova administracija je včeraj sporočila, da mora do 1. novembra zapustiti ZDA 55 sovjetskih funkcionarjev in diplomatov, ki so zaposleni na veleposlaništvu v Washingtonu in na konzulatu v San Franciscu. To je v bistvu Reaganov odgovor na izgon petih ameriških diplomatov, ki morajo v bistvu zapustiti Sovjetsko zvezo, ker so pred tem ZDA izgnale iz New Yorka 25 sovjetskih funkcionarjev z veleposlaništva SZ pri Združenih narodih.

»Vohunska vojna«
med obema velesilama postaja torej vedno bolj vroča in do skrajnosti kali medsebojne odnose v tem kritičnem obdobju po neuspehu reykjavškega vrha. Washingtonska administracija skuša seveda vso krivdo zvaliti na sovjetsko stran. Od 55 funkcionarjev navaja, da so pet izgnali kot »nezaželene osebe«
zaradi njihove »nediplomske dejavnosti«. Ostalih 50 pa mora zapustiti ameriško ozemlje, da bi ponovno vzpostavili ravnotežje med ameriškim funkcionarji v SZ in sovjetskimi v ZDA. Washington namreč očita, da ima Moskva v Ameriki več diplomatov in funkcionarjev kot ZDA v Sovjetski zvezi. Reaganova administracija bržkone pozablja, da obstaja ameriško-sovjetski sporazum, ki določa skrajno mejo 320 funkcionarjev v vsaki državi.

Moskva je to novo ameriško pobudo najodločneje obsodila. Glasnik sovjetskega zunanjega ministrstva Genadij Gerasimov je na včeraj-

šnji tiskovni konferenci še pred ameriškim sklepom o izgonu opozoril washingtonsko administracijo, da ne bi njen odgovor zaradi izgona petih ameriških diplomatov iz SZ vodil nikamor, sprožil bi le neskončno verigo obojestranskih ukrepov in protiuکrepov.

Gerasimov pa je na včerajšnji tiskovni konferenci spregovoril tudi o Reaganovem vesoljskem ščit. Po njegovem bo Sovjetska zveza sprejela vse protiukrepe, da bi izničila ta Reaganov ščit. Iz njegovih besed je bilo razvidno, da bo ta sovjetski protiuکرp precej cenejši, stal naj bi le 5 odstotkov vsote, ki jo bodo Američani potrosili za SDI.

Že pred meseci so razni zahodni znanstveniki vključno z ameriški navajali, da bi lahko Sovjeti že z navadnimi železnimi opilki izničili laskersko zrcalne in druge megalomanske obrambne sisteme vesoljskega ščita. Sovjetska vesoljska tehnika je namreč tako izpopolnjena, da bi lahko njihove težke rakete brez večjih težav spravile v zemeljsko krožnico »slepilni«
material, ki bi izničil ameriški SDI.

Odnosi med velesilama so torej do skrajnosti skaljeni kljub obojestranskim zagotovilom, da se bo dialog nadaljeval, da si državi ne moreta privoščiti izničenja v Reykjaviku skoraj doseženih sporazumov. Pri tem pa tako Washington kot Moskva vztrajata pri svojih stališčih.

Slovenski komunisti seznanili Natto s problematiko slovenske manjšine

SANDOR TENCE

RIM — Globalna zaščita Slovencev v Italiji je bila glavna tema sinočnjega delovnega sestanka med generalnim sekretarjem KPI Natto in med kvalificirano delegacijo slovenskih komunistov iz Furlanije-Juljske krajine, ki so jo spremljali krajevni partijski voditelji in parlamentarci iz naše dežele. Srečanje sodi v okvir prizadevanj italijanskih in slovenskih komunistov za doseg globalnega zaščitnega normativa, za katerega je partija od zdavnaj angažirana v prvi osebi, saj smatra manjšinsko zaščito kot nujno ustavno obvezo v sklopu naporov za demokratizacijo celotne družbe.

Tajnika Natto, ki sta ga spremljala predsednik senatne skupine Pecchioli in podpredsednik poslancev KPI Minucci, je uvodoma pozdravil deželni sekretar Viezzi, ki je nato spregovoril o položaju naše skupnosti v sklopu deželne stvarnosti. Podrobno poročilo je nato podal načelnik deželne komisije slovenskih komunistov Miloš Budin, ki je sogovornike iz Rima podrobno

seznanil tako o delu komisije, kot o naporih in akcijah slovenske enotne delegacije, vključno s potekom nedavnega sestanka s podtajnikom Amatom. Budin je poudaril nevarnost, da pride v kratkem do kakšnih nesprejemljivih vladnih predlogov, ki bi izvotlili smisel globalne zaščite, kar bi v bistvu premaknilo rešitev tega vprašanja v nedogled.

Poročilom je sledila razprava, v kateri je prišla do izraza nujnost, da mora partija za uzakonitev globalne zaščite postaviti na tehtnico vso svojo politično moč v državi in hkrati tudi vso svojo težo v parlamentu, čeprav se jasno zaveda, da je opozicijska stranka. To je tudi osnovna misel, ki jo je v zaključkih podal Natto, za katerega sta široka fronta demokratičnih sil in enotnost Slovencev glavni jamstvi za doseg tega cilja.

Slovenske kumuniste so sinoči v Rimu poleg Miloša Budina zastopali še senatorka Jelka Gerbčeva, deželni svetovalec Boris Iskra, član deželnega tajništva Edvin Švab, član tržaškega pokrajinskega vodstva Stojan Spetič in beneški komunist Ivo Paljavec.

Grožnja avtoprevoznikov se včeraj ni uresničila

RIM — Napovedana in pričakovana grožnja avtoprevoznikov se ni izpolnila. Namesto da bi se včeraj, poskus bodo ponovili še v petek, TIR izogibali avtocesti in s predpisano brzino 60 km na uro vozili samo po državnih in pokrajinskih cestah, je bil po podatkih Viminala po vseh avtocestah promet s TIR povsem normalen, morda jih je krožilo celo manj kot običajno, ker se kakšni avtoprevozniki niso hoteli izpostavljati; na ostalih cestah pa po podatkih notranjega ministrstva sploh ni bilo prometnih zamaškov. Za primer, da bi 350.000 tovornjakov vseeno uresničilo grožnjo, so okrepili nadzorstvo nad prometom na splošno: to nalogo je opravljalo 3000 patrulj, 20 helikopterjev in tri letala.

Vsredržavne organizacije potrošnikov so prvič, odkar obstajajo, sprejele skupno stališče in grožnjo avtoprevoz-

nikov proglasile za atentat na prometno varnost, do katere imajo pravico vsi. Organizacije potrošnikov so podprle ministrske ukrepe o omejitvi prometu tovornjakov in kaznovanju politiki in v pozvale ministrstvo, naj izboljša informacije v oddaji »zeleni val«
in uredi prometne znake za primere megle.

Medtem je državni svet zavrnil priziv državne advokature in ponovil veljavnost razzsodbe TAR iz Lacija o prepovedi kroženja TIR ob sobotah, nedeljah in praznikih. V podkrepitev pravilnosti te odločitve naj povemo, da je promet v zadnjih 10 letih zahteval 114.620 mrtvih, 2 milijona ranjenih in 311.000 stalnih invalidov. V letošnjem letu varnosti prometa je bilo še več smrtnih prometnih nesreč kot prejšnja leta.

Danes v treh evropskih pokalih Najtežje za Juventus

No in računajo, da bodo vnovčili več kot dve milijardi lir (vstopnice, televizija, reklama itd.). Napovedi o izidu je težko dati, saj gre za ekipe, katerima ne manjka niti izvrstnih igralcev niti izkušenosti. Jugoslavijo bo v tem pokalu zastopala Crvena zvezda, ki ima v norveškem Rosenborgu dosegljivega nasprotnika.

V pokalu pokalnih prvakov Italija nima več svoje ekipe, mostarski Velež pa ima sorazmeroma lahko nalogo proti bolgarski Vitochi.

V pokalu UEFA bo Inter srečal varšavsko Legio, ki jo je že lani v tem pokalu premagal in tudi tokrat ne bi smelo priti do presenečenja. A tudi Torino nima posebno težkega nasprotnika, saj madžarski Raba Eto ne bil smel biti prehuda ovira.

Splitski Hajduk bo danes igral proti bolgarski Trakii in če ne bo prišlo do podcenjevanja nasprotnika, bi moral iztržiti ugoden rezultat pred povratno tekmo, ki jo bo odigral na tujem.

Uradna predstavitev Mebla

NA 10. STRANI

Za Hasenfusa zahtevajo trideset let zapor

MANAGUA — Trideset let zapor, kar je najvišja kazen, veljavna za sandinistično oblast, je državni pravdnik Rodrigo Reyes predlagal za Eugena Hasenfusa, Amerikanca, zajetega v Nikaragvi po sestrelitvi letala, ki je dovažalo pomoč kontrasmu. Državni pravdnik je to kazen zahteval na včerajšnjem zasedanju posebnega sodišča, ki mu predseduje sodnik Reynaldo Monterrey in v katerem sta še dva člana sandinističnih obrambnih odborov.

Državni pravdnik je obtožil ujetega Amerikanca terorizma, nedovoljenega združevanja in kršenja zakona o javnem redu. Po besedah katerega so v nezakonitem združenju še predsednik Reagan, podpredsednik Bush in nekateri voditelji protisandinističnih organizacij in agenti CIA.

Posebna spodišča so v Nikaragvi ustanovili 1983. leta, da bi z njimi preganjali terorizem in politične zločine, izvršene proti revolucionarni državi. Hasenfusa brani Enrique Sotelo, pripadnik Demokratične konservativne stranke. Ta znani odvetnik je izjavil, da je sedanjí že stoti primer njegove obrambe pred posebnimi sodišči in da doslej ni dobil še nobene pravde.

Bela hiša je obtožila Managua, da skuša s procesom utišati številne Nikaragovce, ki hočejo spremembo sistema z edinim možnim načinom: s pritiskom na sandinistično vlado.

Deželni tajnik KD na obisku v Ljubljani

LJUBLJANA — Na včerajšnjem delovnem pogovoru na republiški konferenci SZDL Slovenije sta se Bruno Longo, sekretar deželnega sveta krščanskodemokratske stranke Italije za Furlanijo-Juljsko krajino, in Jože Smole, predsednik RK SZDL Slovenije, s sodelavci pogovarjala predvsem o sodelovanju SZDL Slovenije in krščanskodemokratske stranke Furlanije-Juljske krajine. To sodelovanje pomeni namreč pomemben prispevek k razvoju dobrososedskih odnosov med državama. Slovenska stran je izrazila tudi pričanje, da bo demokratična Italija kmalu sprejela ustrezen zakon o globalni zaščiti slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. (dd)

V Mozambiku žalujejo za predsednikom Machelom

NA 2. STRANI

● Ob 120-letnici

NADALJEVANJE S 1. STRANI

tnega uresničevanja Ustave. V izkrivljeni italijanski politični logiki bo zaščita manjšine (vprašanje, ki zadeva najosnovnejše in ustavno zagotovljene pravice) uresničena le na osnovi propagandnih potreb sil petstrankarske večine.

Izhodišče vsake politične stragije je poznavanje konkretne situacije, s katero se spoprijemajo in v kateri delujejo sile, ki se zavzemajo za spremembe. Kar zadeva specifično Benečijo, je treba metodološko najprej razlikovati med slovensko etnično skupino (skoraj vse prebivalstvo Benečije) in tistim delom v njenem sklopu, ki ga bomo označili kot aktivno narodno manjšino in ga lahko spoznamo po konkretnih ukrepih za zaščito lastne istovetnosti, za obnovitev lastne sposobnosti izražanja, za načrtovanje gospodarskega razvoja.

V takem izvajanju ni važno meriti velikosti etnične skupine in narodne manjšine, treba pa je poudariti, da sta skupini kakovostno različni in imata različni vloge.

Narodna manjšina je letos dosegla nekaj vidnih uspehov: s tiskovno konferenco v Vidmu je potrdila svojo voljo po razvoju; s Kulturnimi dnevi v Ljubljani je julija dokazala svoje organizacijske sposobnosti in svojo kulturno raven, bogatost in razčlenjenost svojega političnega utemeljevanja, sposobnost enotnega samoupravljanja lastnih ciljev. Septembra je bil odprt prvi dvojezični razred, ki ga obiskuje 12 odstotkov otrok tiste starosti vseh občin Nadiških dolin. V teh dneh bo odprt odsek za videmsko pokrajino SDGZ.

Obstajajo torej predpogoji za začetek razvojnega procesa v smislu preseganja dominacije, procesa, ki naj osvobaja posameznika in družbo z uveljavljanjem osebne in kolektivne ustvarjalnosti ljudi, ki definirajo določene cilje in pripravijo sredstva, da jih dosežejo. Razvoj pomeni, da ljudje in njihove skupnosti delujejo kot osebk (namesto da bi kot objekti pasivno sprejemali zunanje pogojevanje), da potrjujejo lastno avtonomijo, zaupanje v same sebe in v lastno prihodnost; da pripravljajo in uresničujejo lastne načrte.

In prav to delamo v teh letih: omogočamo, da »italijansko usmerjen človek« postopno ne bo več model etnične skupine, pač pa bo njegov vzor »Slovenec«, ki v konkretnosti svojega vsakdanjega življenja dokazuje svojo narodno pripadnost. Tako lahko steče proces delo — šola — kultura — narodna zavest, ki dosele ni mogel zadihati s polnimi pljuči. Drugače povedano: slovenska narodnostna skupnost v Benečiji se lahko razvije — navzlic italijanski politiki — samo če ima Slovenec službo na lastnem območju, če pošilja otroke v slovensko šolo, če sodeluje pri družbenih in kulturnih pobudah skupnosti, kateri pripada in s katero ustvarja načrt lastne in kolektivne prihodnosti. To je stava, ki jo hočemo zmagati navzlic 120 letom italijanskega mačehovstva.

FERRUCCIO CLAVORA

Za enakopravnost jugoslovanskih delavcev v tujini

BEograd — Za Jugoslavijo je bistvenega pomena vsaka akcija evropskega sveta, ki bi vodila k izenačevanju položaja jugoslovanskih delavcev z državljani držav članic evropskega sveta, kot tudi vsako priporočilo za doseg optimalnih dvostranskih rešitev glede njihove pravice in položaja. To je včeraj izjavil predsednik zveznega komiteja za delo, zdravstvo in socialno politiko Janez Kern, ob začetku dvodnevni pogovorov med Jugoslavijo in evropskim svetom. Tema pogovora so problemi jugoslovanskih delavcev na začasnem delu v tujini in razvoj odnosov med SFRJ in evropskim svetom. Jugoslovanski predstavniki se pogovarjajo z delegacijo podkomisije parlamentarne skupščine evropskega sveta za spremljanje migracij delavcev v Evropi.

Kern je poudaril pomen, ki ga SFRJ pripisuje izdelavi konvencije ZN o pravicah delavcev migrantov in članov njihovih družin ter izrekel upanje, da bo evropski svet prispeval k čimprejšnjemu sprejetju tega dokumenta. (dd)

Kenan Evren pri Hasaniju

BEograd — Predsednik republike Turčije Kenan Evren in predsednik predstevstva Jugoslavije Sinan Hasani sta imela včeraj v Belem dvoru sklepne politične pogovore, ki so se v največji meri nanašali na možnost poglobljanja dvostranskega sodelovanja. Obe strani sta izrazili pričakovanje, da bo obisk predsednika Evrena v Jugoslaviji prispeval k poglobljanju sodelovanja na političnem, ekonomskem in drugih področjih. (dd)

Vzrokov letalske nesreče v Južni Afriki še niso ugotovili

V Mozambiku in sosednjih državah žalovanje za predsednikom Machelom

NAIROBI — Včeraj so se v Maputu sestali na izrednem sestanku člani 10-članskega politbiroja vladajoče stranke Frelimo (Fronte za osvoboditev Mozambika) in ministrskega sveta, da bi izbrali naslednika pokojnega predsednika Samora Machela. V Mozambiku so razglasili 60-dnevno žalovanje. Posmrtno ostanke Samora Machela bodo menda pokopali prihodnji teden, ko naj bi po mnenju nekaterih opazovalcev objavili ime Machelovega naslednika.

Mozambiški javnosti so šele včeraj sporočili novico, da je v letalski nesreči na južnoafriškem ozemlju umrl predsednik Samora Machel. Kakor poročajo danes iz Maputa, je v mozambiškem glavnem mestu mirno, uradi, trgovine in podjetja pa so zaprti.

V času poročanja še ni jasno, koga bosta politburo in ministrski svet (vlada) izbrala za Machelovega naslednika na čelu države in partije. Po mozambiški ustavi je namreč predsednik partije tudi avtomatično predsednik države, kar je bil Samora Machel dobrih enajst let. Med najbolj verjetnimi kandidati za novega predsednika omenjajo predvsem dve politični osebnosti: predsednika vlade, 45-letnega dr. Maria Machunga in zunanega ministra Joaquina Chisana, ki so ga med včerajšnjimi neuradnimi novica-

mi o letalski nesreči omenjali kot žrtev nesreče. Po drugih mnenjih je krog predsedniških kandidatov širši in vanj vključujejo tudi člana politbiroja Marcelina Dos Santosa (konec marca so ga odstavili s položaja partijskega sekretarja za gospodarska vprašanja, zaradi česar se je njegova politična teža bržčas zmanjšala, čeprav ga nekateri omenjajo kot drugega človeka v partijski hierarhiji), ministra za kooperacijo Jacinta Velosa in ministra za varnost polkovnika Sergia Viera.

V Južni Afriki so ponovili, da bodo k preiskavam o vzrokih nesreče povabili poleg mozambiških tudi tuje strokovnjake in strokovnjake mednarodne zveze za civilni letalski promet. Gotovo je, da hoče Pretoria s tem odstraniti sume, da bi bila posredno ali neposredno vmešana v tragični dogodek. Ne glede na to, je danes v zimbabvejskem glavnem mestu Harareju prišlo do demonstracij, v katerih je nekaj tisoč mladih demonstrantov najprej hotelo napasti malavijsko veleposlaništvo (zaradi očitane podpore Malaviji mozambiškemu odpadniškemu gibanju Renamo), nato pa so napadli dve pisarni južnoafriške letalske družbe (SAA), razbili stekla in na ulicah sežgali avtomobilske gume ter vzklikali »Živel Sa-

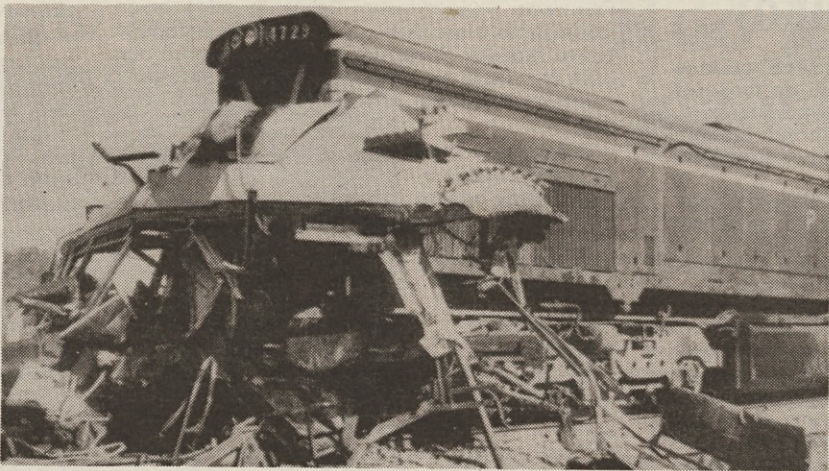
mora Machel«. Demonstranti so hoteli napasti tudi južnoafriško trgovinsko predstavništvo, v čemer niso uspeli, ker so prostori predstavništva v četrtem nadstropju poslovne zgradbe v središču Harareja. Poročajo, da je demonstrante morala razgnati policija s solzilcem.

Južnoafriški zunanji minister Roelof Botha je poslal zimbabvejskemu kolegu oster protest zaradi omenjenih napadov in terja, naj zimbabvejske oblasti zaščitijo južnoafriška predstavništva in seveda Južnoafričane v Harareju. Iz drugih afriških držav za zdaj ne poročajo o protijužnoafriških demonstracijah, čeprav so v nekaterih afriških uradnih in poluradnih krogih malone prepričani, da je bila Pretoria tako ali drugače vpletena v nesrečo mozambiškega letala.

V afriških sredstvih obveščanja v komentarjih ob smrti Samora Machela po eni strani izražajo bojazen, da se bo s tem še povečala nestabilnost in napetost na jugu Afrike, drugi komentatorji pa izražajo upanje, da z Machelovo smrtjo ne bo pretrgana kontinuiteta mozambiškega boja za suverenost in neodvisnost.

AVGUST PUDGAR

Tragedija v Pakistanu

V Pakistanu se je vlak zaletel v avtobus, pri čemer je bilo 40 smrtnih žrtev. Posledice trčenja so vidne na sliki (Telefoto AP)

KPI tudi letos zabeležila upadanje števila članov

RIM — Število članov KPI še vedno upada. Upadanje se je začelo pred devetimi leti, potem ko je leta 1976 ta stranka dosegla rekordno število milijon 814.317 članov. Od tedaj se je upadanje nadaljevalo in letos je doslej obnovilo izkaznico 1.570.000 članov, 25 tisoč manj kot lansko leto. Res je sicer, da se kampanja še ni končala in da bo morda obnovilo izkaznico še nekaj tisoč članov, res je tudi, da podatek še zdaleč ni tako porazen, kot je nakazal tednik L'Espresso, ki je pisal o 100 tisoč članih manj, vendar pa vodstvo partije zaskrbljuje predvsem dejstvo, da se upadanje ponavlja že tako dolgo in je torej že nekakšna stalnica.

To vprašanje so nekateri sprožili že na letošnjem partijskem kongresu v

Firencah in tedaj so sprožili triletni načrt reorganizacije partijskih struktur, predvsem sekcij, odnosov s člani, in glasila L'Unità. O tem načrtu bo v petek prihodnjega tedna razpravljala skupščina odgovornih za periferno organizacijo, zasedanja pa se bo udeležil tudi sekretar Natta. Medtem pa so nekatere ukrepe že sprejeli; tako so na primer že pripravili gradivo za kampanjo včlanjevanja za leto 1987, med drugim letak s posnetkom množičnega Nattovega zborovanja ob zaključku festivala Unità v Milanu z napisom »Sedaj je na vrsti levica« ter z reprodukcijo platnice izkaznice za leto 1987, na kateri bo Gramscijeva slika ob 50-letnici njegove smrti.

G. R.

Končan obisk Craxija v Alžiriji

ALŽIR — Predsednik vlade Craxi se je med dvodnevnim bivanjem v Alžiru s predsednikom Šadlijem Bendžedidom pogovarjal o dvostranskih in sredozemskih vprašanjih. Opazovalci pravijo, da sta oba državnika zainteresirana za nastanek novega položaja v Sredozemlju na Bližnjem vzhodu, kjer je mir v vedno večji nevarnosti.

Craxi je obsodil atentat PLO na zid objokovanja, ker so takšna dejanja napake, ki nimajo ne političnih in ne vojaških koristi. Bendžedid pa je izjavil, da je PLO edini predstavnik palestinskega ljudstva, ki ima pravico do samoodločbe in samostojne države v Palestini.

Državnika sta se dogovorila za nadaljevanje dvostranskih pogovorov z bližnjim obiskom alžirskega zunanjega ministra Taleba Ibrahimija v Italiji in italijanskega ministra za zunanjo trgovino Rina Formice v Alžiriji.

Že sedmi Američan padel v roke libanonskih islamskih skrajnežev

BEJRUT — Pripadniki Islamske revolucionarne pravice so včeraj v Bejrutu prevzeli odgovornost za ugrabitev 56-letnega ameriškega državljanca Edwarda Austina Tracyja, o katerem trdijo, da je židovsko-ameriški vohun. Ta organizacija muslimanskih skrajnežev je prevzela odgovornost za ugrabitev Američana italijanskega rodu Jamesa Cicipia in za Sirca s francoskim državljanstvom Marcela Cou-darija.

V Washingtonu so takoj najodločnejše demantirali, da bi bil Tracy obveščevalec tajnoobveščevalne službe CIA. Izraelski Mossad pa kot vedno molči, iz dosedanjih izkušenj pa je malo verjetno, da bi bil Tracy pravi izraelski vohun, saj Mossad izbira svoje agente med manj vidnimi osebami. To pa gotovo niso Američani in Evropejci, ki še vztrajajo v Bejrutu. Razne skupine libanonskih in muslimanskih skrajnežev imajo namreč v svojih rokah kar 20 talcev. Od teh je osem Francozov, šest Američanov, dva Britanca, Italija, Južna Koreja in Iraka pa imajo po enega talca v rokah teh skrajnežev.

V glavnem so vsi talci islamskega džihada (sveta vojna), a po mnenju večine izvedencev so tudi druge grupacije v bistvu le stranske organizacije matičnega džihada. Povsem drugačen pa je položaj glede ugrabljenih Libanoncev in Palestincev, saj tu pridejo v poštev vse libanonske skupine od skrajne muslimanske in krščanske levice pa do desnice obeh ver, da sploh ne omenimo verskih ločin in zasebnih klanov.

V takem položaju je seveda prisotnost Zahodnjakov v Bejrutu skrajno nevarna. Portugalska je včeraj uradno napovedala ukinitve svojega veleposlaništva. Britanska ambasada bo še naknadno znižala število svojih diplomatov in funkcionarjev. V Londonu se namreč bojijo, da bi zadnje britanske obtožbe o sirske vpletenosti v atentate v Veliki Britaniji lahko sprožila maščevalne atentate. Na francoskem veleposlaništvu v Bejrutu pa je včeraj prišlo do eksplozije. Po vsem sodeč to ni bil atentat temveč nesreča v parku veleposlaništva, ki so ga spremenili v

pravo minsko polje, da bi se zavarovali pred atentati skrajnežev.

V vsej tej zmedbi pa je jasno le to, da imajo pri Saidi zajetega izraelskega pilota v svojih rokah Amalovi borci. Vodja Amala in pravosodni minister Beri je včeraj osebno potrdil, da je pilot v njihovih rokah. Beri je tudi navedel nekaj pogojev za njegovo osvoboditev. Po zadnjih informacijah je pilota izročila Amalu neka druga šiitska skupina, sedaj pa se baje nahaja v neki bolnišnici v dolini Bekaa. Pri pristanku s padalom si je namreč zlomil roko.

Izraelske oblasti skušajo sedaj s posredovanjem zahodnih diplomatov izposlovati osvoboditev zajetega pilota. Pripravljene so izpustiti v zameno določeno število v Izraelu zaprtih libanonskih šiitov. Kljub takim naporom pa Izrael ne popušča od svojih ustraševalnih metod. Včeraj so izraelska letala ponovno dvakrat preletela Bejrut, da bi ponovno poudarila, kako morajo Libanonci vedno računati na svojega južnega sosedu.

Nerešena vprašanja poučevanja verouka na italijanskih šolah

RIM — Vprašanje verouka na šolah je še predmet polemik v parlamentu in med političnimi strankami. Na zatožni klopi je še vedno zelo sporni sporazum med ministrico za šolstvo Falcuccijsko in državno škofovsko konferenco, ki kaže v praksi velike pomanjkljivosti, posebno pri izvajanju svobodne izbire dijakov in tako imenovanega alternativnega pouka. Šolsko ministrstvo je s tem v zvezi že izdalo vrsto okrožnic, ki pa še zdaleč niso razčistile mnogih odprtih vprašanj, posebno na višjih šolah, kjer o alternativnem pouku večkrat odločajo ravnatelji sami.

Iz mnogih krajev države prihajajo v teh dneh vesti o nesporazumih in tudi o diskriminacijah na račun dijakov, ki so se odrekli verouku. Na nekaterih osnovnih šolah so tako ravnatelji ustanovili »posebne razrede za alternativce«, spet drugje pa so izvajali pritisk na starše, naj vendarle vpišejo svoje otroke k verouku. V neapeljski nižji srednji šoli »Poerio« je profesor italijanščine po vstopu v razred povabil dijake, da se pokri-

žajo. Med učenci je tudi pripadnica krajevne židovske skupnosti, ki se ni pokržala in je to tudi javno utemeljila, kljub temu pa jo je omenjeni profesor med šolsko uro klical z vzdevkom »Judinja«.

Parlamentarci KPI, neodvisne levice in proletarske demokracije, ki so se jim pridružili tudi republikanci, so zato formalno posegli pri predsedniku senata Fanfaniju in pri predsednici poslanske zbornice Jottijevi, naj takoj sprožita posebno parlamentarno preiskavo o teh vprašanjih. Pobuda parlamentarcev teh strank sledi zelo ostremu napadu, ki ga je pred dnevi socialistični podtajnik Martelli naslovil ministrici Falcuccijski ter jo med drugim obtožil, da je posredovala javnosti neresnične podatke o izbiri verouka na šolah. Proti Falcuccijski je nastopil tudi šolski sindikat CGIL s posebno peticijo, ki jo je že podpisalo več tisoč državljanov.

Sandor Tence

Atentat v Atenah

Neznanci so podtaknili bombo v opel, ki je bil parkiran v nekem atenskem predmestju. Kasneje je policija ugotovila, da je moški, ki je umrl v eksploziji bil pripadnik PLO, kot je potrdil tudi predstavnik palestinske organizacije v Atenah. Tziodet je prisel v Grčijo pred dvema tednoma, potoval pa je z mavretanskim potnim listom, trenutno pa je stanoval pri prijateljih. Avto, ki je včeraj eksplodiral, je najel 17. oktobra. Predstavništvo PLO v Atenah je napovedalo, da bo v kratkem objavilo o zadevi tiskovno sporočilo.

Seja Izvršnega odbora Slovenske kulturno-gospodarske zveze

Kritična ocena stališč vlade do vprašanj slovenske manjšine

TRST — Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki se je sestel v ponedeljek v Trstu, je razpravljajal o ponovnem zavlačenju postopka za odobritev globalnega zaščitnega zakona. Kritično je ocenil zadržanje vladnih krogov, ki onemogočajo nadaljevanje razprave v senatni komisiji za ustavna vprašanja. V vladi je očitno premalo pripravljenosti, da bi v doglednem času ustregla zahtevam Slovencev v Italiji, čeprav je pred kratkim dala znak relativne dobre volje, s tem, da je bila v finančni zakon sprejeta denarna postavka za potrebe slovenske narodnostne skupnosti in s tem, da je bilo vprašanje manjšine vključeno v vladni program.

Izvršni odbor je v tej zvezi ocenil srečanje, ki ga je pred kratkim imela enotna slovenska delegacija s podtajnikom pri predsedstvu vlade Amatom. Razgovor s poslancom Amatom je po mnenju SKGZ nezadovoljiv. Podtajnik je sicer priznal veliko zamudo, ki jo ima vlada pri reševanju tega vprašanja, a je obenem omenil kot edino pot možnost zakonske zaščite na področju kulture in šole. Glede javne rabe slo-

venskega jezika je izjavil, da ima manjšina ustavno pravico do zaščite ne glede na večje ali manjše število, a da je to število vendarle pomembno v vsakdanji življenjski praksi. Kot razlog za zamude in neizpolnjene obveznosti je poslanec Amato navedel huda nasprotovanja, ki prihajajo iz vrst večinskega naroda.

O drugih, za našo skupnost življenjsko pomembnih vprašanjih na srečanju ni bilo razprave, kar naj bi pomenilo, naj manjšina sprejme zakon, ki bi obsegal kulturno dejavnost in šolstvo.

Obisk za tesnejše sodelovanje

TRST — Delegacija Deželnega sveta F-JK, ki jo vodi predsednik sveta Paolo Solimbergo, je te dni na uradnem obisku v nemški deželi Baden-Württemberg. Med Furlanijo - Julijsko krajino in nemško deželo, ki je med najbolj industrializiranimi v državi, obstaja že dokaj intenzivno sodelovanje na področju prevoza, znanstvenih raziskav in živilne industrije.

Sedanji obisk delegacije Deželnega sveta želi to sodelovanje okrepiti in ga obogatiti z novimi pobudami. Sodelovanje poteka tudi v duhu evropskega združevanja, h kateremu težita obe omenjeni deželi.

VIDEM, PORDENON — Prvi dan protesta vsedržavnega združenja avtoprevoznikov, ki so se mu pridružili tudi avtoprevozniki iz Furlanije-Julijske krajine, je na deželnih cestah potekal dokaj umirjeno. Kot znano so avtoprevozniki odločili, da se bodo namenoma izognili vožnji po avtocestah in se preusmerili na državne in pokrajinske ceste, da bi protestirali proti ministrskemu ukrepu o "super-globah". Ob tem pa bodo seveda upoštevali predpisane omejitve hitrosti, se pravi, da cestni velikani danes potujejo po polževo.

Na cestah v Furlaniji-Julijski krajini torej ni bilo večjih zastojev v prometu, prav tako ne na mejnih prehodih in obmejnih terminalih, kljub temu, da je na celotnem deželnem območju skoraj 7 tisoč avtoprevoznikov, ki delajo za razna zasebna podjetja, veliko in malo industrijo in obrtništvo. Največ jih je vpisanih na seznamu avtoprevoznikov v videmski pokrajini in sicer 1.623, v Pordenonu jih je 868, na Tržaškem 738, najmanj, 490 pa jih je na Gorškem.

Udeležba v protestni akciji je tudi v naših krajih presegla vsako pričakovanje, prav zato pa je cestna policija po-

skrbela za varnost na vseh pokrajinskih in državnih cestah, ki so pod nadzorstvom 16 policijskih patrulj. Na avtocestah torej danes vozijo le tovornjaki s tujo registracijo, ki jih seveda protestno gibanje italijanskih kolegov ne zanima.

Razstava uniform

PORTOROŽ — V prenovljenih prostorih muzejske stavbe Splošne plovbe Piran so danes odprli zanimivo razstavo »Dvesto let mornariških uniform na Jadranu«. Gre za risbe, fotografije in izvirna oblačila, s čimer so delavci pomorskega muzeja »Sergeja Mašere« Piran in Pokrajinskega muzeja Maribor skušali prikazati razvoj mornariških uniform (činov in nekaterih drugih rekvizitov, ki sodijo k uniformam) avstro-ogrske, italijanske, bivše in sedanje jugoslovanske vojne mornarice. Avtor razstave, dr. Sergej Vrišer, je ob odprtju poudaril, da na razstavi sicer nimajo tudi 200 let starih mornariških uniform, saj se s takimi lahko ponasja le najbogatejši muzeji na svetu, da pa so razvoj uniform kljub temu uspešno podali.

Po anketi CENSIS

Med ustanovami uživa dežela največ zaupanja

VIDEM — V kolikšni meri so prebivalci Furlanije-Julijske krajine seznanjeni z vlogo in delovanjem deželne uprave? Odgovor na vprašanje je skušal poiskati center za statistične raziskave CENSIS, ki je te dni predstavil izid obširne ankete, izvedene med prebivalci dežele. O tem, kaj prebivalstvo misli o deželni upravi več kot dvajset let po njeni ustanovitvi, je spregovoril predsednik deželnega odbora Biasutti na uradni predstavitvi izidov ankete, ki je bila v Vidmu.

Sodeč po odgovorih lahko sklepamo, da je dežela tista krajevna uprava, ki še vedno uživa zelo veliko zaupanje, celo večje, kot ga je deležna občina. Slednji sicer pripisujejo velik ugled, vendar je treba pri tem upoštevati omejenost njenih pristojnosti. Mnogo manj zaupanja si po mnenju prebival-

stva zasluži pokrajina, katere vloga in pomen sta nekoliko megleni in nejasni. Nad deželnim upravljanjem so najbolj navdušeni gospodarski operaterji, kar je po mnenju urednikov ankete zelo pomembno in obenem dokaz, da je dežela sposobna nepristransko ukrepati na tem področju, ki je v Furlaniji-Julijski krajini najbolj razvejano.

Najmanj navdušeni so se izkazali prebivalci pordenonske pokrajine; izrazili so namreč nezadovoljstvo nad pomanjkljivimi oblikami informacije o delovanju in ukrepanju deželne uprave. Nadalje se ne morejo sprijazniti z brezbriznostjo do problemov deželnih odbornikov in svetovalcev. Na splošno pa slednjim pripisujejo večjo verodostojnost in sposobnost kot politikom iz parlamentarnih krogov.

Ob zaključku snemanja filma Obmejna črta

Dan z igralko Kathleen Turner

Da bi sledili njeni tiskovni konferenci so italijanski časnikarji prileteli v Trst z Rima in Milana. Končno je Kathleen Turner, nova hollywoodska zvezda pristala na srečanje s tiskom! V Avditorij Tržaške RAI je prišla z malenkostno zamudo (sicer slovi po svoji natančnosti), s pogledom je oplazila prisotne fotografe in zahtevala sobico, v kateri bi se lahko »koncentrirala«. Petnajst minut kasneje je vstopila v dvorano nasmejana, z mežikajočimi temnomodrimi očmi, visoka, ne prav vitka »Pojedla sem preveč paste«, je priznala) v svoji živordeči volneni obleki, pripravljena na »naskok«. Še ni odgovorila na prvega, ko je v dvorano vstopil njen filmski partner Gabriel Byrne (Lattuadaovega Krištofa Kolumba bomo kmalu gledali v Byronovi vlogi v pravkar končanem filmu Kena Russell's Gothic).

Byrnov prihod pa ni zaustavil toka bolj ali manj osebnih vprašanj, ki smo jih postavljali plavalasi igralki. Po koščkih smo odkrivali njeno bliskovito filmsko kariero, od spremenalnega gledališča Manitoba Theatre Company, do vloge »prepotene« Matty Walker v filmu Body Heat, s katerim je zaslovela. Temu so sledili, med drugimi, še filmi The Man With Two Brains v katerem je igrala Dolores (Damo Večnega Glavobola), Zemeckisov Lov za zelenim zakladom, Russelov China Blue, Hustonov Čast Prizzijevih in še Peggy Sue Got Married Francisca F. Coppole.

Del Montejev Obmejna črta, o katerem bi morali pravzaprav govoriti na tiskovni konferenci, je njen prvi neameriški film. »Filmske ekipe v Evropi so slabše organizirane od ameriških, končni rezultat dela pa je večkrat boljši«, je priznala. Kako to, da ste se

odločili za ta film in ste sprejeli režiserja, ki vam je bil popolnoma neznan? »Prebrala sem scenarij, ki mi je bil všeč.«

Časnikarji so ji skušali na vse načine iztrgati vsaj bežen namig na vsebino filma. Kdo je Giulia? Kakšne avanture tičijo v filmu? Turnerjeva prijazno odgovarja, a ne nasede skritim pastem. Tako se časnikarji pomerijo z Byrnem. Njemu zbeži nekaj v zvezi z možem, ki umre na poročni dan, pa se takoj premisli in nadaljuje po popolnoma drugačnem tiru. Del Montejeva Giulia ohranja svojo skrivnost.

Ura, ki jo je Turnerjeva odmerila časnikarjem, mine kot bi trenil. Igralka se pripravlja na zadnjo klapo, na katero smo tokrat povabljeni vsi. Snemali so na dvorišču pošne palače ob 22. uri. V sivozelenem avtomobilu sedi plavalas 19-letno dekle, statistka na kateri merijo luči. Plavalaska zveči gume in potrpežljivo gleda kako tehniki čistijo šipo avtomobila in postavljajo kamero. Izza plave zavese se naenkrat (stali smo že dobro uro) pojavi Kathleen v črnih hlačah in plavem pulloverju. Tudi ob blizu spominja na mamo, ki je pravkar odpeljala otroke v šolo. Tehnik simulira vožjo (potiska prednji del avtomobila) njegov kolega z žarometom riše nevidne kroge po zraku (simulira cestno razsvetljavo), mi vsi pa strmimo v igralko, ki sedi za volanom in z obrazno mimiko pričara zaskrbljenost, strah in živčnost. Klapa na elektronskem setu pade le dvakrat. Režiser Del Monte pogleda posnetke in reče »cut«. Vemo, da je to »final cut«, da je snemanja konec. Kathleen izstopi in zaploska, mi pa za njo. Nekdo je odprl steklenice penecnega vina, Kathleen in režiser nazdravita vsem, poddirektor RAI Fichera se v imenu podjetja zahvali ekipi »za trud in požrtvovalnost«, časnikarji se poslavljajo, nekdo odpelje avtomobil. Pred pošto palače ostanejo le mestni redarji in tovornjaki z napisi RAI, ki vzbujajo radovednost nočnih obiskovalcev terezijanske četrti. (ef)

Sodelovanje med koprsko Intereuropo in ŽTO Priština

KOPER — Koprška Intereuropa in ŽTO Priština s Kosovega polja sta pred dnevi podpisali samoupravni sporazum, v okviru katerega sta obe organizaciji naročili pri niški Mašinski industriji 17 (celo vlakovno kompozicijo) specialnih vagonov za prevoz razsutih tovorov. Gre za naložbo približno 450 milijonov dinarjev iz sredstev za pomoč nerazvitim in hkrati za prvi tak sporazum Intereurope s katero kosovsko organizacijo. ŽTO Priština pa doslej ni imela takih vagonov za prevoz žitaric, gnojil, mineralov in drugih razsutih tovorov. Obe organizaciji sta se dogovorili, da bo prvih deset let z vagoni upravljala (zanje skrbela in opravljala vse špediterске posle) Intereuropa. Seveda bodo vagoni namenjeni predvsem potrebam kosovskega gospodarstva, vendar jih bodo uporabljali tudi za prevoze na drugih progah. Nove vagonne naj bi dobili že v začetku prihodnjega leta in bo tako koprski špediter k svojim dosedanjim 85 specialnim vagonom (s 4.500 ton nosilnosti) dodal še novih 17

tipa tadd's-z. Tovrstnih vagonov danes primanjkuje jugoslovanskim železnicam, po drugi strani pa pomeni tako sodelovanje enega od naporov za hitrejši razvoj pokrajine Kosovo. Od izkušenj Intereurope, ki je edini jugoslovanski špediter z lastnimi vagoni, namenjenimi javnemu prevozu pa bodo lahko povzeli tudi marsikatero poslovno in gospodarsko spoznanje, saj na primer prav ti vagoni koprski delovni organizaciji sploh ne prinašajo izgube, ampak dobiček. (B. Š.)

● VIDEM — V dvorani Aiace v Vidmu bo jutri okrogla miza na temo »Položaj mladih v družbi na poti v leto 2000«. Pri okrogli mizi bosta sodelovala tudi deželni odbornik za zdravstvo Gabriele Renzulli in sociolog Claudio Calvaruso.

Okrogla miza se bo pričela ob 18. uri in bo obravnavala vprašanja mladih in najmlajših, ki se zavestno ali nezavestno soočajo z novo družbeno stvarnostjo.

pisma uredništvu

O delovni mapi
Prvi dan šole

Spoštovani,

oglašam se v zvezi z zapisom o delovni mapi Prvi dan šole, ki jo je Zavod za slovensko izobraževanje pripravil beneškim prvošolčkom. Zapis daje namreč bralcu občutek, da gre za učbenik, v resnici pa je mapa le učni pripomoček, ki niti zdaleč ne rešuje vprašanja šolskih knjig, pač pa le nakazuje, kako se tudi z drobnim uporabnim gradivom da popestriti šolsko delo. Špetski prvošolčki se namreč ne poslužujejo le zgodbi o medvedku, ki je z njimi prišel prvi dan v šolo in to zgodbo je nalašč za naše otroke napisal Miroslav Košuta. Mi smo nato le poskrbeli za ilustracije in praktično aplikacijo literarnega besedila, ki je po nastanku in pomenu primarno, temveč uporabljamo pri svojem šolskem delu tudi druge učbenike in šolske knjige.

Zato se zahvaljujem slovenskim šolam na Tržaškem, ki so nam pomagale z učbeniki, Državni založbi Slovenije in Mladinski knjigi za razumevanje naših potreb in tiskanje separatov iz učbenikov, ki jih rabijo v SRS.

ŽIVA GRUDEN

O urniku Gregorčičeve proslave v Gorici

V zvezi z Gregorčičevo proslavo v Gorici v nedeljo, 26. t. m., bi želela pripomniti sledeče: mislim, da prireditelji (odbor), ko so določili 20.30, niso pomislili na starejše ljudi, pa tudi mlade, ki pridejo iz okolice in tudi iz Vidma in Krmina in ki verjetno ne bodo prišli zaradi pozne ure. Zvečer ni drugega vlaka, ki pelje proti Vidmu kot ob 21. uri in po 24. uri. Moja sestra na primer pride iz Vidma in bo morala domov z vlakom po polnoči, kar je neprijetno in tudi nevarno. Ne gre tu za osebno komoditeto, ampak za ljudi od katerih sem že slišala pripombe tudi ob priliki predstav v Kulturnem domu in drugih. Smatram, da bi morala biti Gregorčičeva proslava masovna prireditev in ne samo za one, ki imajo osebna prevozna sredstva. Čas od 17. do 18. ure bi bil najprimernejši (še posebno, ker je nedelja). Potrebno bi bilo, da se to upošteva v bodoče.

S spoštovanjem

N. V.

Philipp Vandenberg

Hetera

99.

Kserks je pihal, dvignil je glavo, da je bila njegova brada skoraj vodoravno, in kričal, medtem ko je kazal na Dafne: »Udari jo v obraz, razbij ji obraz, videti hočem, kako udarjaš, dokler ne bo začela brizgati kri!«

Hiliarh, velikan v usnjeni uniformi z ostrizeno glavo in dlakavimi rokami, je zrasel pred Dafne iz tal kot bik, mogočen in nepremagljiv. Dafne je pogledala naravnost vanj, očitno brez strahu, in za pogled je zmedel hilarha. Poznal je samo strah in grozo, še nikoli mu ni nihče pogledal v oči tako neustrašeno in s takšno naravno milino. Ni se mogel spomniti, da bi bil že kdaj čutil sočutje do koga, ki mu je zabodel meč v prsi ali mu odsekal glavo. Toda mogoče je bilo ravno to, da bo moral dekle udarjati z roko, jo kaznovati, ji prizadejati bolečino, tisto, kar ga je oviralo. Čeprav je velikan negibno strmел v Dafne, je čutil na sebi pogled velikega kralja, ki je gledal kot ognjeni sveder v izdolbenem kamnu. Potem je zamahnil in udaril. Heterina glava je odletela vstran kot klobčič volne, ki je pobegnil predi. Njene veke so vztrepetale, vendar je pogumno gledala v hilarha.

»Udari, sem rekel!« je zavpil Kserks skrajno razburjen, »razbiti ji moraš obraz!«

Velikan je omahoval, potem pa je drugič zamahnil in surovo udaril dekle s pestjo v obraz. Dafne je omahnila in negotovo iztegnila roke, da ne bi izgubila ravnotežja. Iz nosa ji je pritekla svetla kri, oblila ustnice in iz desnega ustnega kotička naprej po bradi. Hetera je začutila toplo kri na koži, toda še preden se je prav zavedela, jo je zadell nov udarec hilarha, da je kri brizgnila. Sila je bila tako velika, da se je spotaknila in z obrazom navzdol obležala na preprogi.

V ožini pri Salamini se je medtem boj bližal koncu. Grki so s Pozejdonovo pomočjo v obliki vetra pognali nazaj barbarske ladje. Zdaj se je pokazalo, kako nevarne so dvojne sprednje osti hitrih grških ladij, če so se s polno hitrostjo zaleteli v perzijske triere in se nato z nekaj krepkimi zavesljaji umaknile iz nevarnega območja. Njihova okretnost je Helenom prinašala tudi to prednost, da so perzijske strelice večinoma zgrešile cilj, medtem ko so atenski lokostrelci z lahkoto postrelili z ladij perzijske krmarje in hoplite. V boju človeka proti človeku pa so bili Heleni tako ali tako pogumnejši.

V morski ožini se je širila groza. Drugače tako mirna voda, v kateri se je zrcalilo temnomodro nebo Helade, se je pobarvala rdeče od krvi ubitih vojščakov. Utaplajoči so se oklepali vsega, kar jim je prišlo blizu, toda tudi njim grške pušice niso prizanesle.

Barbari so se že odpovedali tej morski bitki. Na vzhodu, tam proti Faleronu, so se poskušale umakniti prve sov-

ražnikove ladje, poskušale so zbežati; toda Euribiades jim je poslal nasproti Spartance, ki so jih neizprosno preluknjavali z ostmi in jih pošiljali na morsko dno.

Ko je Kserks spoznal, da je bitka izgubljena, je začel kričati: »O Ahura Mazda, zakaj si odvrnil od mene svoj milostni obraz? Mar ti nisem žrtvoval cele črede živine z belimi, proti nebu usmerjenimi rogovi? Je tvoj nasprotnik Ariman močnejši od tebe? Jaz, Kserks, kralj vseh kraljev, te vprašam, Ahura Mazda, zakaj si se odvrnil od mene?«

Pri tem je iztegnil roke proti nebu in proseče zavijal z očmi. Iz ozadja so stopili svečeniki, zaviti v široka črna ogrinjala, mahali s kadilnicami in enolično mrmrali nerazumljive molitve, državni velikaši so stegovali sklenjene roke proti čelu in kimali z glavami ter posegali v mnogoglasno molitev.

»Zasul bom to morsko ožino,« je besnel veliki kralj, »da bodo moje enote suhih nog prišle na Salamino in da nihče ne bo mogel trditi, da je ladjevje Ahemenidov potopljeno v salaminski morski ožini. Ne sme biti več morske ožine, me razumete?«

Sel je napovedal prihod Mardonija, ki je poveljeval kopenski vojski. Mardonij, majhen žilav tip z zvitiimi očmi, je pozdravil s pogumnim bojnim klicem. Pri tem se je njegov pogled ustavil na negibno na tleh ležečem dekletu. Kserks je opazil vprašujoči pogled in jezno rekel: »Moram sem jo kaznovati. Hetera je povzdignila glas proti meni.«

Mardonij se je sklonil, prijel Dafnino okrvavljeno roko in jo spustil nazaj na tla. Potem je obrnil dekle, da se je pokazal njen krvavi obraz, pritisnil uho na njene prsi in rekel služabniku: »Odnosite jo v harem. Ta nam bo še koristila!«

Berite

»Novi Matajur«

Na osnovi deželnega zakona št. 68 iz leta 1981

Na Pokrajini porazdelili finančna sredstva kulturnim društvom za letošnjo dejavnost

Tržaški pokrajinski svet je na ponedeljkovi seji z glasovi strank večino sprejel sklep, na osnovi katerega je porazdelil finančna sredstva raznim kulturnim društvom za njihovo dejavnost v letošnjem letu; porazdelil jih je na osnovi deželnega zakona št. 68/81, ki je že večkrat bil v središču ostrih polemik zaradi načina, kako Pokrajina uresničuje njegova določila.

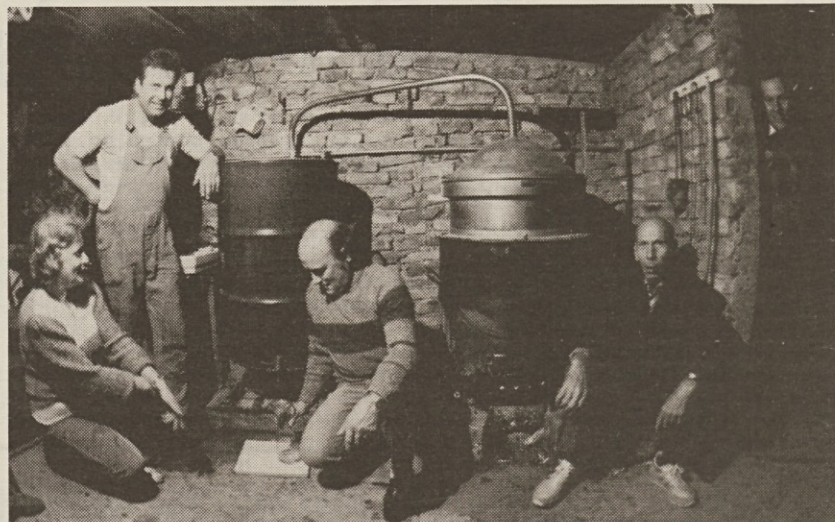
Naj takoj povemo, da je bilo letos predloženih veliko več prošelj kot v prejšnjem letu, razpoložljiva finančna sredstva pa so v primerjavi s preteklostjo v bistvu ostala nespremenjena. Teh prispevkov so bila deležna tudi nekatera slovenska društva, ki so predložila prošnje s potrebno dokumentacijo. Za kroniko naj navedemo, da so od slovenskih društev prijele finančne prispevke naslednja društva in organizacije: Kulturno združenje V. Šček 1 milijon, Društvo zamejskih likovnikov 3,5 milijona, Slovenski Dijaški dom Srečko Kosovel 3 milijone, Kulturni center Most 3 milijone, Slovenski katoliški kulturni center »Slovenska prosveta« 12 milijonov, KD Rovte-Kolonkovec 700 tisoč, KD Ivan Grbec 900 tisoč, KD France Prešeren 800 tisoč, občina Devin-Nabrežina (za eno konferenco, dve okrogli mizi in fotografski natečaj ob obletnici kamnolomov) 4 milijone, Foto Trst 80 600 tisoč, Slovenska prosvetna matica 1,3 milijona, Slovenski klub 1,5 milijona in KD Tabor 5,5 milijona lir. Te prispevke so omenjena društva in ustanove prejele za delovanje na humanističnem, znanstvenem in umetniškem področju, ki jih predvideva tretje poglavje omenjenega deželnega zakona.

Na osnovi določil šestega poglavja istega deželnega zakona, ki predvideva finančne prispevke za delovanje na področju zaščite krajevnih jezikov in kultur, pa so prispevke prejela naslednja društva in ustanove: Društvo Sloven-

cev miljske občine 1,2 milijona, Kulturni center F. Venturini 2,5 milijona, Kulturni krožek Mačkolje 1,4 milijona, KD Igo Gruden 1,5 milijona, KD Lipa 700 tisoč, KD Primorec 900 tisoč, KD Primorsko 600 tisoč, KD Rdeča zvezda 1 milijon, KD Slavec 1 milijon, KD Slovan 500 tisoč, KD Vesna 1,7 milijona, KD Valentin Vodnik 1,4 milijona, občina Devin-Nabrežina 6 milijonov, občina Dolina 3,3 milijona in Folklorna skupina Stu ledi 2 milijona lir.

Tako je pokrajinska uprava porazdelila finančne prispevke raznim slovenskim ustanovam. Sicer pa je kratka razprava pred odobritvijo sklepa pokazala, da so problemi v zvezi z izvajanjem tega deželnega zakona vedno isti. Ne samo iz vrst opozicije, ampak tudi iz krogov KD in LPT je bilo ugotovljeno, da je Pokrajina še enkrat izgubila priložnost, da bi pač kot ustanova lahko imela svojo vlogo pri usmerjanju kulturne dejavnosti tudi s porazdelitvijo finančnih sredstev; na obtožni klopi so bili še enkrat kriteriji, po katerih je porazdelila omenjena finančna sredstva. Fašisti so seveda zagnali vik in krik, da so slovenske ustanove prejele previsoke prispevke, v tem protestu pa niso bili osamljeni, saj se jim je pridružil tudi predstavnik LpT, ki pa sicer ni izrecno omenil slovenskih društev. Komunistična skupina je glasovala proti temu sklepu, ker porazdelitev sredstev po njihovem mnenju ne ustreza duhu omenjenega zakona in niti delovanju društev; po njihovem mnenju je tako porazdelitev narekoval le »klientelizem«. Pristojni odbornik Harej (SSK) je vsekakor zagovarjal tako porazdelitev in med drugim dejal, da Pokrajina nimajo pristojnosti, da bi lahko na tak način vodila kulturno politiko, ker ji tega ne dopuščata ne deželna ušrava in niti nadzorni organi, ki morajo potrditi vsak sklep ustanove.

V Podlonjerju že kuhajo žganje - v novem kotlu

V Podlonjerju so že pričeli kuhati žganje. Gre za značilno zimsko opravilo, a v Podlonjerju niso hoteli čakati na mrzli čas, da bi se ga lotili, tudi zato, ker so želeli čimprej preizkusiti novi kotel (na sliki).

Novo opremo za žganjekuho je nabavila Skupnost vrtnarjev in vinogradnikov od Sv. Ivana, z Vrdele in iz Podlonjerja. Gre za organizacijo, ki združuje kakih 40 polkmetov in ki je javnosti verjetno najbolj znana po vinskih razstavah, ki jih vsako leto prireja v Podlonjerju. Kotel je srednje velikosti, saj zmore kakih 130 litrov. Izdelal ga je obrtnik iz Sežane, v prvih preizkušnjah pa se je dobro izkazal.

Podlonjerski kotel je prvi na Tržaškem, ki je v skupni lasti. Na razpolago je vsem članom Skupnosti, ki so se že domenili za njegovo uporabo v prihodnjih mesecih. Žganje si bodo kuhali z znatno manjšimi stroški kot doslej, saj bodo morali plačati le za dovoljenje finančnih oblasti, nekaj pa bodo morali odšteti še za amortizacijo. Novi kotel so namestili na domačiji Maria Zocha v Podlonjerju, ki je sprejel varstvo skupne lastnine kot prijetno dolžnost.

Stališče Odbora za jamstvo Trsta

Proti termocentrali je treba izreči jasen »ne«

Odbor za jamstvo Trsta je spet zavzel stališče do vprašanja gradnje elektrocentrale na premost, ki je pravzaprav dal povod za njegov nastanek. Na svojem zadnjem sestanku je odbor obravnaval predvsem mnenje, ki ga je o tem problemu odobril tržaški občinski svet 14. t. m. Odbor je ugotovil, da je tržaški občinski svet dejansko zapustil svoje prvotno stališče, ki je bilo naklonjeno gradnji. Toda njegovo novo stališče je po mnenju odbora še dokaj nejasno, saj ne gre za odločen »ne«, to pa meče zaskrbljujočo senco na možnosti drugečnega gospodarskega razvoja tržaške občine.

Spomnimo naj, da je tržaški občinski svet 14. t. m. z večino glasov odobril stališče, po katerem obstoječi načrt ENEL za elektrarno na premostu ni izvedljiv. S to utemeljitvijo je svet izrazil mnenje, da je treba vprašanje o primernosti gradnje termocentrale prenesti na kasnejši čas. Prav zato, ker stališče tržaškega občinskega sveta ni dokončno, je Odbor za jamstvo Trsta sklenil, da bo nadaljeval s svojimi pobudami proti gradnji termocentrale. Tako bo še naprej zbiral podpise občanov, ki se z načrti ENEL ne strinjajo.

Ob koncu naj še omenimo, da je Odbor za jamstvo Trsta izrazil negodovanje nad ravnanjem novega tržaškega župana Giulia Staffierija, ki kljub številnim pozivom še vedno ni sprejel njegovih predstavnikov. Dru-

gače sta ravnala, pripominja odbor v svojem tiskovnem sporočilu, bodisi Staffierijev predhodnik Richetti bodisi predsednik deželnega odbora Biasutti.

Stavka slovenskih višješolcev

Zaradi nerešenih vprašanj v zvezi s šolskimi prostori bodo danes stavkali dijaki slovenskih višjih srednjih šol. Na Zavodu za poklicno izobraževanje Jožef Stefan še vedno manjkajo potrebne varnostne naprave, v šolskem poslopju pa ni niti zasilnih izhodov. Razen tega pa imajo v istem poslopju pouk tudi dijaki Trgovskega zavoda, in sicer v prostorih, ki so neuporabni. Učilnico v tretjem nadstropju so dijaki sami uredili, vendar so higienski pogoji še vedno slabi. Že več let nerešeno vprašanje pa je pomanjkanje neke dostojne telovadnice. Dijaki liceja, Trgovskega zavoda, Poklicnega zavoda in šole za geometre telovadijo na stadionu Prvega maja, ki pa je že več let prenatrpan. Dijaki se bodo danes zbrali prav na stadionu in razpravljali o teh problemih.

Možnost nudi ljubljanska pedagoška akademija

Visokošolski študij za naše učitelje

Štiriintrideset naših učiteljev se je v Trstu vpisalo na nadaljevanje študija ob delu za doseg visokošolske izobrazbe. To možnost nudi zamejskim učiteljem pedagoška akademija v Ljubljani, ki se bo z naslednjim letom postopoma spremenila v štiriletno pedagoško fakulteto. Pobuda izhaja iz načela, da je slovenska šola trden element narodne identitete. Na tej osnovi se na dvojezičnem področju narod odpira in ohranja. V Gorici poteka ta študij že dve leti in po mnenju vseh je pobuda, ki sta jo tostran meje prevzela goriško in tržaško tajništvo Sindikata slovenske šole, zelo dobrodošla. Tudi v Italiji se govori že celo vrsto let o ustanovitvi visokošolskega študija za učitelje, a storjenega zaenkrat ni še nič.

V sredo so bili predstavniki pedagoške akademije - koprski oddelek s

predstojnico Čokovo na čelu v Trstu. Spremljal jih je naš padagoški svetovalec Silvo Fatur. V dopoldanskih urah so imeli srečanje z ravnatelji, predstavniki učiteljskega in osnovnih šol. Govor je bil o organizaciji študija ob delu, o usklajevanju programov in o legalizaciji dosežene diplome, kar je še posebno pereč problem za naše učitelje, ki so se odločili za ta zahteven študij.

Popoldne so se predstavniki pedagoške akademije srečali s svojimi novimi študenti za zadnje domenke in obvestila. Predavanja bodo na učiteljski šoli Slomšek vsako sredo in petek, od 17. do 20. ure za štiri akademske ure hkrati. Zadnje dni oktobra bo slovesno odprtje akademskega leta v Kopru v popoldanskem času, da se ga bodo lahko vsi udeležili. Verjetno bo

tam tudi del hospitacij in vaje, ostalo pa se bo vse odvijalo v Trstu. Program je skrben in prilagojen. Pristop temelji na samoizobraževanju. Delo v razredu uspešno nadomesti del lekcij, poseben poudarek pa je dan pouku slovensčine, kulturi ustnega in pisnega izražanja, mladinski književnosti. Všteti bodo elementi sodobnih let. Lekcij bo na leto preko 200, približno 30 tednov pouka z vmesnimi premori za pripravo izpitov. Po treh letih bodo študentje dosegli diplomu pedagoške akademije in se lahko tako vpisali v tretji letnik pedagoške fakultete. Teklo bo stalno usklajevanje programov, tako glede na naše nove učne načrte, kot v dogovoru s tukajšnjimi dejavniki.

Vrsta mladih učiteljic je pozorno sledila izvajanjem predstavnikov pedagoške akademije, med njimi tudi nekaj vzgojiteljic, ki bodo sledile razrednemu pouku za učitelje. Brez dvoma bo prišlo v teku študija do osipa zaradi preobremenjenosti. Vsem, ki bodo vztrajali do konca, pa se bo vložen trud brez dvoma obrestoval.

In na koncu še obvestilo: v okviru tečaja, ki ga organizira Syndikat slovenske šole za učitelje, ki so se prijavili za natečaj za stalna mesta, bo v ponedeljek in torek predavala profesorica Mira Cenčič o novih učnih načrtih za osnovno šolo.

Ž. M.

Na sliki srečanje predstavnikov pedagoške akademije z zamejskimi učiteljicami.

Mešani pevski zbor Primorec - Trebče nastopi v nedeljo v repentabrski cerkvi

Pred približno dvema letoma je začel s skupnim delom zbor, ki je vključeval mlade pevce iz Trebč in Opčin. Vsi ti pevci so prej peli v svojih domačih zborih, potem pa so se dogovorili, da bi bilo za rast in kvaliteto zbora bolje, če se združijo in začno skupno peti.

Če je kdo mislil, da zamisel ne bo uspela, da se bodo pevci utrudili hoditi enkrat sem, drugič tja na vaje, so se presneto zmotili. Danes šteje mešani zbor Primorec-Tabor že 48 pevcev, iz Trebč, z Opčin, pa tudi iz drugih vasi in tudi iz Trsta.

»Nikar nas ne imenujte mladinski zbor, ker to nismo, čeprav pojejo v zboru le mladi pevci«, nam je povedal zborovodja Matjaž Šček, ki smo ga »ujeli« na razgovor v Prosvetnem domu na Opčinah.

»Deklet imamo več, kot fantov in zato nam manjka še nekaj tenorjev in basov. Nič ni še zamujenega. Še imajo čas mladi pevci, da pristopijo k nam in da začnemo z rednim delom«, sta nam povedala Matjaž in še Milena Padovan.

»Ob ponedeljkih imamo ponavadi vaje v Ljudskem domu v Trebčah, ob sradah pa v Prosvetnem domu na Opčinah. Enkrat na mesec, in to v nedeljo dopoldne, pa imamo kar štiriurno vajo, na kateri izpilimo, dodelamo vse tisto, kar na rednih vajah ne utegnemo. Ta nedeljska vaja nam je zelo koristna in bomo s to tudi nadaljevali.«

Z vaji je zbor začel že v začetku septembra; prvi nastop pa je imel 28. septembra na proslavi 40. obletnice postavitve spomenika padlim v Trebčah. »Vaje bodo tako tekle do prvega novembra, ko bomo imeli v Strunjanu dvodnevne intenzivne vaje, kjer bomo obnovili naš program, začeli pa bomo tudi z vaji, da čimprej vključimo nove pevce in njihove glasove v našo sredino.«

Kot sta nam Matjaž in Milena povedala, čakata zbor še v tem letu dva pomembna nastopa, morda pa se bo pridružil še tretji. »26. oktobra ob 18. uri bomo gostje repenskega KD Kraški dom in bomo nastopili s samostojnim koncer-

tom v cerkvi na Repentabru. Izvajali bomo program, ki smo ga pripravili za konec pretekle sezone in ki obsega 18 pesmi. 7. in 8. decembra pa bomo gostovali v Ptuj, kjer bomo gostje tamkajšnjega srednješolskega pevskega zbora. Tu bomo imeli celovečerni koncert v Kulturnem domu, nato pa še poseben nastop za šole.«

Po intenzivnih vajah v Strunjanu bo zbor začel tudi s študijem novega programa, ki bo obsegal v prvem delu Brahmsove »Ljubezenske valčke« za mešani zbor s štiričlono klavirsko spremljavo in nekaj pesmi slovenskih avtorjev tega stoletja, v drugi del pa bodo uvrstili ciklus slovaških ljudskih pesmi v priredbi Sama Vremška.

»Skupno bomo naštudirali okrog 20 pesmi, ki jih bomo peli v originalu, torej v nemščini in slovaščini. Z eno lektorico za slovaščino smo že tako rekoč dogovorjeni, sedaj moramo dobiti še lektorja za nemščino.«

Lani je mešani zbor Primorec - Trebče v razmeroma kratkem času naštudiral samostojni koncert, s katerim je že trikrat nastopil.

»Letos želimo z novimi pevci najprej konsolidirati kvaliteto. Če bomo pridno vadili, bomo lahko v tej sezoni napravili kvaliteten preskok v našem petju in podajanju pesmi. Nimamo nedosegljivih načrtov, vendar si želimo predvsem kvalitete. Ker je okrog 12 novih pevcev, bomo morali z raznimi vajami začeti kar znova. Lahko torej rečemo, da je zbor še v fazi formiranja.«

»Imamo sicer več načrtov, a mogoče bi bilo bolje, da o njih še ne govorimo, čeprav lahko rečemo, da iščemo kulturno širše dimenzije, da si želimo sodelovanja tudi z instrumentalnimi skupinami itd.«

Zbor ima torej zelo resne namene in načrte. Korak za korakom hoče graditi svojo kvaliteto ter vzgajati pevce za to dejavnost, ki predstavlja, kot je rekel Matjaž, »širše kulturno poslanstvo.«

N. L.

Cerkev in teritorij tema ponedeljkovega večera DSI

Pred nekaj tedni so se v Trstu zaključili tržaški škofijski pastoralni dnevi. Na tem srečanju so prišli do izraza številni problemi današnje cerkve; slovenski del vernikov je tu obravnaval predvsem vprašanja, ki so tesno povezana z vlogo slovenske Cerkve v naših krajih.

Na rednem ponedeljkovem srečanju v Društvu slovenskih izobražencev so gostje večera, trije člani pastoralne komisije, orisali prisotnim najpomembnejše zaključke, do katerih je prišlo na tem verskem srečanju med laiki in cerkvenimi predstavniki. Naslov letošnjih pastoralnih dnevov - »Cerkve in teritorij« — je nudil udeležencem veliko možnosti za razmišljanje. V skupnem pogovoru se je pojavilo predvsem vprašanje: ali naš, civilni in cerkveni teritorij dovolj poznamo? Kakšna je vloga katoličana v teritoriju? Msgr. Dušan Jakomin je povedal, da so vsi udeleženci pastoralnih dnevov izrazili prepričanje, da naš teritorij, pa tudi našo zgodovino, vse premalo poznamo. V svojem uvodnem govoru je nato g. Jakomin spregovoril tudi nekaj besed o vlogi Cerkve na določenem ozemlju ter o problemih, s katerimi se morajo spopadati vse, in ne samo slovenske verske ustanove. Za rešitev vseh teh težav pa je neobhodno potrebna pomoč laikov.

Peter Močnik, član mladinske pastoralne komisije, je v svojem posegu poudaril predvsem pomankljivost krščanske vzgoje, Tomaž Simčič pa je opisal položaj slovenskih vernikov na Tržaškem. Povedal je, da bi bilo med njimi nujno potrebno širše sodelovanje, skupen dialog, ki ga sedaj dejansko ni. V zadnjih letih so se zato pojavila razna prenovitvena gibanja, ki skušajo najti odgovor na najbolj žgoča vprašanja tržaške Cerkve...

HJ

S skupinsko razstavo slikarjev treh dežel v petek obnovitev dela Galerije Babne hiše

Z otvoritvijo skupinske razstave slovenskih, italijanskih in avstrijskih slikarjev se bo v petek, 25. oktobra, ob 20.30, začela razstavna dejavnost galerije Babne hiše. O razstavi bosta spregovorila umetnostna zgodovinarja Jožko Vetrlih in Laura Safred, isti večer pa bo urednik knjižnih izdaj pri Založništvu tržaškega tiska, Marko Kravos, predstavil novo pesniško zbirko Aleksija Pregarčiča, Duh po apnencu, ki je izšla ravno v teh dneh. Na večeru bodo sodelovali tudi Maja Lapornik, Gian Maria Bugatto in Corrado Rojac.

Jutri na ministrstvu za industrijo morda odločilno srečanje

Kdo je odgovoren za zavlacavanje rešitve problema žaveljske Aquile?

Po vseh napovedih bi moralo biti jutrišnje srečanje na ministrstvu za industrijo v Rimu med podtajnikom Crescom, predstavniki deželne uprave, sindikalnih organizacij in družbe Total odločilno za pogajanja o proizvodni usodi rafinerije Aquila v Žavljah. Tako vsaj pričakujejo sindikati in pooblaščenim upraviteljem družbe Total La Porte, medtem ko deželni odborniki za industrijo Francescutto bolj previdno govori o preverjanju, ki se lahko izide pozitivno ali pa tudi negativno.

Le še dober teden je do izteka časovnega roka, do katerega bi zadeva — po sporazumu iz letošnjega junija — morala biti dokončno rešena. Zadnjega oktobra zapade namreč režim posebne dopolnilne blagajne, ki so ga uvedli za vse zaposlene, potem ko je s 1. avgustom povsem zamrla proizvodnja v rafineriji. Časa za sporazum o prodaji ali kakršnikoli drugačni rešitvi, ki bi zagotovila nadaljevanje proizvodnje, je bilo torej dovolj, pa tudi zanesljivih potencialnih kupcev ni manjkalo. Zakaj kljub temu še ni prišlo do odločitve, ostaja skrivnost; če je verjeti govorici, pa so za odlašanje krivi bolj politični oziroma strankarski kot gospodarski interesi. »Kaže, da čas, ki ga zahtevajo pogajanja, ne sovpa s postavljenimi roki,« pravi Fran-

cescutto, ki sicer verjame v možnost njihovega pozitivnega zaključka, manj pa je prepričan, da bo do njega prišlo prav jutri: »Če stvari še niso dozorele, potem bo treba upoštevati tudi možnost, da ministrstvo za industrijo poseže za začasno podaljšanje dopolnilne blagajne vse do dokončne rešitve problema.«

Jutri bo podtajnik pri ministrstvu za industrijo družbi Total predstavil štiri ponudbe kupcev, za katere je javnost doslej izvedela: avstrijskih družb Gessler-Perth, Transoil in Dravotec ter neke mešane družbe, ki pripada švicarskemu Texacu. Okoli prve ponudbe je bilo dvignjenega že precej prahu, ker je povezana s švicarsko finančno družbo Sasea, le-ta pa z Lafico, libijsko družbo za inozemske investicije, ki je bila še do pred kratkim eden od Fiatovih delničarjev. Po besedah pooblaščenega upravitelja La Porteja pa pogajanja na osnovi teh predlogov začela sama družba Total, ki jih ima namen izpeljati na čimbolj odkrit in korekten način.

»Jutrišnji sestanek na noben način ne bo mogel biti le poizvedovalen,« opozarja v posebnem komunicirajo deželni sindikat UIL, »saj obstajajo vsi pogoji za njegov pozitiven zaključek: kupci, rešeni tehnični pro-

blemi sožitja med obalnim skladiščem in rafinerijo, pripravljenost Dežele za (ne samo politični) prispevek k rešitvi problema, zagotovilo o ohranitvi dosedanje zaposlitvene ravni in jamstva za industrijske perspektive nove pobude. Če vsi ti pogoji,« nadaljuje sporočilo UIL, »ne bodo zadostovali za dokončno dosego sporazuma, potem bo jasno, da razlog niso objektivne ovire, temveč nepripravljenost ene od strani za pogajalsko mizo.«

Delegacija tržaške TZ odpotovala v Beograd

Davi je na uradni obisk v Beograd odpotovala delegacija tržaške Trgovinske zbornice, ki jo vodi predsednik Tombesi. V jugoslovanski prestolnici se bo sestala s predsednikom Gospodarske zbornice SFRJ Pavičem in z direktorjem JIK banke Miodragom Prico, pogovori pa se bodo v glavnem nanašali na znane težave, ki so jih predvsem v obmejnem blagovnem prometu sprožili novi jugoslovanski devizni predpisi. Tržaški predstavniki bodo tudi gostje srbske Gospodarske zbornice, jutri pa bodo odpotovali v Novi Sad in vrnili nedavni obisk predsedniku vojvodinske Gospodarske zbornice Felbabu.

Škof Bellomi vabi na molitev za mir

V okviru Dneva molitve za mir, ki bo v Assisiju 27. oktobra, je škof Bellomi sporočil, da bo tudi Tržaška škofija sodelovala pri pobudi. V Trstu bodo verniki molili za mir še pred shodom v Assisiju. Škofija je namreč proglasila petek, 24. oktobra, za dan posta. V nedeljo, 26. oktobra, se bodo verniki zbrali med 16. in 17. uro v cerkvi sv. Antona Novega za uro čaščenja, v ponedeljek, 27. oktobra, pa bo ob 18. uri v dvorani v Ul. Ananias ekumenska molitev, pri kateri bo sodeloval sam škof Bellomi.

Hudo ranjen voznik

Sinoči nekaj pred 19. uro se je na Obalni cesti pri hotelu Riviera, pripetila prometna nesreča, v kateri se je hudo ranil 49-letni Bruno Culiadi iz Ulice Antoni 22. Po prvih vesteh kaže, da je Culiadi vozil s fiatom 500 proti Sesljanu in da je pri Grljanu hotel zaviti na levo, na parkirni prostor hotela Riviera. Ko je spreminjal smer vožnje, pa očitno ni bil dovolj pozoren, tako da je zavozil na levo stran cestišča prav v trenutku, ko je privozil mimo s tovarnjakom Videmčan Guido Frezzato. Čelno trčenje je bilo neizogibno. Culiadija so težko ranjenega sprejeli na oddelek za oživljanje katarske bolnišnice s pridržano prognozo, Frezzato pa se ni ranil.

● Včeraj so se v Trstu srečali člani društva upokojencev iz Ilirske Bistrice in člani Društva slovenskih upokojencev iz Trsta, s katerimi so se letos maja pobratili. Gostje iz Ilirske Bistrice so spoznali Trst in njegovo bližnjo okolico ter se seznanili s položajem Slovencev v Italiji. Zaradi prostorske stiske bomo poročilo o obisku objavili jutri.

Prof. Vlada Turine ni več

V popoldanskih urah v ponedeljek je na kirurškem oddelku tržaške glavne bolnišnice umrl profesor in družbeni delavec dr. Vlado Turina.

Vedeli smo, da so mu bili od letošnjega poletja dnevi življenja šteti. Vedeli smo, pa kljub temu upali, da bo lahko še vzdržal, da bosta njegova življenjska sila in njegov živahni duh še lahko kljubovala zavratni bolezni, saj si nismo mogli predstavljati, da bi Vlada ne bilo več med nami.

Zdaj ga ni več. Z njim smo zamejski Slovenci izgubili trdnega in zavednega rojaka, človeka širokih nazorov in obzorij, odličnega šolnika, prijatelja učeče se mladine, kulturnega in družbeno angažiranega delavca od mladosti do zadnjega utripa srca. Tisti, ki smo z njim drugovali, preživljali nepozabne ure v tovarišjski sproščenosti, smo izgubili nenadomestljivega prijatelja, kljub letom človeka mladeniškega duha, resne, tehtne, a prav tako tudi šaljive, duhovite besede in moderne misli. Človeka, ki ga je krasila plemenitost značaja in dobrot srca.

Leta življenja so mu začela teči v Trzinu 26. maja 1908, od koder se je z družino preselil v Gorico in nato v Koper, kjer je med prvo svetovno vojno obiskoval Ciril-Metodovo osnovno šolo, nakar je uk nadaljeval na Ciril-Metodovi šoli in na gimnaziji v Trstu, v Postojni in ponovno v Trstu na zasebni trgovski šoli ter v letih 1924-28 na trgovski akademiji v Ljubljani. Leta 1928 se je vpisal na ekonomsko fakulteto v Trstu in promoviral leta 1935. Že naslednjega leta ga je fašistična oblast zaradi narodnega in protifašističnega delovanja aretirala in obsodila na 5 let konfinacije. Na otoku Ponza in v bližini Potenze je prebil dve leti, nakar so ga po sporazumu Stojadinović-Ciano izpustili. Leta 1937 se je umaknil v Ljubljano, v Dubrovnik in nazadnje v Beograd, kjer je dočakal okupacijo Jugoslavije. Čeprav so ga tudi nemški okupatorji aretirali in postavili pod policijsko nadzorstvo, je kljub temu ilegalno sodeloval z osvobodilnim gibanjem vse do osvoboditve.

Na povabilo Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora se je leta 1946 vrnil v Trst in se posvetil obnovljeni slovenski šoli. V letih 1946 in 47 je bil profesor na slovenski trgovski akademiji, v letih 1947-54 ravnatelj trgovske šole in od leta 1954 do upokojitve leta 1975 ravnatelj Trgovskega tehničnega zavoda »Žiga Zois«. Še po upokojitvi je nekaj let predsedoval maturantskim izpitnim komisijam. Iz let njegovega pedagoškega dela in ravnateljavanja je izšlo na stotine slovenskih maturantov trgovskih smeri, obogatitih z znanjem, ki jim ga je po-

sredoval kot strokovno usposobljen, zahteven a tudi razumevanjoči pedagog.

V narodnoobrambno in protifašistično delovanje se je Vlado Turina vključil v letih srednješolskih in univerzitetnih študijev. Skupaj z Romanom Pahorjem je bil ustanovitelj srednješolskega društva »Nicolò Tommaseo« v Trstu, bil je med ustanovitelji in nato predsednik mladinskega društva »Zarja« v Rojanu, med študiranjem v Ljubljani pa zadnji predsednik srednješolskega društva »Zora«. Do okupacije Jugoslavije je bil predsednik emigrantskega društva »Istra« v Dubrovniku in potem v Beogradu.

V Trstu je leta 1962 skupno z dr. Hlavatyjem ustanovil Slovenski klub in bil po Hlavatyju 7 let njegov predsednik. Od leta 1955 je bil kot edini Slovenec član pokrajinskega konzorcija za strokovno izobraževanje, več let član upravnega in nadzornega odbora Stalnega slovenskega gledališča in odbora za upravljanje Kulturnega doma, odbornik KD Polet na Opčinah, podpredsednik združenja »Naš Kras«, član upravnega odbora Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje, predsednik nadzornega odbora društva »Ekonomet« od njegove ustanovitve leta 1982 in do smrti predsednik Društva slovenskih upokojencev v Trstu.

Kljub tolikim zadolžitvam je vedno našel čas za sodelovanje s strokovnimi in zgodovinskimi gospodarskimi članki v slovenskem časopisu, v Primorskem dnevniku in predvsem v Gospodarstvu s psevdonimom Rado Lautin. Kot eden najboljših poznavalcev in raziskovalcev zgodovine primorskih Slovencev je sodeloval pri pripravi referata za prvo pokrajinsko gospodarsko konferenco v Trstu.

Kako bogato je bilo življenje Vlada Turine, kako vsestransko plodno in zavzeto za to našo narodnostno skupnost! S svojim življenjem in delom se je trajno zapisal v anale naše polpretekle in sedanjke dobe. Vsem, ki smo ga cenili in imeli radi, z njim delili prijetne ure v nešteti družabnih priložnostih, bili deležni njegovega prijetnega in odkritosrčnega prijateljstva, bo ostal v neizbrisnem spominu. Ostal bo živ!

Prijatelj Vlado, počivaj spokojno v zemlji, za katero si se nesebično razdal.

Jože Koren

Mednarodni simpozij na Ekonomski fakulteti

Vloga dežel AJ v sodelovanju med tremi sosednimi državami

V petek in soboto bo v konferenčni dvorani Ekonomske fakultete na Trgu Evropa 10. mednarodni znanstveni simpozij Alpe-Jadran z naslovom »Vloga dežel Alpe-Jadran v gospodarskem sodelovanju med Avstrijo, Jugoslavijo in Italijo«. Prirejajo ga Ekonomska fakulteta tržaške Univerze, Visoka ekonomsko-komercialna šola Univerze v Mariboru in Fakulteta za družbene in ekonomske vede Univerze v Gradcu.

Teme, o katerih bodo razpravljali ves dan v petek in v soboto dopoldne docenti vseh treh univerz, so izredno zanimive in se s svojo aktualnostjo vključujejo v imperativ po gospodarski integraciji obmejnih območij treh sosednjih držav, ki pa prav v naši deželi nikakor ne more dokončno preiti od besed k dejanjem. V referatih bo velika pozornost posvečena tehnološki inovaciji, finančnim vidikom trgovinskih odnosov med deželami Alpe-Jadran, finansiranju mešanih družb na območju delovne skupnosti in skupnemu izkoriščanju in zaščiti Severnega Jadrana, verjetno pa bo še posebej zanimivo poročilo profesorjev Ingrid Kubin in Michaela Steinerja z graške Univerze, ki bosta govorila o problemih integracije med Avstrijo, Italijo in Jugoslavijo. Simpozij bo v soboto ob 12. uri zaključila okrogla miza o možnostih mednarodne znanstvene kooperacije v okviru Alpe-Jadran.

Spet novost: obrtniki in trgovci morajo plačati »davek na zdravje« do sobote

Nesrečni »davek na zdravje«, ki ga uvaja finančni zakon, je že marsikomu povzročil sive lase in razplet dogodkov tako v zvezi z vsebinsko kot formalno zakonitostjo te dajatve za vsedrjavni zdravstveni sklad se iz dneva v dan razvija oziroma zapleta kot kaka kriminalka v nadaljevanjih, občani pa so nekakšne predestinirane žrtve, nad katerimi visi Damoklejev meč v obliki dobro popoppranih denarnih glob za zamude (do enega meseca 25 odstotkov neplačanega zneska, nato se globe postopno višajo vse do devet mesecev zamude, ko se aplicira kar 200-odstotna globa). Zakonski odloki, protislovna tolmačenja, uradna sporočila INPS z diametralno nasprotno vsebino, razsodbe pretorjev, stališča sindikalnih organizacij, vse to si dan za dnem sledi in se prepleta kot na tekočem traku.

Tako ugotavljamo, da so trditve, objavljene v včerajšnji številki, žal delno postavljene na glavo, jutri pa... kdo ve. Za odvisne delavce, upokojence in tiste, ki opravljajo svobodne poklice, ni dvomov; zanje je bil rok za plačilo solidarnostnega zdravstvenega prispevka podaljšan na 20. december. Problemi pa so nastali v zvezi s samostojnimi delavci, se pravi obrtniki, trgovci in kmeti. INPS je najprej v soboto zjutraj sporočil, da se jih posticipacija ne tiče. V poznih popoldanskih urah istega dne pa je INPS uradno potrdil podaljšanje roka tudi za obrtnike in trgovce (na kmete so kot ponavadi pozabili). Včeraj pa je INPS spet obrnil vse na glavo ob ugotovitvi, da nima nobene veljave njegov zadnji upravni ukrep v tem smislu in da se mora o tem izreči vlada. Do nadaljnjega torej velja, da če ne bo do sobote vlada izdala posebnega odloka za obrtnike in trgovce, bodo morali zavarovanci teh dveh kategorij samostojnih delavcev plačati do 25. t. m. ne le tretji redni obrok (že izpolnjen znesek na položni-

cij) in drugi odstotni obrok za pokojninski sklad (rumena položnica), temveč tudi drugi (in obenem zadnji) odstotni obrok zdravstvene dajatve (roza položnica). Slovensko deželno gospodarsko združenje svetuje svojim članom, naj kvečjemu počakajo s plačilom do sobote in če ne bo vlada izdala odloka, naj raje poravnajo zdravstveno dajatev, da ne bodo podvrženi globam.

Kar zadeva kmete, morajo drugi obrok zdravstvenega prispevka poravnati do 10. novembra, morebitno razliko na osnovi višjih dohodkov pa do 10. januarja 1987. Nezavarovani državljani pa bodo plačali »davek na zdravje« do 30. junija 1987 na podlagi prijavljenih dohodkov v letu 1986.

B. S.

Ob nenadomestljivi izgubi brata

ZLATKA JELINČIČA

izrekava Dušku iskreno sožalje
Pavel in Zdenka

Ob tragični izgubi brata Zlatka izrekava Dušanu Jelinčiču iskreno sožalje KD F. Prešeren iz Boljunca.

Ivo, Nadja, Marko, Tanja, Magda, Davor, Viviana, Gianfranco, Eva, Nataša, Marjan, Igor in Pavel se pridružujejo žalovanju ob težki izgubi prijatelja Zlatka.

Duško, v tem hudem trenutku srčno sočustvujemo s teboj Elči in Gigi, Silvana in Vojko, Liana in Aleksander, Sonja in Giani ter Jasna in Rado.

Ob hudi izgubi sočustvujejo z Duškom bivši Zlatkovi sošolci s klasičnega liceja.

Ravnateljica, učno in neučno osebje liceja F. Prešeren sočustvujejo z vsemi, ki so pretreseni ob tragični izgubi bivšega dijak prof. Zlatka Jelinčiča.

Ob izgubi dragega profesorja Jelinčiča izražamo dijakim poklicnega zavoda J. Stefan bratu Dušanu in ostalim sorodnikom iskreno sožalje.

Ob težki izgubi dragega brata ZLATKA sočustvujemo z Duškom Janko, Maja, Marjan, Lida, Gaja in Katja

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil

Vlado Turina

Pogreb bo v petek, 24. t. m., ob 12. uri iz mrtvašnice glavne bolnišnice v opensko cerkev in na opensko pokopališče.

Žalujoči: žena Vanja, sestra Jelka z možem, brat Dorče in drugo sorodstvo.

Trst, Buenos Aires, 22. oktobra 1986

Žalovanju ob smrti dragega prijatelja

VLADA TURINE

se pridružujejo Tatjana in Jože Koren, Elvira in Marko Tence, Milena in Stanko Bole, Elda in Zlatko Demšar, Dana in Boris Možina, Mira in Dušan Hreščak.

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu sporoča žalostno vest, da je umrl njegov predsednik

dr. Vlado Turina

Ohranili ga bomo v trajnem spominu.

Trst, 22. oktobra 1986

Zapustil nas je dolgoletni član, bivši predsednik Slovenskega kluba, član našega razsodišča in vsestranski kulturni delavec

dr. Vladimir Turina

Žalostni smo ob praznini, ki je nastala med nami in hkrati prepričani, da bo njegovo delo za vzgled na poti, ki je pred nami.

Zveza slovenskih kulturnih društev

Naš bivši dolgoletni ravnatelj

Vladimir Turina

je za vedno odšel.

DTTZ Žiga Zois se ganjeno klanja spominu zaslužnega in vzornega vzgojitelja.

Neučno osebje zavoda Ž. Zois v Trstu izreka g. Vanji Turini iskreno sožalje ob smrti bivšega ravnatelja Vladimira Turine.

Ob smrti dr. Vladimira Turine, predsednika nadzornega odbora, izrekava družini iskreno sožalje Društvo slovenskih ekonomistov.

KASTA - Krožek absolventov Slovenske trgovske akademije se klanja spominu svojega častnega člana dr. Vladimira Turine in izreka užaloščeni ženi globoko sožalje vseh svojih članov.

Ravnateljica, učno in neučno osebje liceja France Prešeren se klanja spominu ravnatelja dr. Vlada Turine.

Ravnatelj slovenskih višjih in nižjih srednjih šol se pridružujejo žalovanju ob boleči izgubi dr. Vlada Turine in izražajo svojcem najgloblje sožalje.

Slovensko stalno gledališče se klanja spominu svojega nekdanjega sodelavca, zvestega ljubitelja in člana Društva Slovensko gledališče dr. Vladimira Turine, ženi Vanji pa v tem težkem trenutku izraža iskreno sožalje.

Zadruga Naš Kras se klanja spominu svojega odbornika Vlada Turine in izraža soprog Vanji iskreno sožalje.

ŠD Mladina poziva k vpisu v baletno šolo

Baletni odsek ŠD Mladina ima za sabo že 10 let baletno-rekreativnega delovanja. Preko našega baleta se je v tej dobi zasukalo veliko otrok, ki je imelo veselje do tega telesnokulturnega udejstvovanja, posebno deklic. Balet zahteva dolgoletni trud v vadbi za dosego harmoničnega gibanja in lahкотnosti, ki jo vidimo v baletki. Zato je nihanje števila gojenk pogojeno od njihove vztrajnosti. Najmlajši do 6., 7. leta se predvsem igrajo. Igre jih uvaja k ritmu, vajam za refleksje in vajam za koordinacijo gibov. Učijo se tudi otroške folklorne plesje, ki so malčkom bolj dostopni. Šele po 6., 7., 8. letu starosti pokažejo zanimanje za baletne vaje - treninge. Ta vrsta gimnastike je koristna telesu v rasti, da si pridobi pravičen razvoj mišic, prožnost, gracio v kretanju, igralsko in čustveno izražanje, obvladovanje telesa, ritmiko in spoznava baletno glasbo.

Balet ni več privilegij na voljo samo izbrancem, odprt je vsej doraščajoči mladini, ki želi spoznati podobo gledališke govornice, ki prevzema v svojem ritmu in v svojem harmoničnem

oblikovanju prostora najgloblja človeška čustva. Učimo se tudi plesje za baletne in folklorne nastope. Ravno ti pritegnejo mladino k učenju, zato ne smemo zatirati težnje po nastopih. V teku 10-letnega delovanja so imeli poleg letnih zaključnih nastopov tudi gostovanja pri sosednjih društvih in v matični domovini. Lotili smo se tudi zahtevnejših nalog in želi diskretne uspehe. Nastopi pa bodo ostali zapisani v srcu prenekaterih gojenke z nežnim spominom, kakršnega vzbudijo v nas najlepši trenutki našega otroštva. Žal pa smo spoznali, da gojencem, ko dosežejo določeno stopnjo priprave, ni dovolj rekreacijsko delovanje in opustijo balet.

Prepričani pa smo, da je tudi tako delovanje pripomoglo izoblikovati in obogatiti življenjskost našega člana. Nadaljujemo tudi letos z baletno šolo in vabimo zainteresene, naj se zglasijo v prostorih bivšega otroškega vrtca osnovne šole Albert Sirk v Križu, kjer potekajo vaje ob ponedeljkih in petkih v popoldanskih urah.

Obdor ŠD Mladina

TK Galerija

Ul. sv. Frančiška 20

ZIT

vabita na

odprtje razstave **BORISA ZULIANA** in na predstavitev novih leposlovnih knjig domačih avtorjev:

BORIS PANGERC - Šum vode Glinščice
ALEKSIJ PREGARC - Duh po apnencu

Likovno-literarni dogodek bo jutri, 23. oktobra, ob 18. uri v TK Galeriji. Sodelovala bosta še umetnostna zgodovinarica TATJANA PREGL in literarni kritik FRANCE BERNIK

gledališča

GLEDALIŠČE ROSSETTI
Pri osrednji blagajni v Pasaži Protti je v teku vpisovanje novih in obnovitev starih abonmajev.

Nocoj ob 20. uri: E. Albee KDO SE BOJI VIRGINIJE WOLF? Režija M. Missiroli. V glavni vlogi igrata A. Proclemer in G. Ferzetti. V abonmaju odrezek št. 1. Rezervacije pri osrednji blagajni v Pasaži Protti.

CRISTALLO - LA CONTRADA
Nocoj ob 20.30: Carpinteri in Faraguna DUE PAIA DI CALZE DI SETA DI VIENNA. Režija Francesco Macedonio. Informacije in rezervacije pri UTAT v Pasaži Protti.
Ponovitve vsak dan ob 20.30 in v nedeljo ob 16.30.

CANKARJEV DOM
Velika dvorana
V torek, 28. t. m., ob 19.30: Orgelski koncert s HUBERTOM BERGANTOM. Na programu bodo dela F. Liszta.
V petek, 31. t. m., ob 20. uri: Koncert simfonikov RTV Ljubljana. Dirigent Marko Munih.

Okrogla dvorana
V petek, 24. t. m., ob 22. uri: SKLICUJEM ZBOROVANJE - Večer z Jerco Mrzel, premiera v okviru nočnega programa.

V petek, 31. t. m., ob 18. uri: Literarni večer ameriške poezije.

Mala dvorana
Danes, 22. t. m., ob 19. uri: Z ALEŠEVO KAMERO NA HINDUKUŠ IN HIMALAJO - predavanje.

V petek, 24. t. m.: Nagrajenci 11. Mednarodnega festivala športnih in turističnih filmov v Kranju. Ob 18. uri: ZMAGA (Madžarska - Risani komentar športnega dogajanja). ZLATE MEDALJE LOS ANGELES (ZDA), NIKOLI PRESTARI (Švedska); ob 20.30: OBE SI ŽELIVA ZMAGE (Kanada), MALI KARIM (Francija), SLOVENIJA POZIMI (Jugoslavija), S KAJAKOM PO KORZIKI (Francija).

Srednja dvorana
Danes, 22., (premiera) in jutri, 23. t. m., (ponovitve) ob 19.30: ALPSKO SANJARJENJE - Plesni teater Ljubljana.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE

V petek, 24. t. m., ob 19.30: Ljubomir Simović POTUJOČE GLEDALIŠČE ŠOPALOVIC. Gostovanje PDG v Litiji.

V soboto, 25. t. m., ob 20. uri: gostovanje PDG v Izoli z istim delom.
V nedeljo, 26. t. m., ob 19. uri: L. Simović POTUJOČE GLEDALIŠČE ŠOPALOVIC; ob 23. uri Pier Paolo Pasolini ORGIJA. Gostovanje PDG na Borštnikovem srečanju v Mariboru.

koncerti

VERDI
V petek ob 20. uri druga predstava Verdijeve opere RIGOLETTO (red B/E). Režija Lamberto Puggelli, dirigent Hubert Soudant, zbor vodi Andrea Giorgi.

Società dei concerti - Tržaško koncertno društvo. Otvoritev koncertne sezone v ponedeljek, 27. oktobra, z nastopom skupine I SOLISTI AQUILANI, solist Bernard Soustrot - trobenta. Dirigent V. Antonellini.

Člani društva

»ASTROFILI KEPLERO TRIESTE«

se želimo javno zahvaliti prof. Margheriti Hack, direktorici astronomske opazovalnice in našemu častitljivemu predsedniku, ker sta omogočila prisotnost društva na manifestaciji "Spazio 3".

V našem standu na velesejmu smo predstavili raziskave, ki so sad naše izkjučne dejavnosti na področju amatersko-astronomskega opazovanja.

Ob tej priliki smo nudili možnost vsem tistim, ki se zanimajo za astronomijo, da spoznajo naše društvo.

razna obvestila

KRUT sporoča, da se začne jutri, 23. t. m. tedenska pavalna ura v bazenu v Strunjanu. Vpisovanje in informacije na sedežu Krut, Ul. Cicerone 8/B, tel. 631084 vsak dan med 9. in 12. uro.

Slavistično društvo v Trstu obvešča, da bo seja odbora danes, 22. oktobra, ob 18. uri v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20.

Enotna komisija za socialno-zdravstvena vprašanja borcev NOV, aktivistov OF in vojaških invalidov NOV v Trstu, ki jo sestavljajo predstavniki VZPI-ANPI, Združenja aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem ozemlju in Zveze vojnih invalidov NOV, obvešča borce NOV in aktiviste OF, da je odprt rok za vlaganje prošenj za ZDRAVLJENJE V NARAVNIH ZDRAVILIŠČIH v SFRJ za leto 1987, do 20. decembra 1986. Prošnje sprejemajo: VZPI-ANPI, Ul. Crispi 3 in vse njene sekcije, Združenje aktivistov osvobodilnega gibanja na Tržaškem ozemlju, Ul. Petronio 4 in Zveza vojnih invalidov NOV, Ul. Cicerone 8/b.

Obdor za doraščajočo mladino pri SKGZ in Dijaški dom S. Kosovel prireja ZIMOVANJE V SLOVENIJI od 27. decembra do 3. januarja 1987 za mladino od 11. do 17. leta. Vpisovanje na sedežu Slovenske kulturno - gospodarske zveze - Ul. sv. Frančiška 20/III - tel. 744249 do 31. oktobra od 9. do 12. in od 16. do 18. ure (razen ob sobotah). Organizacija zimovanja je odvisna od števila prijaviteljnih, zato vabimo zainteresirane, da se čimprej javijo.

Slovenski taborniki v Italiji - Rod modrega vala Trst - Gorica sklicuje redni občni zbor v nedeljo, 26. t. m., ob 10.30 v gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

KRUT obvešča udeležence plavanja v Strunjanu, da je odhod avtobusa jutri, 23. t. m., ob 14.30 s Trga Peruginu.

Krožek mladih komunistov priredi v soboto, 25. t. m., ob 20.30 ples v Ljudskem domu v Križu z ansamblom Amadeus. Vabljeni!

Godbeno društvo Prosek prireja tečajje za mlade godbenike. Interesenti naj se javijo v petek, 24. t. m., v Soščevi hiši od 19. do 20. ure.

Tabor mladih - Ples za ekscentrike z nagrado najbolj ekscentričnemu, Prosvetni dom - Opčine, v soboto, 25. t. m., od 20.30 do 1. ure.

Mladinska skupina P. Tomažič prireja 3. lov na zaklad v nedeljo, 9. novembra 1986. Informacije dobite na sedežu skupine v Partizanskem domu v Bazovici ob ponedeljkih, sredah in petkih od 20. do 22. ure, tel. 226446 ali vsak dan, razen ob nedeljah in sredah, od 17. do 22. ure v krožku ARCI pri Rumeni hiši.

Vabljeni!

kino

ARISTON - FESTIVAL FESTIVALOV - 16.30, 22.00 **Il raggio verde**, dram., Fr. 1986, 105'; r. Eric Rohmer, i. Marie Ri vière.

EXCELSIOR I - 17.30, 22.15 **Mission**, dram., VB 1986, 123'; r. Roland Joffé, i. Robert De Niro, Jeremy Irons.

EXCELSIOR II - 16.45, 22.00 **Su e giù per Beverly Hills**, kom., ZDA 1986, 105'; r. Paul Mazursky, i. Nick Nolte, Bette Midler.

FENICE - 16.30, 22.10 **Top Gun**, akc., ZDA 1986, 110'; r. Tony Scott; Tom Cruise, Kelly McGills.

GRATTACIELO - 16.30, 22.15 **Affari di cuore**, kom., ZDA 1986, 100'; r. Mike Nichols; i. Meryl Streep, Jack Nicholson.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **Il set del piacere**, porn., □□

NAZIONALE II - 16.00, 22.15 **Codice Magnum**, dram., ZDA 1986, 105'; r. John Irvin; i. Arnold Schwarzenegger, Kathryn Harold.

NAZIONALE III - 16.30, 22.00 **Scuola di ladri**, kom., It. 1986, 100'; r. Neri Parenti; i. Paolo Villaggio, Lino Banfi.

EDEN - 15.30, 22.00 **A.A.A. Club per intimi...**, porn., □□

MIGNON - 17.00, 22.00 **Aliens - scontro finale**, fant., ZDA 1986, 105'; r. J. Cameron, i. S. Weaver, M. Biehn.

CAPITOL - Danes zaprt

ALCIONE - 16.30, 22.00 Pregled japonskega filma: **Gli amanti crocefissi**, dram., Jap. 1956; r. K. Mitzuchi.

LUMIERE FICE - 16.00, 22.00 **Birdy**, dram., ZDA 1984, 120'; r. Alan Parker; i. Matthew Modine, Nicolas Cage.

VITTORIO VENETO - 16.00, 22.10 **Il miele del diavolo**, dram., It. 1986, r. Lucio Fulci; i. Blanca Marsilach, Brett Hasley. □□

RADIO - 15.30, 21.30 **Le ragazze in pullover**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

Otvoritvena predstava sezone 1986/87

Ivan Cankar

ZA NARODOV BLAGOR

Režija: **Dušan Jovanovič**

V Kulturnem domu v Trstu

PONOVITVE

DANES, 22. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED H — mladinski ob 20.30 — ABONMA RED D — mladinski v sredo

V soboto, 25. t. m., ob 20.30 — ABONMA RED F — druga sobota po premieri

V nedeljo, 26. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED G — popoldan na dan praznika

V četrtek, 30. t. m., ob 16. uri — ABONMA RED I — mladinski ob 20.30 — ABONMA RED E — mladinski v četrtek

Prodaja abonmajev in vstopnic eno uro pred pričetkom predstave pri blagajni Kulturnega doma

izleti

SPDT prireja v nedeljo, 26. t. m., avtobusni IZLET V NEZNANO v sodelovanju s pobratenim društvom Integral iz Ljubljane. Odhod ob 7. uri izpred sodne palače; hoje bo približno tri ure; predviden je tudi ogled krajevnih zanimivosti. V primeru slabega vremena bo avtobus pripeljal izletnike do cilja izleta (do koč), kjer bo skupna družabnost. Vpisovanje na sedežu ZSSDI (tel. 767304), ali pri Ervinu Gombaču (tel. 754742).

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu obvešča, da je še nekaj prostih mest za izlet v Pulj v torek, 28. t. m. Vpisovanje danes, 22. t. m., na sedežu v Ul. Cicerone 8 od 10. do 11. ure.

KD Rdeča zvezda obvešča vse udeležence dvodnevnega izleta, ki bo v soboto, 25., in v nedeljo, 26. t. m., na Krk in Plitviška jezera, da bo odhod avtobusa s sledečim urnikom: Repnič 7.00, Zgonik 7.05, Salež 7.10, Samatorca 7.15, Bajta 7.20, Gabrovce 7.25, Božje polje 7.30 in Opčine 7.40.

Društvo naravoslovcev in tehnikov "Tone Penko" vabi svoje člane in prijatelje, da se udeležijo strokovno vodene ekskurzije, ki jo prireja Prirodoslovno društvo Slovenije, v Pekel pri Borovnici. Pekel je v Dolini Otavščice, to je privlačna tesen z mnogoterimi brzicami in petimi večjimi slapovi. Ekskurzija bo v nedeljo, 26. oktobra. Zbirališče na Opčinah (končna postaja tramvaja) ob 8.30 ali ob 10.30 pred železniško postajo v Borovnici. Prevoz z lastnimi sredstvi. Kosilo iz nahrbtnika.

razstave

V Konjušnici Miramarskega parka je do 30. novembra odprta razstava MAKSIMILIJAN OD TRSTA DO MEHIKE.

Na Gradu sv. Justa je do 5. novembra od 10. do 13. in od 15. do 19. ure na ogled razstava MODA OBLAČENJA V TRSTU.

V umetnostni galeriji Studio Bassanese na Trgu Giotti 8/I je odprta razstava japonskega slikarja SHUSAKUJA ARAKAWA.

prispevki - prispevki

V spomin na Maria Vidaua darujejo svojci 100.000 lir za Zadrugo Ban, 100.000. lir za pevski zbor Tabor, 100.000 lir za knjižnico P. Tomažič in tovariši, 100.000 lir za mladinski pevski zbor Tabor-Primorec, 100.000 lir za Sklad M. Čuk in 100.000 lir za glasilo Delo.

V spomin na Paulino in Silvanino mamo Angelo Piščanc daruje Marija Uršič 10.000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Oskarja Švare daruje Silvester Komar 50.000 lir za SKD Slavec.

V spomin na Oskarja Švaro daruje Albert Derganc 20.000 lir za SKD Slavec.

Namesto cvetja na grob Oskarja Švare daruje Mirko Coretti-Kuret 100.000 lir za SKD Slavec.

Ob praznovanju štiridesetletnikov darujejo štiridesetletniki s Proseka 100.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na svoje drage in na teto Mihelo daruje Ernesta Ključar 100.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Opčinah.

Ob 8. obletnici smrti Rozalije Križmančič darujejo sinovi Srečko, Marčelo in Lucijan 30.000 lir za vzdrževanje spomenika v NOB v Bazovici.

menjalnica

Ameriški dolar	1.365.—
Nemška marka	690.—
Francoski frank	209.—
Holandski florint	610.—
Belgijski frank	32,50
Funt šterling	1.950.—
Irski šterling	1.860.—
Danska krona	181.—
Grška drahma	9,70
Kanadski dolar	9,65

mali oglasi

16-LETNO DEKLE išče kakršnokoli za poslitev. Tel. 040/227452.

PRODAM lepo hišo, staro 18 let, z dvoriščem in vrtom, 120 kv. m stanovanja, garaža, pralnica in klet. Tel. 040/228390.

ZAPOSILITEV išče 20-letni fant, sposoben vsakršnega dela. Tel. 228318.

PRODAM vespo primavera za 400.000 lir. Tel. 762228.

PRODAM hrastova in macesnova vhodna vrata, visoka 2,15 m, široka 0,80 m, brez okvirja. Tel. 22613 ali 228547.

SI SAMA, 40-50 let stara? Bi si rada ustvarila novo življenje v dvoje? Srečna bova. Piši na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst, pod šifro "Srečna" in navedi točen naslov in telefonsko številko.

ODDAM V NAJEM na Proseku opremljeno stanovanje v dvostanovanjski hiši s 1.000 kv. m vrta za 650.000 lir mesečno (vključno stroški za ogrevanje, vodo in luč), po možnosti paru brez otrok. Tel. 228390.

PRODAM motor cagiva 250 enduro v zelo dobrem stanju. Tel. 213750.

TRGOVSKO PODJETJE v Gorici išče tajnico s prakso. Prošnje poslati na upravo Primorskega dnevnika v Gorico pod šifro "Import-Export".

REPO ZA VLAGANJE na tropine prodaja Anton Drufovka, Grojna št. 1 pri Gorici.

PRODAM stanovanje v Nabrežini: kuhinja, dnevna soba, tri sobe, dvojne sanitarije, tri terase in garaža. Tel. od 14. ure dalje na št. 040/200144 ali 200671.

PO ZELO UGODNI ceni prodam komplet stereo hi-fi pioneer. Tel. 200780 od 12.30 do 14. ure.

razne prireditve

KD F. Prešeren sklicuje OBČNI ZBOR, ki bo jutri, 23. t. m., ob 20.30 v gledališču F. Prešeren v Boljuncu.

Vabljeni!

Ob 8. obletnici smrti Karla Štöke darujejo svojci 20.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Kontovelu.

Za pevski zbor Fantje izpod Grmade so darovali: družina Pernarčič 10.000 lir, družina Pernarčič 10.000 lir, družina Chermelli 10.000 lir ter družina Chermelli 10.000 lir.

V počastitev spomina pok. Hermana Klanjščaka darujejo Dorina Saksida 50.000 lir, družina Sava Ušaja 100.000 lir, družina Draga Legiše 100.000 lir ter Luciano Mervi 50.000 lir za popravilo bodočega sedeža pevskega zbora Fantje izpod Grmade in dekljiškega zbora Devin.

Ob 4. obletnici smrti drage mame Jožefe Caharije darujeta Milka in Julka 30.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na pok. Drago Sirca daruje N. Ferluga 10.000 lir za osnovno šolo v Mavhinjah.

Ob obletnici smrti moža Silvestra in staršev Furlan daruje Draga Furlan iz Doline 20.000 lir za KD V. Vodnik, 20.000 lir za pihalni orkester Breg iz Doline in 15.000 lir za pevski zbor F. Venturini od Domja.

Danilo in Fabio Lazzari darujeta 78.000 lir za otroški pevski zbor F. Venturini.

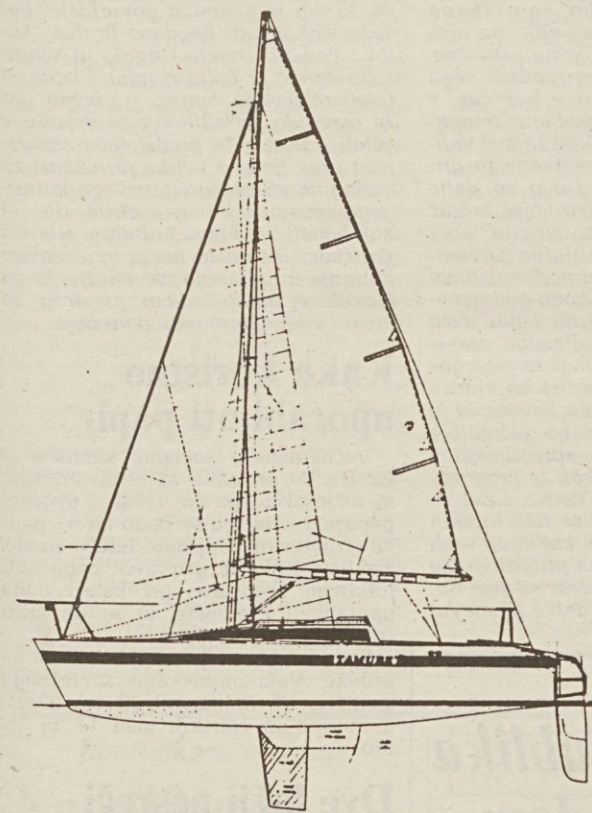
Namesto cvetja na grob mladega Grilla daruje družina Novato 20.000 lir za KD F. Venturini.

21. 10. 1986	
Japonski jen	8,30
Švicarski frank	840.—
Avstrijski šiling	97,90
Norveška krona	185.—
Švedska krona	198.—
Portugalski eskudo	9.—
Španska peseta	10.—
Avstralski dolar	825.—
Debeli dinar	2,70
Drobni dinar	2,70

ti in morje

vojko colja

Kajutna jadrnica tamurè za družinsko križarjenje

V nasprotju s težnjami italijanske navtike, ki so prišle do izraza na sedanjem genovskem sejmu z razstavljanjem predvsem gospodskih jaht, bomo v naši rubriki vztrajali pri ljudski navtiki. Že večkrat smo namreč poudarili, da lastnik kajutne jadrnice, motornega čolna ali gliserja svoje plovilo v bistvu izkorišča med letnim dopustom in še za kakih osem nedelj, da je celo pri nižji naložbi amortizacija vprašljiva. Nič čudnega torej, da nam je dolžina 8,50 metra skrajna meja, do katere je kajutna jadrnica sprejemljiva, za motorne čolne in kajutne gliserje je seveda ta dolžina še krajša.

Ker pa ni pravega povpraševanja po takih jadrnicah, je tudi ponudba bolj borna predvsem za jadrnice pri osmih metrih, ki so po našem mnenju še najprimernejše za daljše družinsko križarjenje. Na 8-metrski jadrnici je dovolj prostora za štiričlansko družino, upravljanje ni še preveč zastarelo, vzdrževalni stroški so sprejemljivi, cena pa je zara-

di omejenih prodaj pretirano visoka. Položaj je nekoliko boljši pri jadrnicah od 6,50 metra do 7,50 metra. Tu je vsaj v tujini ponudba precejšnja, a tudi v Italiji imamo nekaj sprejemljivih jadrnic z zanimivo ceno. V glavnem smo take jadrnice v naši rubriki že predstavili, vseeno pa je še nekaj »novosti«, ki so že v zrelih letih, nekatere pa sploh ne proizvajajo več, da jih lahko kupimo le druge roke.

Med takimi, ki so še v proizvodnji, je tudi 7,60 metra dolga kajutna jadrnica tamurè obrata Fontana iz Treodozia pri Forliju. Z njo se je inženir Ceccareli uveljavil med italijanskimi načrtovalci jaht, saj mu je tamurè uspel, z njim namreč ni bilo večjih zapletov, lastniki pa so v glavnem zadovoljni. Pri takih majhnih jadrnicah so v glavnem težave zaradi majhne kinetične energije in kratke vodne črte. To se pozna predvsem pri jadrnicah s premično kobilico. Tamurè je to hibo precej omejila, saj tehta kar 1.200 kilogramov. Če k temu dodamo še prtljago in ljudi, se nam bo pri obratih hitrost le za malenkost znižala, jadrnica pa se nam ne bo ustavila, kot se to rado zgodi pri lažjih jadrnicah enakih razsežnosti. Seveda pa ne moremo pričakovati plovni- nih značilnosti kake 12-metrške regatne jadrnice. To predvsem pri jadrnjaku proti vetru. Tamurè ima namreč dvizžno balastno kobilico, ki nekatere jadrce zelo moti, a omogoča privez tudi v najplitvejših pristaniščih in zalivih, saj je ugrez z dvignjeno kobilico le 45 centimetrov, s spuščeno pa 1,40 metra. Dvigovanje in spuščanje kobilice omogoča hidravlični sistem, ki pa nas ne navdušuje, saj ga je treba redno vzdrževati.

S tako kobilico je namreč olajšan cestni prevoz, težišče na prikolici je nižje, kar se pri vleki krepko pozna. Načrtovalec je prav zaradi cestnega prevoza določil le 2,38 metra širine, saj italijanski cestni zakon ne dopušča normalni cestni prevoz za plovila, ki bi bila širša od 2,50 metra. Tamurè je torej precej ozka jadrnica, kar daje očesu vtis elegancije. To pa je seveda na škodo notranje udobnosti, nekaj centimetrov večja širina se bi namreč krepko poznala. Podkrovi- je te jadrnice je precej neobičajno. Namesto klasične premčeve dvoposteljne kajute, je tu le en pograd, v osrednjem dnevnem prostoru pa pod noč uredimo tri pogo- rade. Taka razporeditev je le navidezno nesmotna. Večina družin je namreč štiričlanskih s starejšim in mlajšim otrokom. Prvi spi sam v premcu, drugi pa s starši, ko prvi zleti z gnezda, ostanejo starši v osrednjem prostoru sami, ko jih še zadnji zapusti, pa imajo prostora na pretek. Daljše bivanje je namreč možno le za tri osebe, četrti je namreč v osrednjem prostoru nekoliko v napoto, če ni otrok. Seveda imamo v podkroviu kuhinjski resor in kemično stranišče. Prav tako ne manjka prostora za prtljago in opremo.

Po vsem tem naj še omenimo, da je predvidena namesti- tev 8-konjskega notranjega dizelskega motorja, skupna površina jader (glavni in genova) je 25,6 kvadratnega metra, cena jadrnice pa je 22 milijonov lir, kar ni po zaslugi več- letne proizvodnje pretirano.

V studiu med snemanjem

Z očarljivim nasmehom Linda Lusardi snema končne akorde za ploščo Eye Contact, ki bo v prihodnjih dneh izšla v Londonu. Ploščo je v celoti posnela v studiu svojega brata in razumljivo je veselje ob zaključku dela. Sicer pa je tudi prisotnost fotografa opravila svoje...

filmi na tv zaslonu

kinoatelje

VOJNE JE KONEC - La guerre est finie, 1966.
Režija: Alain Resnais. Igrajo: Yves Montand, Ingrid Thulin, Dominique Rozan. TV Ljubljana, noč ob 20.30.

Španske državljanske vojne je konec, a boj protifrankističnih revolucionar-jev se nadaljuje v ilegali. V Parizu živi borec Diego Mora, ki se večkrat pridruži revolucionarnim akcijam v domovini. Zaradi občutka, da se zaman bori in da ni mogoče spremeniti političnega stanja v Španiji, zaide v krizo. Vendar uspe kljub tesnobi nadaljevati revolucionarni boj.

VESTITO PER UCCIDERE - Dressed to kill - Morilsko oblečen, 1980.
Režija: Brian De Palma. Igrajo: Michael Caine, Angie Dickinson, Nancy Allen. RAI 3, noč ob 20.30.

Hitchcockovo »senço« opazamo v mnogih De Palmovih filmih, saj je iz njegovega opusa režiser črpal nešteto zamisli. Za nocojšnji film je gotovo dobil navdih v Hitchcockovem Psycho. Gre namreč za zgodbo o blaznežu, ki v žensko oblečen pobiva mlade nevednice pod prho. Preiskavo začneta poleg policije tudi prostitutka Nancy, ki jo krivično obtožujejo umorov, in psihoanalitik Keith Gordon, pri katerem so se nekatere žrtve zdravile. De Palmi je posebno uspel prizor, ko blaznež zasleduje lepo žensko v metropoli.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
10.30 Nadaljevanka: La donna di fiori
11.30 Nanizanka: Taxi
12.00 Dnevnik - kratke vesti
12.05 Variete: Pronto... chi gioca?
13.30 Dnevnik
14.00 Pronto... chi gioca? (2. del)
14.15 Risanka: Remi
15.00 Informativna oddaja: Fibre, tes- suti, moda
15.30 Dokumentarec o ekologiji
16.00 Film: Violenza - quinto potere (dram., It. 1972, r. Florestano Vancini, i. Enrico Maria Salerno)
17.00 Dnevnik - kratke vesti
17.05 Film (2. del)
18.00 Dnevnik. Cronache
18.30 Inf. oddaja: Parola mia
19.40 Almanah jutrišnjega dne
19.50 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.30 Dokumentarec: Quark Economia
20.55 Nogometna tekma: Real Madrid - Juventus
21.45 Dnevnik
22.45 Filmske novosti
22.50 Glasbena oddaja: Bul Bul
0.10 Dnevnik

RAI 2
11.45 Dnevna rubrika: Cordialmente
13.00 Dnevnik - ob trinajstih
13.30 Nanizanka: Quando si ama
14.20 Risanka: Braccio di ferro
14.30 Dnevnik - kratke vesti
14.35 Mladinska oddaja: Tandem
16.55 Dokumentarec: Noi e l'atomo
17.25 Iz parlamenta
17.30 Dnevnik - kratke vesti
17.35 Inf. odd.: Più sani, più belli
18.15 Aktualnosti: Spaziolubero
18.30 Dnevnik. Sport
18.50 Vremenska napoved
18.55 Šport: Nogometna tekma Torino - Raba Eto
19.45 Dnevnik
20.50 Film: La donna più bella del mondo (kom., It. 1955, r. Robert Z. Leonard, i. Gina Lollobrigida, Vittorio Gassman)
22.40 Dnevnik - večerne vesti
22.50 Nogometna tekma: Legia Varša- va - Inter
0.20 Dnevnik - zadnje vesti
0.30 Film: La maschera sul cuore (pust., Fr. 1942, r. Abel Gance, i. Fernand Gravey, Assia Noris)

RAI 3
11.45 Inf. oddaja: Televido
13.00 Nadaljevanka: I grandi camale- onti (13. in zadnji del)
13.40 Variete: Speciale Dadaumpa
14.00 Tečaj rušine
14.25 Tečaj francoščine
14.55 Glasbena oddaja: Recital barito- nista Renata Brusona in pianista Craya S. Shepparda
16.00 Dokumentarna oddaja: Colloqui sulla prevenzione
16.30 Dokumentarec: Com' ferro che bogliente esce dal foco
16.55 Šport: Košarka Italija-Izrael
18.30 Glasbena oddaja: Speciale Orec- chiocchio
19.00 Dnevnik
19.35 Dokumentarec: Visti da fuori
20.05 Dokumentarec: Finestra aperta - L' Albergo
20.30 Film: Vestito per uccidere (krim., ZDA 1980, r. Brian De Palma, i. Michael Caine, Angie Dickinson)
22.15 Dokumentarec: Delta - Un mare in condominio
23.15 Dnevnik

RTV Ljubljana
9.00 TV drama: Botre (avtor Ivo Zor- man, r.Franc Uršič, i. Milena Muhič, Zlatko Šugman, Meta Vranič, Danilo Benedičič, Majda Potokar, Duša Počkaj, Marjeta Gregorč, izgodbo, ki je postav- ljena v današnje slovensko podeželje, so posneli l. 1976 v barvni tehniki)
16.40 TV mozaik (ponovitev)
17.30 Poročila
17.15 Otroški spored: Slovenske ljud- ske pravljice - Skok čez jarek
17.40 Nadaljevanka: Modro poletje (32. del)
18.20 Izobraževalna serija: Ladje na Jadrano - Vznemirljiva morska tišina (5. del)
18.45 Risanka
19.00 Danes. Notranjski obzornik
19.30 Dnevnik in vremenska napoved
20.05 Film tedna: Vojne je konec (voj- ni, Fr. 1966, r. Alain Resnais; i. Yves Montand, Ingrid Thulin)
22.05 Znanstvena oddaja: Spoznano, neznano
22.45 Dnevnik

TV Koper
14.00 TV Novice
14.10 Otroški program, vmes risanke, nanizanke in dokumentarec
17.55 Šport: nogometna tekma Vitoša- Velež za pokal UEFA (neposred- ni prenos iz Sofije), vmes (18.45) TVD Stičiče
19.45 Rubrika: Oggi la città
20.00 Nanizanka: Victoria Hospital
20.25 TV Novice
20.30 Glasbena oddaja: Noi con le ali
21.45 Rubrika: Top moda
22.30 TVD Vse danes
22.40 Šport: posnetek nogometne tek- me Real Madrid - Juventus za Pokal prvakov

Ray Milland v filmu Colombo - Rete
4 ob 20.30

CANALE 5
8.30 Nanizanka: Una fam- iglia americana, 9.20 Una vita da vivere, 10.15 General Hospital
11.15 Kviz: Tuttinfamiglia, 12.00 Bis, 12.40 Il pran- zo è servito
13.30 Nadaljevanka: Sentie- ri, 14.20 La valle dei pini, 15.10 Così gira il mondo
16.00 Dokumentarec: Big Bang
16.30 Nanizanka: Tarzan
17.30 Kviz: Doppio Slalom
18.00 Nanizanka: Webster, 18.30 Kojak, 19.30 Love Boat
20.30 Film: Un attimo, una vita (dram., ZDA 1977, r. Sydney Pollack; i. Al Pacino, Marthe Keller)
22.20 Znanstvena oddaja: Big Bang
23.05 Inf. odd.: Cadillac
0.35 Nanizanka: Sceriffo a New York

13.00 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke L'- incantevole Creamy, Le avventure della dolce Katy, She-Ra
14.30 Nanizanka: La famig- lia Bradford
15.30 Film: Vacanze alla Baia d'argento (kom., It. 1961, r. F.W. Ratti; i. Anthony Steel)
17.30 Nanizanka: Febbre d'- amore
18.15 Kviza: C'est la vie, 18.45 Il gioco delle coppie
19.30 Nanizanka: Charlie's Angels, 20.30 Colom- bo, 22.00 Matt Houston
22.50 Film: Moses Wine de- tective (krim., ZDA 1978, r. Jeremy Paul Kagan)
0.50 Nanizanka: Vegas, 1.40 Switch

14.00 Glasbeni oddaji: Can- did Camera, 14.15 Dee- jay Television
15.00 Nanizanki: La famig- lia Addams, 15.30 Fu- ria
16.00 Otroški spored: Bim, Bum, Bam, vmes risan- ke Holly e Benji, Lady Oscar, Occhi di Gatto
18.00 Nanizanka: La casa nella prateria, 19.00 Arnold, 19.30 Happy Days
20.00 Risanka: Love mie Li- cia
20.30 Nagradna igra: OK! Il prezzo è giusto
22.30 Nanizanka: La banda dei sette
23.30 Nanizanki: Serpico, 0.30 Simon and Simon

TELEPADOVA
11.00 Nadaljevanki: Un'età difficile, 12.00 Senorita Andrea
13.00 Risanki: Transformers, Mask
14.00 Nanizanki: Pagine della vita, 15.00 Seno- rita Andrea
16.00 Informativna oddaja: La buona tavola
17.00 Risanke: Belle e Se- bastien, 17.30 Gigi la trottola, 18.00 Tran-

sformers, 18.30 Vol- tron, 19.00 Mask
19.30 Nanizanka: Dr. John
20.30 Film: Bianchi cavalli d'agosto (dram., 1975, r. Raimondo Del Balzo; i. Jean Seberg)
22.20 Film: Un certo giorno (dram., 1969, r. Erman- no Olmi)
0.30 Film: Autobiografia di Jane Pittman (dram., 1974, i. Cicely Tyson)
TELEFRIULI
13.00 Nanizanka: Una fam- iglia piuttosto in- traprendente
14.30 Risanka: Hanna & Bar- bera
15.30 Glasbena oddaja: GTX Music
18.15 Nadaljevanka: Rosa De Lejos
19.30 Dnevnik
20.00 Medicinska rubrika: Sanità oggi
20.40 Inf. odd.: Le associazi- oni dello Shopping
21.40 Nanizanka: The Cor- ruptors
22.30 Dnevnik
TELEQUATTRO
(Se povezuje s sporedi Italia 1) Lastne oddaje: 19.30 Fatti e commenti

RADIO TRST A
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Koledarček, pravljica, glasba; 8.10 Almanah: Razis- kovanje in gibalne dejavnosti; 8.40 Glasbeni mozaik; 10.10 S koncertnega repertoarja; 11.30 Pisani listi: Poljudno čtivo; Sestanek, Glasbeni mozaik; 13.20 Moški zbor Mirko Filej; 13.40 Glasbene skice; 14.10 Gospodarska problematika; 14.40 Mladinski pas; 16.00 Zbornik: Od Milj do Devina; 16.30 Glasbene skice; 17.10 Mi in glas- ba: violinist Črtomir Šiškočič in pia- nist Igor Lazko; 18.00 Kulturni in druž- beni odmevi; 18.30 Glasbene skice.
LJUBLJANA
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00 Poročila; 4.30 Jutranji spo- red; 8.05 Za knjižne molje; 9.05 Glas- bena matineja; 10.05 Rezervirano za...; 11.05 Ali poznate; 11.35 S pesmijo po Jugoslaviji; 12.10 Veliki orkestri; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in go- demo; 13.30 Od melodije do melodije; 14.05 Razmišljamo; 14.25 Mozaik; 15.30 Dogodki in odmevi; 15.55 Zabavna glasba; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 Stu- dio ob 17.00; 18.00 Zbori; 18.30 S knjiž- nega trga; 19.00 Dnevnik; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Glasbena medigra; 19.50 Likovni odmevi; 20.00 Koncert za besedo; 20.25 Slovenski interpreti; 21.05 Iz opere Carmen; 22.30 Zimzele- ne melodije; 22.50 Literarni nokturno; 23.05 Jazz; 0.05 Nočni spored.

RADIO KOPER (slovenski program)
13.30, 14.30, 17.30 Poročila; 6.00 Glas- ba; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vreme, prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Jutranji ser- vis; 8.00 Prenos Radia Ljubljana; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 13.40 Pes- mi in plesi naših narodov; 14.40 Zani- mivost - Pesem tedna; 15.00 Glasbeni kiosk; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.35 Me- lodije naj...naj...;
RADIO KOPER (italijanski program)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 6.45 Koledarček; 7.00 Dober dan; 8.00 - 12.00 Prisrčno vaši; 8.35 Po vaši izbiri; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka ted- na; 10.10 Otroški kotichek; 10.35 Vstop prost; 11.00 Jezikovna pravila; 11.30 Na prvi strani; 12.00 Glasba po željah; 14.30 Popoldanski spored; 15.00 Rubri- ka o kulturi in umetnosti; 15.45 - 18.30 Sintonizzatissimi; 16.00 Rock glasba; 16.15 Edig Galletti; 17.00 Sestanek s Kompasom; 17.10 Bubbling; 17.45 Compact disc; 18.33 Iz klasičnega re- pertoarja; 20.00 - 6.00 Nočni spored.
RADIO OPČINE
10.00 Matineja z Alenko; 15.00 Polet- ni cocktail, vodi Rok; 19.00 Glasba po željah, v studiu Sabina; 21.00 Mixture, vodi Mitja; med oddajami glasba.

Kljub protestu avtoprevoznikov na cestah brez zastojev in težav

Povsem običajen promet povsod na Goriškem

Vsredržavni protest, ki so ga za včeraj oklicala strokovna združenja avtoprevoznikov na Goriškem in tudi drugod v naši deželi, ni povzročil napovedanih težav in zastojev v prometu. Strokovna združenja so namreč priporočila šoferjem tovrstnih vozil, naj dosledno spoštujejo omejitve hitrosti (maksimalna hitrost 60 kilometrov na uro) ter naj se namesto avtocest poslužujejo navadnih prometnic. Razdelili so tudi lepake s katerimi naj bi druge udeležence v prometu seznanili zakaj vozijo s polževo hitrostjo, vsekakor pa ob doslednem spoštovanju zakona. Avtoprevozniki namreč opozarjajo, da bodo zelo drastične omejitve glede hitrosti in kroženja industrijskih vozil ter predvidene sankcije imele kot prvo in glavno posledico podražitev storitev.

Včerajšnji protest je bil, vsaj v naših krajih, pretežno simboličnega značaja. Kako bo v petek, pojutrišnjem, ko naj bi protest ponovili?

Na poveljstvu prometne policije smo se že v dopoldanskem času in tudi pozno popoldne pozanimali o stanju na cestah in avtocestah na Goriškem ter na sosednjih območjih. »Nič posebnega,« je bil odgovor v obeh primerih. Promet je bil na vseh cestah povsem običajen. Nobenih zastojev, nobenih kolon.

Se tukajšnji avtoprevozniki niso množično odzvali protestu? Bolj verjetno je stanje odraz določene geografske oddaljenosti naših krajev od glavnih prometnih tokov. Poleg tega je treba upoštevati tudi razmeroma veliko prisotnost inozemskih prevoznikov, avstrijskih, jugoslovanskih in tudi drugih, ki jih protest njihovih italijanskih kolegov ne zadeva, čeprav bodo morali tudi sami spoštovati nove in zelo stroge predpise. Veliko goriških avtoprevoznikov (v pokrajini je skoraj 500 avtoprevoznikov podjetij) pa je še zmeraj zaposlenih v mednarodnem prevozu blaga in torej niso bili prisotni na cestah v pokrajini in deželi. Podobno je po vsej verjetnosti tudi stanje v videmski in tržaški pokrajini, kjer je avtoprevoznika dejavnost usmerjena v mednarodne razsežnosti. Morda je prav zaradi tega protest zadobil pretežno simboličen pomen.

Skupščina KZE

Čez nekaj dni, v torek, 28. oktobra, se bo v Gorici sestala skupščina Krajevne zdravstvene enote. V njej so izvoljeni zastopniki 25 občin Goriške pokrajine. Tokrat so vsi občinski svetovalci. Na prvi seji bodo potrdili izvoljivost članov skupščine. Na dnevnem redu imajo izvolitev predsednika in članov ožjega upravnega odbora.

V nedeljo zvečer v avditoriju v Gorici

Osrednja Gregorčičeva slavnost upravičeno zaupana goriškemu prostoru

Kot je znano, bo v nedeljo, 26. oktobra, ob 20.30, v goriškem Avditoriju osrednja proslava Gregorčičeve obletnice v zamejstvu in sicer v organizaciji Zveze slovenskih kulturnih društev iz Gorice ter Zveze slovenske katoliške prosvete ravno tako iz Gorice. Nemara je prav, da prireditve osvetlimo tudi s tiste strani, ki po vsej verjetnosti zaradi slovesnosti trenutka ne bo toliko izpostavljena, kot je sicer izrazita v svoji zasnovi. Gre namreč v prvi vrsti za dejstvo, da je bila osrednja zamejska slavnost zaupana ravno Gorici in goriškemu prostoru, kar pomeni prav gotovo priznanje, istočasno pa sedanjost in tudi vnaprejšnjo obveznost. Dejstvo je namreč, da je izvedba tako rekoč - poleg že omenjenih organizacijskih nalog - docela v rokah goriških ustvarjalcev. V tem smislu je Janez Povše, ki mu je bila zaupana režija prireditve, skupaj z Acetom Mermoljo zasnoval tekstovni izbor Gregorčičeve poezije, ki naj zazveni točno v tem trenutku. Izbor je naslovil izbrane verze z mislijo in resnico »Tu rod je moj, tu moj je kraj«, in je predvsem želel izpostaviti tisti del izjemnega pesnikovega opusa, ki je pravzaprav svetovljanski, evropski, preko-

časoven in vsesplošno človekoljuben. Izbor na ta način dopolnjuje v glavnem idilično podobo »goriškega slavčeka«, ki pa nemara velikemu pesniku ni povsem in do kraja pravična. Nasprotno, Gregorčičeva misel sega tako rekoč neposredno v naš čas, v dileme vse gosteje naseljene zemeljske krogle, kjer sta sožitje in mir velika nujna za humano preživetje in prihodnjo civilizacijo. - Tukaj so dalje goriški pevski zbori, zbor Lojze Bratuž pod vodstvom Stanka Jeričija, zbor Hrast pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča in zbor Mirko Filej pod vodstvom Zdravka Klanjščka, ki bodo pod generalnim vodstvom Hilarija Lavrenčiča ter v spremljavi okrepljenega orkestra izvedli kantato »Jeftejeva prisega« Hugolina Sattnerja - solist bo Martin Srebrnič. Tukaj je Silvan Bevčar, ki je pripravil scensko podobo prireditve kakor tudi vse grafične spremljevalne publikacije, kot so plakati in program. In tu je slednjič Jožko Vetrih, s prevodi v italijanščino, kar se tiče kratkih odlomkov v predstavi kot tudi vseh zabeležb v publikacijah prireditve. Za zvok skrbi Niko Klanjšček, za svetlobo zamisel pa bo svoj delež prispeval Robert Košuta.

Če seveda nikakor ne na zadnjem mestu omenjamo Filiberta Benedetča, ki mu je zaupana govorniška beseda, kakor tudi Bogdano Bratuž, Antona Petjeta, Toneta Gogalo in Vladimira Jurca, ki bodo izvajalci izbor iz Gregorčičevega opusa, - končno gre za osrednjo prireditev v zamejstvu v celoti - potem je predstojeca slovesnost prav gotovo velika priložnost za nadaljnjo afirmacijo goriškega kulturnega prostora. Za tisto afirmacijo, ki naj bogati in krepki kulturne sile na goriškem ter na ta način vzpostavlja notranje in duhovno ravnotežje, ki ga človek v manjšinskem prostoru še kako - vedno na novo - potrebuje.

Kako koristno uporabljati papir

Večnamensko socialno središče iz Gorice bo priredilo za osnovnošolske in nižješolske otroke tečaj o uporabi papirja. Na tečaju se bodo otroci naučili izdelovati papirnate leteče zmaje, živali in lutke in pripravili bodo tudi lutkovno predstavo pri kateri bodo uporabljali predmete, ki so jih sami izdelali.

Podrobnejše informacije nudijo na sedežu Večnamenskega socialnega središča, Ul. Baiaumonti 33, tel. 32441, ob torkih in četrtek med 14. in 16. uro.

Dve lažji nesreči včeraj v Gorici

Neupoštevanje prednosti je bilo včeraj v Gorici vzrok dveh lažjih prometnih nesreč.

Okrog 8.30 je 30-letna Giuliana Volk na križišču med Ulico Brass in Trgom Tommaseo s svojim avtomobilom fiat uno presekala pot mopedistu, 46-letnemu Albertu Miklužu iz Gorice, Ul. Catterini 39. Pri trčenju je Mikluž zadobil lažji pretres možganov in odrgnine po zgornjem delu telesa, zaradi česar se bo zdravil pet dni. Do drugega trčenja je prišlo na križišču med ulicama Faiti in Della Bona. 43-letna Cristina Bettega iz Gorice, Ul. Garzarolli 131, ni s svojim fiatom 1100 upoštevala prednosti 56-letnega Roberta Ferrija iz Morara, ki je na cesti s prednostjo upravljal svoj avtomobil fiat 127. Pri trčenju je Roberto Ferri dobil udarec v levo koleno in bo okrevljal v enem tednu.

razstave

V Palači Attems v Gorici sta odprti razstavi osebnih razglednic goriškega umetnika in arhitekta Maxa Fabianija ter risb priznanega avstrijskega slikarja Alfreda Kubina.

V prostorih Pokrajinskega muzeja na goriškem gradu je odprta razstava dokumentov o prvi zasedbi Gorice s strani italijanskih čet v prvi svetovni vojni.

V galeriji IČA Debenjaka v Kanalu je do konca oktobra odprta razstava slik likovnega umetnika Jožeta Krambergerja.

V Pilonovi galeriji v Ajdovščini razstavlja kipe in risbe umetnik Erik Lovko. V galeriji OŠ Solkan so v ponedeljek odprli razstavo slik akademskega slikarja Veljaka Tomana. V ponedeljek in torek, 27. in 28. t. m., bo avtor razlagal, v živo, kako iz realistične slike nastane abstraktna slika. Razstava bo na ogled do 7. novembra.

V Galeriji Meblo v Novi Gorici bodo 24. t. m. ob 18. uri odprli razstavo grafik Vere Glumac iz Sarajeva. Odprta bo do 8. novembra. Razstava bo v sklopu rednih izmenjav med društva likovnikov iz Nove Gorice in Sarajeva.

kulturni dom

V foyerju je na ogled razstava o slovenski gospodarski prisotnosti v Gorici, ki jo je ob 40-letnici pripravilo Slovensko deželno gospodarsko združenje.

kino

Gorica

VERDI 17.30 - 22.00 »Derzu Uzala: piccolo uomo dalle grandi pianure«. Režija A. Kurosawa.

CORSO 18.00 - 22.00 »Top gun — lassù con il meglio del meglio«.

VITTORIA 17.30 - 22.00 »Cicciolina in: banane al cioccolato«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

COMUNALE 20.30: Gledališka predstava. EXCELSIOR Danes zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00 in 20.00 »Žrtve vojne«. DESKLE 19.30 »Obračun v velikem mestu«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI Alesani, Ul. Carducci 38, tel. 84268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU Alla salute, Ul. C. Cosulich, tel. 711315.

Začetek abonmajske sezone SSG

Slovenske kulture žejna publika spet napolnila Kulturni dom

Cankarjeve misli in besede so še vedno aktualne. Osebe in besede iz njegove igre Za narodov blagor, ki smo jih videli ter poslušali na odru Kulturnega doma, so nas povedle v sedanost. V marsikaterem primeru bi lahko na odru, pa čeprav z drugačnim, dandanes bolj znanim imenom, spoznali sodobnike. Goriška publika, ki je v ponedeljek napolnila dvorano Kulturnega doma, je tudi zaradi tega hvaležna vodstvu SSG, da je sklenilo postaviti na oder kompletnega Cankarja. To sodobnost pisca in misleca, ki je sicer ustvarjal pred tolikimi desetletji, smo ugotovili že lani, ko smo ponovno gledali Pohujšanje v dolini šentflorjanski. Kot nalašč prihajajo ta dela spet na gledališki oder.

Dvorana Kulturnega doma v Gorici je bila spet polna. Polna je bila ljudi, ki so vzljubili tržaške gledališke igre,

naše igralce. Nekatere med njimi poznamo že desetletja. Postali so naši prijatelji, neločljivi člen našega vsakdana. Škoda le, da ni tako za vse. Da ni tako za vse tiste, ki bi jim morala biti pri srcu slovenska gledališka beseda. Še zlasti ko gre za naše poklicno gledališče, ki je najpomembnejša kulturna ustanova v našem zamejstvu. Še posebno ko gre za Cankarja. Že res, da imajo vsi narodi zapelkarje, že res, da se nekateri raje doma sedejo v naslanjač in raje, kot da bi poslušali na odru izraženo, najbrž napredno, slovensko besedo, se raje »izživljajo« z gledanjem raznih Dallasov. Gledališče je za ves svet, za nas v zamejstvu še posebej, neohodna kulturna nujna. V Kulturnem domu v Gorici smo videli znane, kulture žejne obraze. Prav pa bi bilo, da bi bilo še več takih obrazov. Tržaškemu gledališkemu umetnikom kot gostom, ki so iz Ljubljane prišli gostovat v to Cankarjevo delo, smo Goričani zelo hvaležni za vse to kar nam nudijo že štiri desetletja. Seveda si tega želimo še za vnaprej.

Ob sobotnih manifestacijah za mir

V soboto, 25. oktobra, bodo v Rimu, tako kakor v prestolnicah raznih evropskih držav manifestacije pripadnikov pacifističnih gibanj za mir v svetu, za nadaljevanje pogajanj med Vzhodom in Zahodom, za odpravo jedrskega in drugega orožja. Ob tej priložnosti je mladinska organizacija ZKMI izdala poziv mladinskim gibanjem in študentskim organizacijam za čimširšo mobilizacijo. Na sedežu ZKMI v Ulici Locchi 2 že deluje organizacijsko tajništvo in sicer vsak dan od 16. do 19. ure — tel. 84436/81240.

Javna debata s sen. Battellom

KPI o problemih pravice in referendumih o sodstvu

Problematika sodstva in nasplošno upravljanja pravice danes v Italiji je bila predmet javne razprave, ki jo je priredila mestna sekcija KPI Marvin skupaj s krožkom Rinascita. Nando Di Dato je v uvodnem posegu naštel nekatere najbolj pereče probleme s tem v zvezi, kot so dolžina procesov tudi po 10 in več let, nevdržljivo stanje v zaporih, problem zaščite pravic državljanov pred sodnim aparatom pa še problemi, ki jih načenjaajo referendum o sodstvu, katerih pobudniki so socialisti, liberalci in radikalci.

Obširneje je o vsem tem govoril senator Battello, član pravosodne senatne komisije. Ugotovil je, da je problem sodstva in "pravičnejše pravice" stopil v zadnjem času močno v ospredje in vzbudil pozornost vsega javnega mnenja. Nekaj se premika tudi v Parlamentu, ki je odobril nov korak na poti reforme kaznilnic, v teku je odobritev amnestije, konec novembra pa naj bi senat izglasoval besedilo zakona za pooblastilo vladi, da reformira zakonik za kazenske postopke. Zakon naj bi nato zbornica dokončno odobrila do pomladi.

Sodobna, moderna družba zahteva prilagoditev pravosodnega sistema novim potrebam in pogojem, je dejal Battello. Po zaostritvi kazenske zakonodaje v letih terorizma, ki je okrnila nekatere pravice in jamstva za vse državljanke, smo končno ubrali pot te prilagoditve. Bil je že skrajni čas, če pomislimo, da so naši zakoniki, tako civilni kot kazenski, po zasnovi še iz konca tridesetih let. Delne reforme večinoma niso obnovile sistema, ki je nastal pred republikansko ustavo, v času fašizma.

Kaj pa referendum? Kot znano zahtevajo njihovi pobudniki ukinitve parlamentarne preiskovalne komisije (tako da bi tudi ministri bili podvrženi rednemu sojenju v primeru prekrška), uvedbo civilne odgovornosti tudi za sodnike in spremembo načina izvolitve Višjega sodnega sveta.

Vsi ti problemi obstajajo, je dejal Battello in priznal pobudnikom referendumov zaslug, da so vprašanja postavili na dnevni red. Po drugi strani pa je izrekel močne dvome o možnosti, da bi z glasovanjem DA ali NE lahko rešili probleme. Zavzel se je za parlamentarno rešitev, ki je glede ukinitve preiskovalne komisije že v teku. Najtežje bo rešiti vprašanje civilne odgovornosti sodnikov, za napake, ki jih zagrešijo po krivdi. Princip odgovornosti je namreč neoporečen, vendar obstaja nevarnost, da se okrne neodvisnost sodstva, ki je za civilno družbo prav tako neobhodno potrebna. Odtod nasprotovanje odločitvi za referendum in zavzemanje KPI za reformo, ki naj upošteva vse aspekte probleme.

Diskusija, ki je sledila, je zajela aktualno temo referendumov, pa tudi druge, morda še najhujše probleme počasnosti in neučinkovitosti italijanske pravice.

Ponedeljkova seja na pokrajini potekala v napetem ozračju

Na sestanku načelnikov svetovalskih skupin o poteku ponedeljkove in današnje seje pokrajinskega sveta so se dogovorili, da bodo skušali spraviti z dnevnega reda pretežni del točk in tako nadoknaditi veliko zamudo. Žal je bil potek ponedeljkove seje precej drugačen od dogovora. Uspeli so ratificirati le devet sklepov ožjega odbora (od teh dva na seji za zaprtimi vrati), prišlo je do zelo ostrega besednega spopada med načelnikom svetovalske skupine KD in odbornikom za kulturne dejavnosti Degrassijem in do daljše prekinitve seje, za ugoditev spora. Kamen spotike sta predstavljala sklepa o pravilih za razpis natečaja za izvedenca za kulturne dobrine in sam razpis natečaja. Oba sklepa je sprejel pokrajinski odbor že decembra lani in sta bila šele zdaj uvrščena na dnevni red za ratifikacijo. Do spora, ki je kot kaže bolj osebnega značaja, je prišlo potem ko je odbornik Degrassi obrazložil vsebino obeh aktov in ko je načelnik svetovalske skupine KD Bergamin predlagal, naj bi ratifikacijo začasno odložili in da naj o zadevi podrobno razpravlja pristojna komisija. Sklepa naj bi ratificirali že na današnji seji, ki je napovedana za 16. uro. Bo seja potekala v bolj sproščenem ozračju? To je neobhodno potrebno, saj drugače bo težko spraviti z dnevnega reda še zmeraj nad sto ratifikacij.

Problem, ki od blizu zanima prebivalce Sovodenj

Možnost za večjo zaposlitev v tekstilni tovarni

Na območju goriške industrijske cone je trenutno v gradnji nekaj manjših objektov, kjer bo na razpolago nekaj deset novih delovnih mest. Pomembne nove gospodarske pobude pa načrtujejo za bodoče. Najpomembnejši je vsekakor načrt tovarne Manifattura Goriziana, kjer nameravajo, poleg temeljite preureditve in posodobitve že obstoječih objektov, zgraditi tudi novo tkalnico z okrog 15 tisoč kvadratnimi metri pokrite površine. Tu naj bi našlo zaposlitev okrog 80 delavcev, kar za razmere na ožjem goriškem območju, ni malo. Uresničitev te pomembne gospodarske pobude pa je vezana na manjšo razširitev območja industrijske cone proti Sovodnjam. Predlog take vsebine je pred kratkim posredoval Konzorcij za razvoj industrijske dejavnosti sovodenjski občini, saj omenjena zemljišča sodijo upravno v njeno pristojnost in bi morala obkrožiti seveda uvedbi spremembo v urbanističnem načrtu. Tu pa se stvari začenjajo zapletati. Razumljivo je, da vsak poseg za gospodarske, prometne ali druge strukture v krajih ob meji, pomeni istočasno tudi poseg po našem teritoriju. To je stvarnost, ki se ji ni mogoče

izogniti. Po drugi strani pa ni mogoče spregledati težavnega gospodarskega položaja in še zlasti zelo visokega števila ljudi, (zlasti mlajših in ženskih), ki zamaženo išče zaposlitev. Samo na območju sovodenjske občine je bilo ob koncu septembra letos, registriranih 43 brezposelnih. Kako ta vprašanja uskladiti?

Sovodenjska občinska uprava se upravičeno ubada s tem, pa čeprav še ni sprejela nobene odločitve glede tega kočljivega vprašanja. Na zadnji seji občinskega sveta so bili svetovalci samo seznanjeni s predlogom Konzorcija ter o tem, da namerava občina pripraviti širši posvet, ki je medtem tudi že bil. Pred tem je bil informativni sestanek z lastniki zemljišč, kjer naj bi gradili tovarno.

Vaški posvet je bil v torek, 14. oktobra v Kulturnem domu v Sovodnjah in je bil odziv občanov zelo velik. Bila je prisotna tudi večina občinskih svetovalcev, večine in manjšine, saj bodo morali prav v občinskem svetu reči zadnjo besedo o tem vprašanju.

Predlog o razširitvi območja industrijske cone - vsega okrog 25 tisoč kvadratnih metrov, nasproti upepeljevalnika - je obrazložil podžupan

Vlado Klemše. Podjetje Manifattura Goriziana, kjer je trenutno zaposlenih 208 ljudi, od tega 39 iz sovodenjske občine, in ki je v zadnjem času doživela močan priliv svežega kapitala (pristopil je znan industrijalec Benetton, ki uspešno zalaga ves svet z oblačili za mlade, kar že samo po sebi daje garancije za uspeh dela in zaposlitve v tovarni), namerava zgraditi novo tkalnico in preurediti del obstoječega objekta. Razpoložljivo zemljišče ob tovarni, ki je že del industrijske cone, je premajhno za načrtovani poseg, ki bi ga lahko uresničili le z manjšo razširitvijo zazidalnega območja, ki upravnost sodi v sovodenjsko občino. Vrednost celotne investicije znaša okrog 30 milijard lir. V novi tkalnici in v s to dejavnostjo povezanih službah bi odprli okrog 80 novih delovnih mest.

Podjetje je pisno izrazilo pripravljenost, da pri zaposlovanju upošteva predvsem v okolici, to je tudi na območju sovodenjske občine, razpoložljivo delovno silo. Prav tako v pisni obliki je posredovalo glavne informacije o proizvodnji v novi tovarni. Gre za tkalnico bombaža, kjer se proizvojni

proces mora odvijati v posebnem, zaprtem ambientu. Z ekološkega vidika - prav o tej problematiki je bilo v kanejši razpravi največ besedi - torej tovarna, ki ne bi imela kvarnih posledic na okolje, čeprav, kakor znano, nikjer na svetu ni absolutno čistih tovarn.

Podžupan je ob predstavitvi predloga povedal tudi, da je bil pred tem informativni sestanek z lastniki zemljišč in da je večina le teh razumela pomen predlagane gospodarske pobude in bi bila pripravljena zemljišča odstopiti. Posebno vprašanje pa da predstavlja obstoj stanovanjske hiše, na tem območju in za kar bi se morala tudi najti sprejemljiva rešitev.

V razpravi, ki je sledila so prevladovali posegi proti novi gospodarski pobudi, s sklicevanjem predvsem na ekološke razloge. Nekaj posegov je bilo osnovanih na pretežno emotivnih razlogih, v ostrem nasprotovanju z vsakdanjo stvarnostjo. Bolj redki, če ne skoraj odsotni, so bili bolj umirjeni in stvarni posegi o vprašanju, katerega rešitev, taka ali drugačna, ni lahka. Vsekakor bo o zadevi dokončno odločilo občinski svet na eni prihodnjih sej.

V Doževi palači v Benetkah razstava o kitajski civilizaciji

V razstavnih mrzlici, ki se je v zadnjih letih polastila italijanske mestne uprave, si lastijo Benetke prav gotovo prvo mesto. Tukaj razstavna dejavnost sploh ni modna muha, ki zasleduje le politični konsenz, je nasprotno izraz načrtovane kulturne politike. V znak kontinuitete in dosledne kulturne politike je v teh dneh na ogled v Doževi palači razstava, ki nosi naslov »Kitajska v Benetkah«. Že leta 1983 so beneški pobudniki s prvo razstavo o kitajski civilizaciji, od neolitika vse do srednjega cesarstva, poskušali obnoviti odnos s Kitajsko, ki ga je nekaj stoletij prej načel beneški trgovec Marko Polo. In res, prvi prikaz kitajske civilizacije, ki je vključeval kar sedem stoletij, je preprčal oblasti v Peking, ki so posebno ljubosumne na svojo arheološko bogastvo, da so privolili na prikaz celotnega razpona kitajske civilizacije do današnjih dni. Dragoceni eksponati, ki so na ogled v Benetkah, nam odpirajo pogled na 13 stoletij kitajske zgodovine, od leta 25, ko je stopila na prestol dinastija Han, vse do obiska Marka Pola, leta 1279.

Zasnovanci razstave niso pri metodološkem izbiranju sledili načelu kvantitete, temveč predvsem kvalitete. Obiskovalce, ki si pričakuje presunljivih in mogočnih eksponatov, bo ostal zelo razočaran. Arheološko gradivo je namreč smotno izbrano, kajti razvoj taktarne civilizacije se ne razli

samo v miniaturah, porcelanu in glinastih kipcih, ampak predvsem v tehničnih postopkih, ki so jih takratni Kitajci uveljavljali bodisi v stavbarstvu, bodisi v kiparstvu kot v drugih strokah. In prav v kiparstvu in slikarstvu se zrcali prepletanje zunanjih in notranjih dejavnikov. Likovna umetnost je skozi vso omenjeno dobo pod vplivom budizma. Predstavlja vsakdanje življenje in najbolj izrazite like takratne družbene hierarhije, vendar ne pozablja na somatske značilnosti tujih obiskovalcev, predvsem seveda trgovcev.

Obiskovalca beneške razstave bolj kot primerki porcelana, keramičnih vaz in nakita preseneča iznajdljivost kitajskega človeka in njegovega sveta. Papir je npr. eden izmed najzgodnejših kitajskih izumov, tehniko za pridobivanje papirja pa so v Evropi spoznali šele tisoč let kasneje. Podobno uso do je doživel kompas, ki so ga kitajski mornarji uporabljali pri plovbah na Daljnem vzhodu že v 4. stoletju. Nič manj ni presenetljiv izum sismografa, s katerim je astronom in matematik Zhang Heng že v začetku 2. stoletja po našem štetju preučeval potrese. Še večji odmev na Zahodu pa je doživel izum streliva. Kitajski alkimisti, ki so si prizadevali podaljšati življenje kraljev, pa so odločilno posegli v razvoj človeštva, zlasti pa evropske družbe.

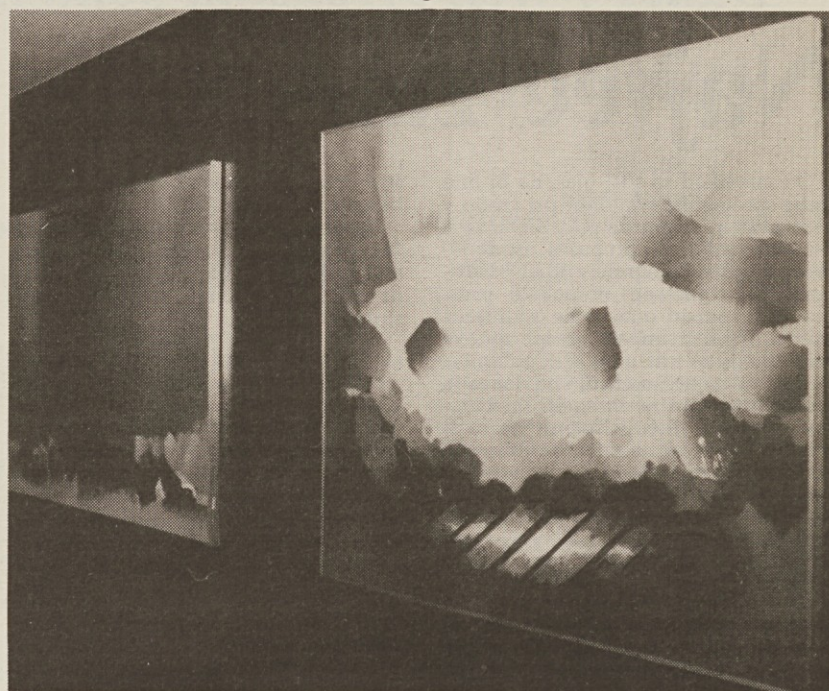
Če je najvidnejši smoter beneške razstave prikaz večplastne kitajske

zgodovine, je njen drugi, a ne manj pomemben namen, omajati zakoreninjeno čustvo etnocentrizma. Evropski človek je še vedno marsikdaj prepričan, da je njegova civilizacija najvišja in najizrazitejša. Z veliko mero predsodkov gleda zato na izvenevropske kulture in z velikimi težavami ocenjuje orientalske civilizacije, ki jim je evropski svet marsikaj dolžan.

V dobi, ko je Evropa doživljala razsul rimskega cesarstva, gospodarske zastoje in torej splošno družbeno krizo, je bila kitajska civilizacija v polnem razmahu. Tamkajšnji fevdalni sistem ni zaviralno vplival na gospodarski razvoj, a je nasprotno zagotavljal dobo trdnosti in omogočil državi obrambo pred vdori severnih barbarskih plemen. Kitajske dinastije so bile prepričane, da je Kitajska središče sveta, vendar niso nikoli zanikale obrobja, saj jih je vseskozi označeval močan kozmopolitizem. V dobi, ko je sredozemska trgovina doživela močan zastoj, so se v kitajskih mestih srečevali japonski, korejski, indijski in perzijski trgovci. Iz zahodnih dežel so Kitajci uvažali živo srebro, izvažali pa so svilo in raznovrstne izume. Pot svile je povezovala Antiohijo z glavnim mestom Čunking, ki je že v 7. stoletju imelo nad 300 trgovin in 400 skladišč, pri trgovskem poslovanju pa so že uvajali prve primerke kreditnih potrdil.

MARTA VERGINELLA

Komelova razstava v TKB

V Tržaški kreditni banki bodo do polovice novembra izobešene slike Silvestra Komela, novogoriškega slikarja, ki je preminil pred tremi leti. V prenovljenih prostorih TKB so na ogled slike iz zadnjih let Komelovega življenja, iz tako imenovanih »rdečega« in »modrega« obdobja. Določene trenutke svojega življenja je mojster namreč izrazil z različnimi barvami, vselej pa s svojim prepoznavnim stilom, ki mu pravijo »abstraktni iluzionizem«. Ta izraz utegne pravzaprav le v določeni meri opisati Komelovo snovanje, kjer so odpravljeni vsi odvečni elementi in barve nadomestijo črte, postanejo sama struktura. Vendar pri Komelu ne gre le za pričaranje neke atmosfere. Slike so same po sebi zgovorne, tudi v primeru »literarnih« del in govorijo o velikih temah človeškega bivanja na svetu.

Borštnikovo srečanje

Vprašljivost dramatizacije proznih del

Da so dramatizacije posameznih proznih del in romanov vedno vprašljive, o tem smo se prepričali tudi na letošnji otvoritveni predstavi Borštnikovega srečanja. Znamenito delo Branka Hofmana »Noč do jutra«, ki govori o povojnih dogodkih v Sloveniji in internacijah na Goli otok, učinkuje namreč nekako razvodenelo in je brez tistih dramatičnih poudarkov, kakršnih je na pretek v knjigi, pa tudi brez značilnega psihološkega obrisa, na katerega je Hofman dal veliko. Resnici na ljubo - dramatizacija Pavleta Lužana je korektna, vendar nič več kot to in taka je tudi odrska postavitev kranjskega Prešernovega gledališča.

Kot znano gre za dvojno zgodbo: na eni strani policijska preiskava o skrivnostni smrti 19-letnega dekleta, kar daje Noči do jutra zunanji okvir, v katerega se zareže srečanje med rabilcem in žrtvijo po dolgih letih. Srečanje med preiskovalnim sodnikom in interinancem na Golem otoku tokrat nima »zmagovalca« in »porazenca«, poražena in zbita sta oba. Eden v primežu travmatičnih štirih let, ko je brezsmiselno tolkel kameenje, drugi pa v moralnih kleščah, čeprav je bil samo orodje drugih, ko je pošiljal v nesrečo soljudi.

Na tej vzporedni dvojni cesti je gradila tudi režija Matije Logarja. Rekli smo, da korektno, vendar premalo krvavo, da bi lahko bila tudi pretresljiva. Učinkovala je dokaj statično in skušala poudariti v prvem planu etično-moralno plat dogajanja, kar ji je tudi uspelo, a zmanjkalo je je na drugem koncu in v tistem delu, ko bi morala igrati pusti tudi gledališki dogodek.

Na tem mestu smo dolžni še nekaj dodatnih informacij o letošnjem Borštnikovem srečanju. Dolgoletni predsednik BS Bratko Kreft je letos prepustil žezlo Matjažu Kmeclu, ki je prav včeraj, med drugim, priredil tudi sprejem za številne novinarje, ki spremljajo to manifestacijo.

Žirija 21. BS je močno pomlajena in jo sestavljajo: Majda Knap, Milenko Vakanjac, Meta Gabršek - Proscenc, Lado Kralj in Slavko Pezdir. Nagrad pa bo letos še več in zato so tu še žirija občinstva, žirija za najboljši gledališki esej, oziroma kritiko v času od prejšnjega do letošnjega Borštnikovega srečanja in še žirija za umetniško - likovno najboljše oblikovan plakat slovenskih dramskih predstav.

Glede sprotne kronike velja poudariti, da so včeraj v Slovenski Bistrici odprli Malo Borštnikovo srečanje, nato je bila slovesnost v Tinjah, kjer so izročili kip Otona Županciča v trajno last tamkajšnjemu kulturnemu društvu in krajanom, zvečer pa je bila v delno prenovljenem mari-borskem gledališču druga letošnja tekmovalna predstava, ko je Slovensko ljudsko gledališče iz Celja igralo Ibsenovega »Stavbenika Solnesa«. Danes pa bo ob tekmovalni predstavi Mestnega gledališča ljubljanskega, ki bo v Korunovi režiji dalo na ogled Kleistov Razbiti vrč, med drugim tudi Jančarjev izbor Trubarjevih tekstov.

MARIJ ČUK

novost na knjižni polici - novost na knjižni polici

Knjiga I. Saksida o vprašanju šolstva na Slovenskem

Knjiga je pravkar izšla pri založbi Delavske enotnosti v okviru nove ustanovljene zbirke Človek, družina, družba. Avtor je svojemu delu, ki je nastalo na osnovi magistrske naloge na sociološkem oddelku filozofske fakultete v Ljubljani pridal v naslov tako splošno znan in razširjen pojem, kot je šola. Že po nekaj straneh branja pa nam je jasno, da si avtor takšnega naslova ni izbral slučajno ali pa morda zato, ker bi z njim želel ponaoriti širino in splošnost, s katerima se loteva vzgojeslovja in pedagoških procesov. Ravno nasprotno. Knjiga namreč ni zgodovinopisno delo ali dokumentacija razvoja šolstva na Slovenskem, pač pa se s pomočjo teoretskega branja šolske historiografije skuša stvari približati na nekaterih njenih temeljnih mestih, predvsem v drugi polovici 19. in začetku 20. stoletja, ko se je med družino, Cerkvijo in vzgojeslovjem odigral odločujoč boj, kot seveda za to, komu bo pripadla najlegitimnejša pravica vzgoje nad otrokom. Rezultati tega boja, ki se je izigral, kot se za sodobnejše vzgojeslovje spodobi na izredno prefinjeni ravni, šele rezultati tega boja so prinesli to, čemur danes pravimo s tako splošno oznako šola. Tu pa se nam, če za trenutke poskočimo nazaj, razjasni implicitni namen, ki ga je avtor Iztok Saksida skušal doseči s takšnim naslovom. Vedno se je namreč najlažje ujeti tam, kjer izgledajo stvari samoumevne, tam, kjer poteka na videz vse normalno in neproblematično. Toda ravno tam, kjer

imamo opraviti s povsem običajnimi, nevprašljivimi stvarmi in pojmi, se skrivajo najbolj zahrbtne pasti. Tako si danes n. pr. ne zastavljamo več vprašanja, od kod, kako, zakaj sploh šola? Ali, če stvar še nekoliko bolj zaostriamo, kdo koga bolj potrebuje, učenci šole ali šola in vzgojitelji učence?

Avtor si takšnih vprašanj ne zastavlja, njegov namen pa je vendarle pokazati, da se sosedje dogodkov, ki je privedlo do današnjih vzgojnih funkcij šolstva, njegove legitimnosti in družbenega pomena ni odvijalo po nekakšni harmonično naravni intenci. Pot, ki se morda na prvi pogled prikazuje kot »logično razvojna nujnost«, ki pa je otroke povsem konkretno vključila v šolsko vzgojo, je sama na sebi polna lastnih protislovij, nezmožnosti, taktizirajočih tehnik, raznih razcepov in prelomov v vzgojnih strategijah in lastnem vzpostavljanju. Pot do tega, kar je v začetku stoletja pridobilo ime roditeljski sestanek in se pod tem nazivom ohranja še danes, čemur bi z drugimi besedami lahko rekli tudi pakt s starši, zveza, ki jo v videzu dobromerne intence šola ponudi roditeljem, je vodila prek različnih tovrstnih zasukov in trčenj, ko je vzgojeslovje naletelo na svojo lastno nemoč. Na podlagi historične dokumentacije, pedagoških spisov, pozivov starešem itd. jemlje avtor v pretres nekaj odločujočih momentov. Ključna točka je namreč vseskozi bilo vprašanje, »...kdo je tisti, ki je po svojih naravnih

in božjih danostih za vzgojo otrok najbolj in najprej prikladen, celo zadolžen ter ima do nje vse pravice?»

Za pravico, kdo si sme v vzgoji prilaščati otroke, se je v zadnjih stoletjih bila pomembna strategija. Avtor obravnava nekoliko vlogo Cerkve, ki naj bi bila že po božji zapovedi zadolžena za vzgojo, njeno vselejšnje spretno prilagajanje različnim gospodskoblastniškim razmeram, bolj podrobno pa analizira sodobnejše posveito izobraženo šolstvo, ki je v nekem obdobju neuke roditelje kar naravnost razglasilo za neprimerne vzgojitelje. Bržkone se tu ne moremo ubraniti vtisa, da koncept celodnevne pouka ni daleč od takšnega smatranja, vseeno pa je moralo vzgojeslovje kmalu uvideti, da se je avtoritaren neposredni vstop v družino izjalovil. Poseg v družinska razmerja in prilaščanje otrok brez določene zaslepitve v funkciji obrambne krinke je pri starših povzročilo tako imenovani negativni transfer, odpor do šole in učiteljev. Vendar pa so le ti kmalu spoznali, da je most, ki vodi v družino in do otroka ravno mati. Vzpostavila se je tako ambivalentna zveza vzgojeslovja do matere, izredno zanimiv problem, ki ga avtor podrobno tematizira in s pomočjo lacanovske teorije svojo analizo tudi produktivno izpelje. Če je šolstvo sprva mater obsojalo, češ da je kot neuka gospodinja, ki se predaja garaškemu delu, bodisi v tovarni ali na polju, pa celo kvarnim, pohujšljivim vplivom (branje sentimentalnih romanov) neprimerna za

otrokovo vzgojo, je kasneje moralo priznati, da je ravno mati osnovni vir ljubezni, tisti stožer, ki s svojo željo drži pripetega tako sina (otroka), kot moža (očeta), in ki torej omogoča vstop v družino. Obenem pa je šolstvo tudi spoznalo, da je mati, čeprav bistveni, pa vendar tudi tisti šibki člen, na katerega se da najhitreje vplivati. Avtor pravi, da je dovolj, da se ga prizna in že je mogoče speljati pozitiven obrat v korist šole. Mamičam se torej prizna, da brez njihove pomoči ne bo mogoče spremeniti otroka, ga vzgojiti, s tem pa si šola že zagotovi zvezo s starši in si jih tako rekoč podredi.

Toda tu, poudarja avtor, naleti šola tudi na svojo mejo, nemoč, na svoje lastno inherentno protislovje. Vsa starševska vzgoja naj bo že od vsega začetka usmerjena v to, da bo otroka pripravila k smotnemu sprejemanju šolskega pouka, vzvraten očitek šole staršem pa bo ravno ta, da ves vzgojno izobraževalni program ne more prispevati k omikani vzgoji otroka, če starši ne priskočijo na pomoč in sami vložijo v to dovolj truda. Začarani krog, ki smo ga le na hitro in pomanjkljivo ponazorili, poenostavljeno prikazali, ki pa morda le daje slutiti tisto nemoč, ki se je šola sama prav dobro zaveda in jo skuša z že utečeno prakso preslepiti s tistim, čemur pravimo roditeljski sestanek, ko dušeslovci z nasmeškom in prijaznostjo ponujajo staršem sodelovanje, za dobro našega skupnega otroka, gojenca.

IGOR ŠKAMPERLE

Revija pevskih zborov iz F-JK v Vidmu

Lepe uvrstitve naših zborov

Kot smo že poročali, se je v soboto, 11., in v nedeljo, 12. oktobra, odvijala v Vidmu 1. revija pevskih zborov iz Furlanije-Juljske krajine Corovivo. Revijo je organiziralo goriško pevsko društvo C. A. Seghizzi in deželni odbor vsedravnega združenja italijanskih pevskih zborov USCI. Na koncertih v Avditoriju Zanon je sodelovalo 21 pevskih zborov, med katerimi tudi 5 slovenskih. Posebnost revije je bila v tem, da so organizatorji sprejemali prijave na podlagi pevskega načrta vsakega zbora. Se pravi, da so pevski zbori, ki so želeli sodelovati na reviji morali predhodno poslati organizatorjem program, v katerem so morale biti posmezne skladbe smiselno povezane med seboj (npr.: vse na ljudsko tematiko ali skladbe istega avtorja ali skladbe istega obdobja itd.).

V soboto in nedeljo smo res lahko prisluhnili pisanemu programu koncertov, ki je bil poslušalcem na začetku nekoliko težko sprejemljiv. Na odru so se namreč vrstili zbori, ki so izvajali izključno Bacha ali Brahmsa, takoj nato pa drugi furlansko ali južnoameriško ljudsko pesem. Na zaključku prireditve pa je vendar prišla do izraza idejna zamisel prirediteljev, s katero so hoteli pripraviti zore na to, da predstavijo program, ki naj bi bil za vsakega najbolj primeren in ki bi hkrati dajal tudi vsebinsko sliko zbora samega. Na podlagi programske izbire in izvajalske sposobnosti so bili tudi zbori nagrajeni.

Sedemčlanska komisija je zore uvrstila v štiri kategorije. V prvo, najvišjo kategorijo se je uvrstilo 8 zborov: Mešani pevski zbor Vox Julia iz Ronk (dirigent Sonia Magris Sirsen), Mešani Giuseppe Peresson iz Piano d'Arta Terme (Arnaldo de Colle), Dekliški Vesna iz Križa (Bogdan Kralj) z Merkujevimi prireditvami ljudskih pesmi, Mešani I Madrigalisti iz Gorice (Antonio Stacul), Tržaški oktet (Janko Ban) s programom sodobnih slovenskih tržaških skladateljev, Mešani Coro polifonico Triestino (Fabio Nesbeda), Moški Lo-

renzo Perosi iz Fiumicella (Dario Andrian) in Mešani zbor Giovanni Battista Candotti iz Codroipa (Gilberto Pressacco).

V drugo kategorijo je komisija uvrstila 6 zborov, med katerimi tudi Mešani zbor Tabor z Opčin (dirigent Sveto Grgič), ki se je na reviji predstavil s programom Vrabčevih skladb. V tretjo kategorijo pa je bilo uvrščenih 5 zborov, med katerimi Mešani zbor Milan Pertot iz Barkovelj (dirigent Aleksandra Pertot) s programom: Ave Maria skozi stoletja in Mešani zbor Sv. Jernej z Opčin (Franc Pohajac) s programom Maličevih skladb.

Vsi zbori so prejeli diplome in pokale, tisti, ki so se uvrstili v prvo in drugo kategorijo pa tudi denarno nagrado. Posebne plakete so prireditelji poklonili dirigentom za dobro izbiro programa, med raznimi sta plaketo prejela tudi prof. Sveto Grgič in Bogdan Kralj. Z zelo simpatično in hvalevredno potezo so prireditelji poklonili prof. Ubaldju Vrabcu posebno plaketo za širjenje zborovske pesmi v naši deželi.

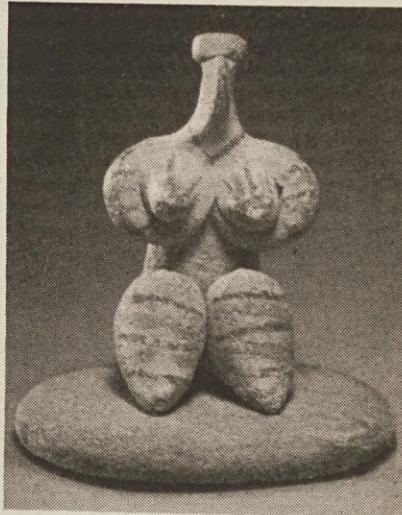
Na koncu lahko rečemo, da je pobuda povsem uspela, saj je zadobila širok odmev med zbori v naši deželi. Na revijo se je namreč prijavilo kar 32 zborov, organizatorji pa so jih na podlagi najbolj zanimivih programov izbrali samo 21. Tudi za publiko je bila prireditev očitno privlačna, saj je bila dvorana (razen v soboto popoldne) nabito polna.

Organizatorji so pohvalili naše zore, saj so v Videm prinesli izvržno slovensko zborovsko pesem in jo tudi izvedli na kvalitetni pevski ravni. Kot smo že opozorili je bila prav izbira programa ena od odločujočih elementov za njihovo visoko uvrstitev.

Prireditve so podprle kmečke banke in posojilnice naše dežele, organizatorji pa jo mislijo vsako leto ponoviti v različnem kraju in tako približati zborovski petje in predstavi deželne zore čimvečjemu številu ljudi. To je dobra prilika tudi za naše zore, da se predstavijo italijanski publikli in s tem ponesejo delček naše kulture širom po deželi.

IGNACIJ OTA

Razstava idolov iz prazgodovine

Narodni muzej v Ljubljani in Prähistorische Staatssammlung iz Münchna prirejata v Ljubljani razstavo Idoli. Gre, skratka, za zgodnje podobe bogov in žrtvenih darov. Odprtje gostujoče razstave iz ZR Nemčije bo danes ob 17. uri v razstavišču Arkade, Trg osvoboditve 18.

Danes v treh evropskih pokalih tudi tri italijanska in tri jugoslovanska moštva Največ zanimanja za Real Madrid - Juventus

Od marsikod se sliši glas, da bi bilo treba spremeniti pravilnik pri žrebu v evropskih nogometnih pokalih, ki že v drugem krogu vse prepušča usodi; leta se je tokrat poigrala z Real Madridom in Juventusom (v pokalu prvakov). Ta spopad gotovo ne sodi že v osmino finala, ampak bi bil gotovo primernejši za finale ali vsaj polfinale. Tako ali drugače, srečanje bo danes in zgleđa, da ekipi ne bi smeli imeti težav s postavo. Trener španskega moštva je sicer vseskozi nekaj prikrival in taktiziral, vendar kaže, da bo imel na razpolago vse najboljše, še zlasti v napadu, tako da se obeta izenačen boj, brez favorita.

Jugoslovanska predstavnica v pokalu prvakov Crvena zvezda bo imela dokaj skromnejšega nasprotnika, norveški Rosenborg, in čeravno ne preživlja najboljših trenutkov (v nedeljo je v domačem prvenstvu kar sredi Beograda zgubila proti Budućnosti), bi morala izboriti ugoden rezultat.

Omenimo še, da srečanja med turškim Besiktasom in ciprskim Apolom ne bo (taka je bila odločitev ciprske vlade) in bi se moral v četrtfinale uvr-

stiti Besiktas, vendar seveda zadnja beseda priteče UEFA.

V pokalu pokalnih prvakov je Italija že ostala brez svojega zastopnika, mostarski Velež pa v bolgarski Vitochi ne bi smel imeti pretežkega nasprotnika.

V pokalu UEFA bosta italijanske barve branila Torino in Inter, jugoslovanske pa Hajduk. Torino, ki mu doma ne gre ravno dobro (šest kol, trije porazi), bo igral v gosteh pri madžarskem Raba Eto, ki je v podobnem položaju (10 kol, 8 točk), Inter pa bo gostoval pri varšavski Legii, ki jo je lani odpravil v osmini finala in je tudi tokrat favorit. Razen presenečenj bi se moral tudi Hajduk prebiti v nadaljnje kolo, saj bolgarska Trakia iz Plovdiva ni nepremagljivim.

DANES PO TV

TV2 ob 18.55 Torino - Raba Eto, TV1 ob 20.55 Real Madrid - Juventus, TV2 ob 22.50 Legia - Inter (posnetek); TV Koper ob 17.55 Vitocha - Velež, ob 22.50 Real - Juve (posnetek); TV Montecarlo ob 23.15 Anderlecht - Steaua (posnetek).

Pokal prvakov		
Osmina finala	1. tekma	2. tekma
Real Madrid (Šp.) - Juventus (It.)	danes	5.11.
Vitkoviče (ČSSR) - Porto (Port.)	danes	5.11.
Rosenborg (Nor.) - C. zvezda (Jug.)	danes	5.11.
Bayern (München) - Austria Dunaj (Av.)	danes	5.11.
Anderlecht (Bel.) - Steaua (Rom.)	danes	5.11.
Celtic G. (Škot.) - Dinamo Kijev (SZ)	danes	5.11.
Brøndby (Dan.) - Dinamo Berlin (NDR)	danes	5.11.
Besiktas (Tur.) - Apoel (Ciper)	2:0 b.b.	—

Pokal pokalnih prvakov		
Osmina finala	1. tekma	2. tekma
Lokomotiv (NDR) - Rapid Dunaj (Av.)	danes	5.11.
Real Zaragoza (Šp.) - Wrexham (Wales)	danes	5.11.
Vitocha (Bol.) - Velež Mostar (Jug.)	danes	5.11.
Torpedo Moskva (SZ) - Stuttgart (ZRN)	danes	5.11.
Katowice (Pol.) - Sion (Švi.)	danes	5.11.
Benfica (Port.) - Bordeaux (Fr.)	danes	5.11.
Nentori Tirana (Alb.) - Malmoe (Šve.)	danes	5.11.
Ajax (Niz.) - Olympiakos (Gr.)	danes	5.11.

V Tržaški knjigarni predstavili združeno ekipo Meblo odraz vse tržaške odbojke

Tržaška knjigarna je bila že drugo leto zapored gostitelj predstavitve združene odbojarske ekipe Meblo, ki bo že četrtrič sodelovala v ženskem prvenstvu B lige. Predsednik Meblovega odbora Mario Sušteršič je dejal, da želi letos ekipa doseči najmanj lansko tretje mesto in ga po možnosti še izboljšati. Sušteršič je poudaril, da je Meblo ta čas vodilna tržaška šesterka in zaradi tega ne predstavlja le slovenske odbojke, temveč vso pokrajino, kar pa nekateri še vedno namenoma prezirajo.

Organizacijsko je letošnji odbor omejen, zato pa gotovo bolj elastičen. Poleg Sušteršiča ga sestavljajo še Franko Vitez, Rado Gruden in Jožko Sirca. Goriško podjetje Meblo bo tudi letos hyalevredno podpiralo združeno ekipo. Sušteršič se je v svojem posegu izrecno zahvalil direktorju goriškega podjetja Davidu Brezigarju kot tudi Bojanu Brezigarju, županu devinsko-nabrežinske občine, ki aktivno poma-ga ekipi. Za Meblo, je poudaril Sušter-

šič, v ozadju dela še več ljudi, od katerih je treba še posebej omeniti predsednika Sokola Antka Terčona, enega ideatorjev združevanja v ženski odbojki na Tržaškem.

Po Sušteršiču je besedo prevzel predsednik TO ZŠSDI Jurij Kufersin,

ki je poudaril, da Združenje izrecno podpira vse oblike združevanja v ekipnih športih, posegel pa je tudi predsednik deželnega odbora FIPAV prof. Silvano Pipan, ki je potrdil, da je Meblo vodilno odbojarsko društvo v Trstu in je zato logično, da mu Zveza sledi s posebno pozornostjo.

Včeraj v 1. jugoslovanski košarkarski ligi Slavje domačih ekip

V včerajšnjem 4. kolu v 1. jugoslovanski košarkarski ligi so v vseh srečanjih slavile domače ekipe.

V Beogradu je Crvena zvezda (Radović 22 točk, Petović 21) zasluženo, toda s težavo premagala Zadar (Vran-ković in Sunara po 17 točk). V Splitu je prišlo do presenečenja, saj ni bilo pričakovati, da bi Jugoplastika tako visoko premagala Partizana. Beograjčani pa so že v 25. min. izgubili Divca zaradi petih osebnih napak. Pri Jugoplastiki sta bila najboljša strelca Radja (27 točk) in Sobin (26), pri gostih pa Grbović (23) in Savović (17). Po zmagi v državnem pokalu proti Ciboni in po treh zaporednih prvenstvenih uspehih je kazalo, da je Partizan glavni favorit, skupno s Cibono, za državni naslov. Včerajšnji poraz v Splitu pa je pokazal vse pomanjkljivosti beograjskega moštva.

Zanimivo je bilo v Zagrebu, kjer je Cibona po izenačenem srečanju premagala Šibenko. Dražen Petrović je tokrat dal »le« 28 točk, pri gostih pa se

je izkazal Šarić z 29 točkami. Težko delo je imela Bosna s Slobodo Dito, medtem ko se je mestni derbi v Skopju končal z zmago MZT.

Prihodnje kolo bo na sporedu že v soboto, 25. t. m., osrednja tekma pa bo v Zadru, kjer bo domače moštvo gostilo Jugoplastiko.

Izidi 4. kola: C. zvezda - Zadar 96:90 (55:41); Bosna - Sloboda Dita 74:71 (42:42); Budućnost - Borac 83:72 (40:34); Jugoplastika - Partizan 102:84 (44:45); MZT - Rabotnički 84:73 (39:43); Cibona - Šibenka 104:96 (58:53).

Lestvica: Cibona Zagreb in C. zvezda Beograd 8; Bosna Sarajevo in Partizan Beograd 6; Zadar, Jugoplastika Split, Šibenka Šibenik, MZT Skopje in Budućnost Titograd 4; Borac Čačak, Rabotnički Skopje in Sloboda Dita Tuzla 0.

Prihodnje kolo (25. 10.): Zadar - Jugoplastika; Borac - C. zvezda; Rabotnički - Budućnost; Šibenka - MZT; Sloboda Dita - Cibona; Partizan - Bosna. (nb)

Košarka: okrepitev za Bancoromo Gervin že v Rimu

RIM — George »Cool« Gervin je včeraj dopotoval v Rim. Slavni ameriški profesionalni košarkar bo pri Bancoromi zamenjal Scotta Maya, ki se je poškodoval in se trenutno zdravi v ZDA.

Gervin, 34 let, 202 cm visok, visoki bek, je bil eden najbolj popularnih košarkarjev NBA lige. Preden je prestopil v vrste Chicago Bulls, je 12 let igral pri San Antonio Spurs, kjer je tudi dosegel svoje največje uspehe. Štiri leta (1978, 1979, 1980 in 1982) je bil najboljši strelec, poleg tega je kar devet let zaporedoma nastopil v izbranem moštvu NBA lige (»All Stars Games«).

Ob svojem prihodu v Rim je Gervin med drugim dejal: »V Italijo sem prišel, da bi pokazal, kaj še veljam. Zavedam se, da je italijanska liga zelo kakovostna in da nastop v NBA ligi ni jamstvo za dobro igro v tem prvenstvu. Moral se bom maksimalno potruditi, da se izkažem. Trenutno me le zanima, da igram, z ekonomsko platjo

V soboto in nedeljo v Trstu Kar 400 judoistov

TRST — V soboto in nedeljo se bo v Trstu mudilo kakih 400 atletov iz Italije, Avstrije, Jugoslavije in Nemčije. Atleti, katerih starost se giblje med 15 in 35 letom starosti, se bodo pomerili v večinah juda za pokal mesta Trst, in sicer v soboto ženske in dan kasneje moški. Tekmovanje prireja Società Ginnastica Triestina.

Do konca decembra se bodo tudi drugod po deželi, v Čenti, Pordenonu in Spilimbergu, odvijali podobni mednarodni turnirji v judu. Zmagovalci teh turnirjev pa se bodo 20. decembra srečali na finalnem turnirju, ki bo ponovno v Trstu.

Oersted ne bo poskusil
BASSANO DEL GRAPPA (Vicenza) — Danski kolesar Erik Oersted je izjavil, da ne bo poskusil popraviti svetovnega rekorda v enourni vožnji, ki ga je Moser postavil 3. t. m.

Picco in Prieto
KAIRO — Italijan Franco Picco (yamaha 600) med motociklisti in španska dvojica Prieto - Termens (nissan patrol) med avtomobilisti sta zmagovalca rallyja faraonov.

Motociklizem 1987
PALERMO — Mednarodna motociklistična zveza je izdelala koledar za svetovno prvenstvo 1987. Koledar, ki ga bodo dokončno odobrili danes, predvideva med drugim, da bo dirka v Monzi 24. maja, na Grobniku 14. junija in v Misanu 30. avgusta.

Kookaburra v vodstvu
FREMANTLE — Po štirih regatah med »braničci« Ameriškega pokala je vrstni red naslednji: Kookaburra III 4 točke; Australia IV 3; Kookaburra II in Australia III 2; South Australia 1; Steak'n Kidney 0. Medtem so sporočili, da je Courageous, ki je med »izzivalci« zbral le skromno točko, odstopil.

Simeonijeva v Gradišču

Sara Simeoni, ena najslovitejših italijanskih športnic, ki je pred kratkim sklenila svojo uspešno tekmovalno kariero, bo v soboto v Gradišču, kjer bo nastopila na ekshibicijskem tekmovalju, ki ga pripravlja Športno društvo Torriana ob sodelovanju občine in turistične ustanove.

Nastop Sare Simeoni je napovedan za 15. uro na stadionu v Gradišču, kjer bo atletsko srečanje. Ob zaključku ob 17. uri, pa bodo Simeonijevo sprejeli na županstvu.

Naši lokostrelci so se odrezali

Lokostrelci društva Naš prapor so v nedeljo nastopili v Spinei na tekmovalju »indoor 25«, kjer so dosegli nekaj dobrih rezultatov. Med začetnica-mi je Vesna Lutman ponovno zmagala in tako dokazala, da je v tej starostni skupini med najboljšimi v državi.

Glede ostalih povejmo, da sta se Boris Lutman in Aleksander Coceani uvrstila na 2. mesto med dečki oz. začetniki. Dobro so se na tekmovalju v Spinei uvrstili tudi David Coceani, Elizabeta Tomšič in Ivan Zotti.

Medvaško prvenstvo Krasa: kar 23 dvojic

Tudi tretja panoga medvaškega prvenstva Krasa je mimo. V ponedeljek je bilo na sporedu bližanje, v katerem se je pomerilo kar 23 dvojic. Priča smo bili številnim zelo ogorčenim in nape-tim srečanjem, ki jih je v nekaj primerih odločilo v korist ene ali druge ekipe le naključje. Kljub pozni uri je izredno zanimivemu finalnemu obračunu med repensko in samatorsko dvojico sledilo lepo število tekmovalcev, kar je dokaz, da je bližanje na Krasu izredno zanimiva in privlačna panoga.

Končni vrstni red: 1. Ervin in Marcello Doljac (Samatorca); 2. Ninko Lazar in Vojko Škabar (Repen); 3. in 4. mesto si delita dvojici Milko Emili in Peter Milič ter Andrej Batič in Renato Miljani. Obe postavi iz Briščikov: od 5. do 8. mesta: Igor Guštin in Doro Dell'Anno (Zgonik); Eligij Kante in Srečko Živec (Gabrovec); Claudio in Mirko Purič (Repen) ter Gianni Romagna in Viktor Milič (Samatorca).

K najzanimivejšemu delu (četrtfinalu) se bliža tudi tenis, toda doslej vreme res ni bilo naklonjeno, a v tem tednu bi morali izvedeti za končnega

zmagovalca. Tu bo potekal ogorčen boj med nekaterimi zelo solidnimi kategoriziranimi igralci. Kar se tiče ženskega tekmovalja pa, bi se moralo končati že prej, saj se je zanj prijavilo le 8 igralk. Včeraj in v ponedeljek pa so odigrali odločilne boje v rokometu. V prvi skupini so nastopili Salež, Gabrovec in Samatorca, v drugi pa včeraj Zgonik, Repen in Briščiki. V prvi skupini je močno okrepljena z zunanjimi igralci Samatorca dokazala, da je nesporen favorit za končno prvo mesto v tej disciplini in po vsej verjetnosti najresnejši kandidat za končno drugo mesto na končni vaški lestvici, seveda za nepremagljivim Repnom.

Izidi (A skupina): Gabrovec - Salež 12:11; Samatorca - Salež 16:10; Samatorca - Gabrovec 17:7. **Lestvica:** 1. Samatorca, 2. Gabrovec, 3. Salež.

Preostali spored medvaškega prvenstva Krasa: TENIS (ženske): danes ob 18. uri polfinalni srečanja; ob 21. uri finale. Pri moških mora organizator še določiti urnike preostalih srečanj ali pa se zanje lahko zmenijo igralci sami.

ROKOMET: danes polfinalni srečanja in tolažilni finale za 5. mesto. V soboto, 25. t. m., ob 18. uri mali finale, ob 19. uri veliki finale. **NAMIZNI TENIS** (moški in ženske): petek, 24. t. m. ob 20. uri. **BRIŠKOLA:** ponedeljek, 27. t. m., ob 20. uri. **RUSKO KEGLJANJE:** torek, 28. t. m., ob 21. uri. **VLEČENJE VRVI** (moški in ženske): torek, 28. t. m., ob 21. uri. **TEK** (moški in ženske): četrtek, 30. t. m., ob 20.30.

Začasna lestvica po treh panogah: Repen 30,75; Samatorca 15,75; Briščiki 14; Gabrovec 10,75; Salež 2; Zgonik 1,75 (Z. S.)

Radio Trst A: Raziskovanje in gibalna dejavnost

Raziskovanje in gibalna dejavnost. To je naslov niza radijskih oddaj, ki jih je za postajo Radio Trst A pripravil prof. Aldo Rupel. Informacije o raziskovalni dejavnosti v našem in širšem evropskem prostoru na področju telesne vzgoje, športa in rekreacije lahko poslušamo vsako sredo zjutraj, med 8.10 in 8.40, v okviru oddaje Jutranji almanah.

Danes mineva 80 let, ko se je v Globokem pri Rimskih toplicah rodil Drago Ulaga, upokojeni redni profesor za teorijo in metodiko telesne vzgoje in eden izmed najvidnejših slovenskih športnih publicistov. Na svoji življenjski poti, ki je dobesedno v celoti posvečena športu, je prehodil različne razvojne stopnje, ki pa so vse odmevale v slovenski telesni kulturi.

Po nižji gimnaziji v Celju je maturiral na učiteljskiu v Mariboru in se

zgodaj navdušil nad telovadbo. Postal je eden izmed najboljših telovadcev tiste dobe. Leta 1926 se je odločil za študij na športni visoki šoli v Berlinu. Leta 1934 je dobil službo gimnazijskega profesorja v Splitu in nato v Beogradu. Po vojni je deloval v Ljubljani na Zavodu za fizkulturo. Za rednega profesorja je bil imenovan leta 1962, bil pa je tudi direktor Visoke šole in predsednik njenega sveta. Vzporedno je deloval v številnih športnih telesi, domačih in tujih, predvsem strokovnih. V posebno čast si šteje sodelovanje s Slovensko akademijo znanosti in umetnosti.

Šport je na svoji lastni koži spoznal v vseh njegovih pojavnih oblikah in gledal nanj iz vseh zornih kotov. Na temelju izkušenj, študija, opazovanja in raziskovanja je z leti zorela njegova »modrost« o športu. Tudi njegovo publicistično delo priča o tem.

Številnim čestitkam, ki jih dobiva jubilar te dni, se pridružuje tudi naše uredništvo.

Na državnem namiznoteniškem mladinskem turnirju v Centu

Največ je pokazala Tanja Ukmar

Krasovi namiznoteniški igralci in igralke so bili prejšnji konec tedna zaposleni kar na dveh tekmovanjih. Vajnejše je bilo tisto v Centu pri Ferrari, kjer se je odvijal prvi mladinski državni turnir. Poleg Krasovih mladincev in mladink sta nastopila tudi najboljša krasovca v kategoriji dečki - deklince in sicer Jan Budin in Biserka Simoneta. Prvi je pristal med šestnajsterico, druga pa je bila nekoliko uspešnejša od soigralca, saj je na končni lestvici zasedla odlično tretje mesto. Oba Krasova mlada predstavnika pa sta igrala zelo dinamično, po pričakovanjih sicer, in podlegla proti objektivno močnejšima nasprotnikoma, proti katerima seveda naša igralca nista našla pravega orožja. Kljub temu pa so v Krasovem taboru več kot zadovoljni z njunima nastopoma. Pokazala sta namreč velik napredek. Največji uspeh je v Centu med mladinkami zabeležila Tanja Ukmar, ki se je prebila na 4. mesto. V tej kategoriji pa je bila konkurenca izredno ostra,

Tanja Ukmar

saj je prvo mesto dosegla prvokategornica Arrisijeva, sedanja članica Coccaglia iz Brescie, ki je ta čas med petimi najboljšimi igralkami v državi. Proti tej igralki je v četrtfinalu po pričakovanju položila orožje tudi Alenka Obad, ki je na koncu pristala med osmerico najboljših. Ostale Krasove zastopnice pa so vse premostile prvo

kolo, nekatere so celo prišle do tretjega, spriču kakovostne udeležbe pa več niso zmogle. Vsekakor bi le lahko pokazale kaj več, saj so tega brez dvoma sposobne. Pri njih smo v glavnem pogrešali zagrizenost in prepričanje v lastne moči. Med mladinci je le Igor Milič premostil dve oviri, a tudi Fabec, Legiša in Ukmar niso s svojo igro razočarali in predvsem kar se tiče borbenosti je bil v njihovi igri opazen viden napredek. Žal jim še manjka izkušnost, ki si jo bodo skušali čimprej pridobiti s sodelovanjem na podobnih važnejših turnirjih. V Trstu pa je bil istočasno na sporedu pokrajinski turnir, na katerem je sodelovalo kar devet Krasovih predstavnikov (naraščajniki, naraščajnice, dečki, deklince v belo-rdečem dresu). Njihov obračun je bil tokrat nekoliko pod pričakovanji, saj jim ni uspelo dokopati se do vidnejših rezultatov, ki pa na prihodnjem tekmovanju brez dvoma ne bodo izostali. (Z. S.)

V ženskem odbojgarskem prvenstvu under 18 Borovkam derbi s Sokolom

BOR - SOKOL 3:1 (15:12, 9:15, 15:8, 15:12)
BOR: Foraus, Bandi, Bandelj, D' Ambrogio, Knez, Vidali, Viller, Pernarčič, Del Piero, Vitez, Vidali, Superina.
SOKOL: Radečič, Rudeš, Visintin, T. in L. Masten, Škrk, Žbogar, Brumat.
Napovedi, da bo to prvenstvo letos predvsem domena slovenskih ekip, se uresničujejo. V prvem od letošnjih derbijev, so na prvem maju v nedeljo zjutraj slavile zmago borovke, a srečanje je bilo zelo izenačeno in na prav dobri tehnični ter agonistični ravni. Nabrežinke so pokazale odlično obrambo, s katero so se do zadnjega upirale boljšemu Borovemu napadu. Zanje je bila tako osvojitve enega samega seta še preskromna nagrada.
VIRTUS - SLOGA SKLAD MITJA ČUK 0:3 (5:15, 7:15, 4:15)
SLOGA SKLAD MITJA ČUK: Drnovšek, Križmančič, Maver, Milkovič, Miot, Sosič, Susič, Vidali.
Sloga Sklad Mitja Čuk tudi v drugem kolu prvenstva ni naletela na enakovrednega nasprotnika. Slogašice so predvajale za razred boljše odbojko in tudi velika borbenost

domačink ni mogla nadoknaditi tehnične razlike med ekipama. (Inka)
UNDER 18 MOŠKI
NAŠ PRAPOR VAL - INTREPIDA 3:0 (15:9, 15:2, 15:13)
NAŠ PRAPOR VAL: Gullin, Vogrič, Lutman, Prinčič, Boškin, Superga, Tomšič, Zavadlal, Štekar.
Združena ekipa je prvič v tem prvenstvu igrala na domačih tleh. Zmaga ni bila nikoli v dvomu, saj je bil nasprotnik Intrepida iz Mariana zelo povprečen. Nekoliko težav je bilo le v zadnjem setu, ko je uspelo nasprotniku izenačiti rezultat pri 13:13. Takrat pa so naši z vrsto dobrih napadov prešli ponovno v vodstvo in zaslužno zmagali. Sedaj pa čaka ekipo še vrsta važnih tekem, ki bodo odločale o zmagovalcu prvenstva. (M. W.)
SLOGA - PREVENIRE NEODIGRANA
V nedeljo bi morali Slogini fantje v Repnu igrati proti ekipi Prevenire. Nasprotnika pa ni bilo, zato je Sloga brez boja prišla do novih točk, če se seveda tekmovalna komisija ne bo izrekla drugače. (INKA)

Košarka: turnir mesta Trst za naraščajnike Bor Adriaimpex šele drugi

DON BOSCO - BOR ADRIAIMPEX 64:57 (27:31)
BOR ADRIAIMPEX: Danieli 2, Berdon, Arena 23 (7:9), Oberdan 10 (2:4), Sterni 2, Stefani, Presl, Bajc 4, Azman 16 (6:10), Pavlica.
TRI TOČKE: Azman 2.
V zadnjem kolu so borovci zasluženo zgubili z Don Boscom in tako osvojili šele končno drugo mesto. Plavi so dobro igrali samo v obrambi, popolnoma pa so se odpovedali v napadu. Vse preveč je bilo izgubljenih žog pri izpeljevanju protinapadov in zgrešenih lahkih metov.
Borovci so vodili do 30. minute, ko je prišlo do preobrata. Naši so težko prišli do koša in so popustili v obrambi. Tako so nasprotniki izkoristili Borove napake, prevzeli vodstvo in ga z lahkoto obdržali do konca.
Čez mesec dni se bodo plavi spet spoprijeli z Don Boscom, takrat v prvenstveni tekmi. Samo z boljším odnosom do treninga in večjo požitvoval-

nostjo se bodo naši lahko oddolžili za nedeljski pekoč poraz.
KADETI
BOR ADRIAIMPEX - DON BOSCO 70:68 (36:30)
BOR ADRIAIMPEX: Lippolis, Turk, Cecco, Krasna 4, Škrk 27 (1:1), Sestan, Pertot 5, Race 2, Cupin 2 (0:2), Vodopivec 6, Bajc 12, Smotlak 12.
TRI TOČKE: Bajc 2, Pertot 1.
V predzadnjem kolu turnirja Mesta Trst so Borovi kadeti poskrbeli za presenečenje. Po izredno napeti tekmi so premagali Don Bosco. Nasprotniki so nastopili z isto postavbo, ki bo igrala kot borovci v kadetskem deželnem prvenstvu.
Plavi so tekmo začeli popolnoma nezbrano in so po petih minutah igre zaostajali za osem točk. Šele v končnički prvega polčasa so plavi zaigrali kot znajo in povedli za šest točk. V drugem delu je bila igra zelo izenačena vse do 38. minute, ko so plavi stisnili zobe in zaslužno zmagali. Glavno za-

slugo imajo vsi igralci, še zlasti trojica Bajc, Škrk, Smotlak, ki je bila v napadu neustavljiva in »playmaker« Pertot, ki je uspešno vodil Borove protinapade. (Luka Furlan)
V prvenstvu naraščajnikov
Borovci uspešni
BOR ADRIAIMPEX - LIBERTAS 112:60 (50:21)
BOR ADRIAIMPEX: Prelec 6 (2:3), Daneu 6 (0:2), Berdon 8, Arena 27 (1:1), Oberdan 17, Sterni 21 (1:1), Stefani (0:2), Presl 2, Bajc 6 (2:3), Azman 19 (1:3).
TRI TOČKE: Oberdan 3.
Borovi naraščajniki, lanski deželni prvaki v kategoriji dečkov, so na najboljši način začeli svoje prvenstvo in sicer z visoko zmago proti Libertasu. Trener je dal možnost vsem igralcem, da se razigrajo.
Še posebno se je tokrat izkazal Sterni, ki je dobro skakal pod košema in dosegel 21 točk.

pismo uredništvu - pismo uredništvu

Ni le vprašanje kampanilizma

Prejeli smo s prošnjo za objavo:
Dovolite mi, da posredujem preko dnevnika nekatere misli, ki izhajajo iz branja Vremčevega članka o združevanju sil v našem nogometu.
Avtor članka zasluži pohvalo za pogum, s katerim je stopil pred javnost in spregovoril o težavah, ki tarejo slovenski zamejski nogomet, mislim pa, da bi bila njegova analiza še popolnejša, če bi ne slonela samo na odnosih med društvi, ki gojijo samo nogomet, ampak na širši podlagi, t. j. na odnosih med nogometnimi društvi in tistimi, ki gojijo druge panoge; na demografskem padcu, ki ga beležijo določene slovenske vasi; na splošnem stanju celotnega tržaškega nogometa ter na vlogi ZSSDI pri načrtovanju in razvoju posameznih panog.
Predloge, ki smo jih vnesli kot športno društvo Breg v nogometni komisiji in katere je komisija sprejela (ustanovitve nogometnega športnega centra pri Sv. Ivanu, ustanovitve popolnoma novega nogometnega društva, sad združevanja mladih sil za postopni prehod k združenim članski ekipi), smo formulirali iz lastnih izkušenj kot društvo, ki v svoji sredi goji različne panoge, iz prepričanja, da moramo nuditi naši mladini vse možnosti športnega udejstvovanja v okviru naše manjšine. Odgovor, ki ga daje Vremec, je priložnost en ne popoln, kajti v okviru ZSSDI nismo nikoli, kot nogometna komisija, na katerikoli način razvili pogovore v tem smislu s tržaškim športnim združenjem, ki bo v kratkem ponovno razpolagalo s športnim objektom, ki je zavidanja vreden, ne glede na to, da imajo pri Boru čisto druge razvojne načrte, o pravilnosti katerih naj se drugi izrazijo.

naši nogometaši v mladinskih prvenstvih

Le ena prekinitev

UNDER 18
SKUPINA H
KRAS - MOSSA 3:3 (0:1)
STRELCI ZA KRAS: Švab v 50. min., Alan Škabar v 60., Žagar v 85. iz 11-metrovke.
KRAS: Purič, Švab, Leban, Černe, D. Ferluga, Leone, Alan Škabar, Šuc, Sedmak (G. Ferluga), Žagar, Kalc (Kavalič), 14 Škrk.
Domačini niso najboljše začeli sobotne tekme. Prepustili so pobudo gostom, za nameček pa so morali igrati od 20. min. prvega polčasa brez izključenega Černeta. V nadaljevanju so se krasovci zbrali ter pokazali celo boljše igro kot nasprotniki. Z desetimi igralci pa je bilo težko doseči kaj več, kot neodločen rezultat. Tekma je bila ves čas zelo napeta in izenačena. Ogledalo si jo je lepo število ljubiteljev mladinskega nogometa. (R. B.)

SKUPINA I
CAMPANELLE - BREG 4:3 (2:2)
STRELEC ZA BREG: Švara (2), en avtogol
BREG: Petronio, Rosso (P. Tamaro), Hervat, Boneta, Bevk, Sancin, Tamaro, Sterzai, Paiano (Coren), Diminich, Švara (Cotar, De Franceschi, Slavec).
Brežanom ni uspelo, da bi se z gostovanja vrnili najmanj s točko. Čeprav je padlo sedem golov, trije iz enajstmetrovke, tekma ni bila lepa. Brežani se na majhnem igrišču niso mogli razigrati in proti do izraza. Čeprav je padlo sedem golov, trije iz enajstmetrovke, tekma ni bila lepa. Brežani se na majhnem igrišču niso mogli razigrati in proti do izraza. Čeprav je padlo sedem golov, trije iz enajstmetrovke, tekma ni bila lepa. Brežani se na majhnem igrišču niso mogli razigrati in proti do izraza.
LESTVICA: Muggesana 11, Zaule 10, Portuale in Fortitudo 9, Giarizzole in Montebello 8, Costalunga in CGS 7, Junior, Olimpia in San Luigi 6, Campanelle in Opicina 4, Primorje, Sant' Andrea in Domio 3, Don Bosco in Campi Elisi 0.

NARAŠČAJNIKI
PRIMORJE - DOMJO 0:2 (0:0)
PRIMORJE: Štolfa, Tence, Princival, Žagar, Gherbassi, Praselli (Sullini), Frassinelli, Štoka, Križmančič (Štefančič), Mesar, Tomasettig.
Končni izid je nepravilen, saj je sad izmišljene enajstmetrovke sodnika, ki je zelo rad dosojal proste strele gostom. V prvem delu tekme so gostje pokazali boljše igro, prave razlike med ekipama pa ni bilo. V drugem polčasu so naši igrali boljše in prešli večkrat v napad, Mesar je imel žogo prvega zadetka, streljal pa je mimo vrat. Napadalec Tržčanov je z edinim strelom v drugem polčasu zadel zgornji del prečke. Pet minut pred koncem tekme je sodnik dosodil enajstmetrovko. Takrat je bilo praktično tekme konec. Gostje so v zadnji minuti še enkrat realizirali. Vsekakor je sodnik igral odločilno in usodno vlogo za rdeče-rumene. (M. Š.)
LESTVICA: Muggesana 11, Zaule 10, Portuale in Fortitudo 9, Giarizzole in Montebello 8, Costalunga in CGS 7, Junior, Olimpia in San Luigi 6, Campanelle in Opicina 4, Primorje, S. Andrea in Domio 3, Don Bosco in Campi Elisi 0.

NAJMLAJŠI
PRIMORJE - BREG PREKINJENA
ZAČETNIKI
SKUPINA A
BREG - CGS 1:0 (0:0)
STRELEC: Lavriha
BREG: Rapotec, Vajec, Calzi, Mondo, Poretti, Lavriha, Bandi, Punis, Grilanc, Sancin, Vrše, Čuk, Paoletti.
Ekipi sta si bili skozi vse srečanje enakovredni. Brežani so dosegli zamgoviti zadetek le nekaj minut pred koncem, ko je Lavriha z močnim strelom presenetil nasprotnikovega vratarja.

SAN LUIGI - PRIMORJE 0:0
PRIMORJE: Ciacchi, Dolia, Osi, Štolfa, Mirjam Trampuš, Zacchigna, Vodopivec, Manuel Trampuš, Digovič, Sardoč, Kante.
Ekipi sta bili enakovredni, predvsem sta se branili, le redkokdaj se je ena od dveh podala v napad. Naši so v drugem polčasu ostali v desetih, sodnik je pokazal Digoviču, enemu najboljših, rdeči karton. Domačini so od tlej napadali. Zaradi odločne igre v obrambi naših in zaradi zelo mokrega igrišča pa jim ni uspelo priti do vratarja. Edino pravo priložnost so imeli s prostega strela, žoga pa je šla za las ob vratnico. Do konca tekme pa nič drugega. (M. Š.)
LESTVICA: Soncini 10, Fani Olimpia 9, Ponziana 8, Chiarbola in San Luigi 6, Costalunga, Montebello, Primorje in Opicina 4, Servola 3, Zaule 2, Fortitudo 0.

CICIBANI
SKUPINA A
PRIMORJE - MONTEBELLO 5:2 (3:1)
PRIMORJE: Rebula, Guštin, Purič, Trampuš, Sardoč (Škabar), Nadlišek, Kuk (Emili).
Rdeče-rumeni so osvojili obe točki proti sicer šibkemu nasprotniku. Zelo dobro je igral Trampuš, ki je tudi dosegel lep gol s prostega strela. Odlično je igral tudi Nadlišek, ki je kar štirikrat zatresel nasprotnikovo mrežo. Prvič je v vratih igral Rebula, Štefan Škabar pa je prvič stopil na igrišče. (M. G.)
LESTVICA: Sponcini 10, Fani Olimpia 9, Ponziana 8, Chiarbola in San Luigi 6, Costalunga, Montebello, Primorje in Opicina 4, Servola 3, Zaule 2, Fortitudo 0.

SKUPINA B
ZAULE - BREG 1:2 (1:0)
STRELEC: Kermac (2)
BREG: Argenti, Corbatti, Rapotec, Sancin, Paoletti, Kermac (v d. p. Čuk).
Končno je tudi za Bregove cicibane prišla tako pričakovana prva zmaga. Skozi vse srečanje so vsi poštvovalno igrali in zato zaslužijo pohvalo.
SONCINI B - ZARJA B 2:1
STRELEC ZA ZARJO: F. Jurinčič
ZARJA B: M. in L. Urdih, K. in D. Pussini, Grgič, Tence, Lipovec, Jurinčič, Glavina, Sancin.
Obe ekipi sta od vsega začetka igrali zelo borbeno, vendar so bili domači priosebnejši in so ob koncu prvega polčasa vodili z 1:0. Zarjani so bili nekoliko negotovi, predvsem na sredini igrišča, vendar so to vrzel popravili v nadaljevanju igre, ko so z lepim golom Jurinčiča zmanjšali rezultat na 2:1 in imeli proti koncu tekme še nekaj lepih priložnosti, da izenačijo. (M. Ž.)
LESTVICA: San Luigi in Giarizzole 10, Fortitudo 7, Soncini in Chiarbola 6, Zarja 5, Altura in Ponziana 4, Esperia, Zaule in Breg 2, Campanelle 0.

SKUPINA C
INTER SAN SERGIO - ZARJA A 5:1
STRELEC ZA ZARJO: Kočevar.
ZARJA A: Bellafontana, Družina, Devan in Daniel Grgič, Križmančič, Marc, Kočevar, Possega, Metlika, Granzotto, Doljak, Ražem.
Inter San Sergio sodi med močnejša moštva te skupine, zato je bila naloga Bazovcev že od samega začetka tekme zelo težka. Vseeno pa so skozi vso tekmo skušali graditi igro, kar pa jim ni vedno uspelo in nekajkrat so bile napake tako hude, da so jih stale celo gol. Edini gol je dal Kočevar po lepi skupni akciji celotnega moštva. (M. Ž.)
LESTVICA: Inter San Sergio in Fulgor 10, Fani Olimpia 9, Portuale 7, S. Andrea in Supercaffè 6, S. Giovanni 5, CGS 3, Muggesana 2, Domio in Zarja 1, S. Vito.

PRVENSTVO CSI
ZARJA - GIARIZZOLE 2:2
STRELCA ZA ZARJO: Ferluga in Kralj.
ZARJA: Pavatič, Malalan, Pipan, Berzi, Ferluga, Kralj, Hervatin, Plehan, Doljak.
Čeprav je tekmo vseskozi motil gost dež, smo bili z igr obih moštev zelo zadovoljni. Zarjani so bili boljši v prvem polčasu, medtem ko je bil drugi polčas v rokah igralcev Giarizzol, ki so prav v zadnji minuti izenačili in bili v nekaj primerih zelo nevarni, vendar je vratar Pavatič odlično posegel in preprečil hujše. (M. Ž.)
LESTVICA: S. Luigi in Montebello 6, Olimpia in Zarja 5, Ponziana 4, S. Nazario in Giarizzole 3, Aurisina 2, San Vito in Montuza 1, Servola, Don Bosco in Inter San Sergio 0.

obvestila

ŠD SOKOL - KOŠARKARSKI ODSEK sporoča, da so treningi minibasketa vsako sredo in vsak petek od 14.30 do 16.00, treningi dečkov pa vsak torek in četrtek od 14.30 do 16.00.
BALETNI ODSEK ŠD MLADINA obvešča, da se ob ponedeljkih in petkih od 16. do 18. ure nadaljujejo treningi v prostorih bivšega otroškega vrtca osnovne šole A. Sirk v Križu.
SK DEVIN priredi 12. novembra tečaj smučanja na plastični stezi v Nabrežini. Tečaji bodo ob sredah od 16. do 18. ure za smučarje začetnike. Ostali smučarji bodo trenirali ob sredah in petkih od 18. do 20. ure. Tečaj se bo nadaljeval na snegu štiri nedelje v januarju 1987. Cene tečaja: 100.000 lir (vključno prevoz na sneg) ter 80.000 lir (za osnovnošolce začetnike). Vpisovanje ob torkih od 20.30 dalje na sedežu v Praprotnu, tel. št. 200236.
SPDT obvešča, da so seje odbora ob ponedeljkih in ne več ob torkih na društvenem sedežu (Ul. sv. Frančiška 20/3. nad.) ob 20.00.
KOŠARKARSKI KLUB BOR vabi vse svoje člane in starše v četrtek, 23. t. m. s pričetkom ob 20. uri v Borovem športnem centru na svečano podelitev nagrad najzaslužnejšim ekipam lanske sezone.

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 90.- din, naročnina za zasebne mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizacije in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povšek 20%. IVA 18%. Osmirnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

22. oktobra 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tlx 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretto De Rubens 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

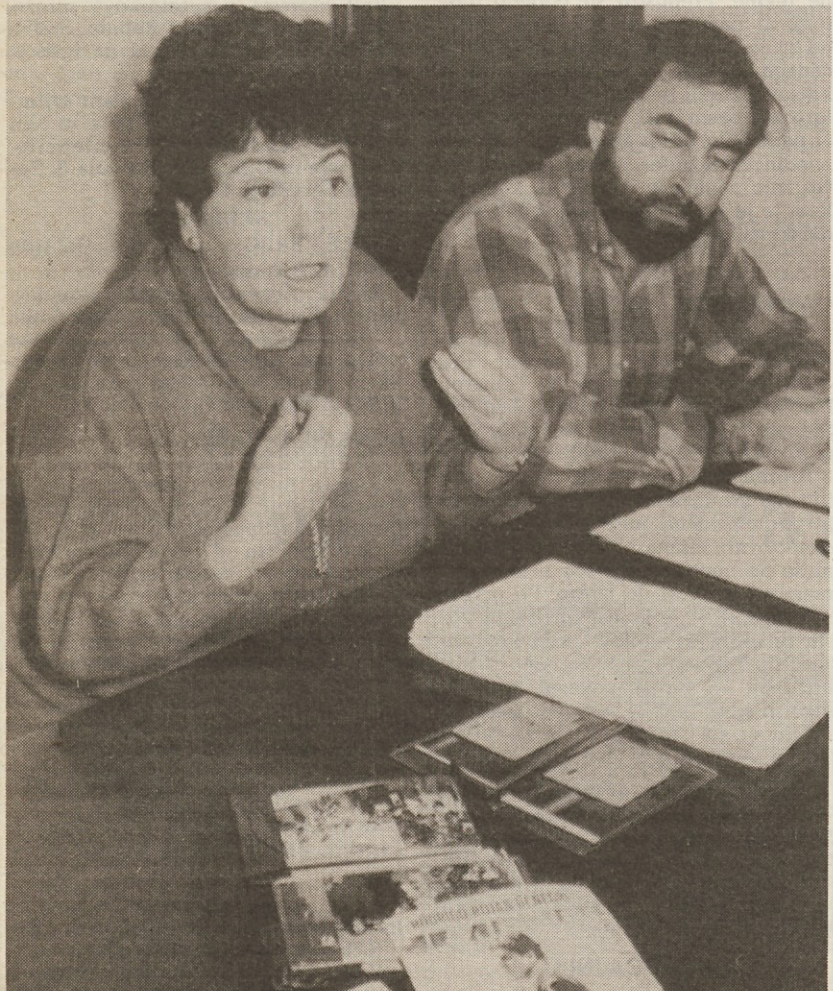
Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

V Rimu se je končala pot »iskanja solidarnosti« po številnih državah sveta Srhljivo pričevanje Veronice Denegri matere umorjenega 19-letnega Čilenca

Veronica Denegri, mati Rodriga Rojas, ki so ga v Santiagu živega zažgali, med včerajšnjo tiskovno konferenco (Telefoto AP)

RIM — »Lahko sem še srečna. Ko je Rodrigo umrl, sem mu bila ob strani, stisnila sem mu roko in on je to čutil. Tisoči Čilencev pa so umrli in umirajo sami, daleč od svojih dragih.« To je včeraj med intenzivno navedla Veronica Denegri, mati Rodriga Rojas, ki ga je julija letos v Santiagu živega zažgala Pinochetova soldateska.

Dvainštiridesetletna Veronica Denegri je na včerajšnji tiskovni konferenci v Rimu ponovno podoživljala tiste tragične julijske dni, ko je umiral njen 19-letni sin in ko je v bolečinah in z za vedno iznakaženim telesom zmagalo bitko s smrtno 16-letno Rodrigovo dekle Gloria Quintana. »Vsi me sprašujejo, zakaj so ga ubili? Tega ne vem, ali bolje rečeno, vem, da je kri-

vec Pinochetova fašistična diktatura.«

Bivša sindikalistka in uslužbenka ministrstva za prevoze v Allendejevi vladi končuje v Rimu svojo pot »iskanja solidarnosti« v najrazličnejših državah sveta. Prav tu je izvedela, da ji diktatura ne dovoli več povratka v domovino, da bodo skušali arhivirati proces proti morilcem njenega sina. To pa ni bilo edino pričevanje. Prav včeraj je Amnesty International v okviru trimesečne solidarnosti s Čilom objavila podatke o srhljivem porastu kratenja najosnovnejših človekovih pravic v Čilu po letu 1983. Politični umori, aretacije in mučenja pa se v zadnjem obdobju še stopnjujejo.

Iz Salvadorja v karanteno

LONDON — Meg in Loch, škotska ovčarja, ki sta pod ruševinami v Salvadorju našla živih nekaj oseb, sta včeraj preživela prvi dan šestmesečne karantene, med katero bosta morala biti proč od svojih gospodarjev. Po britanskem zakonu o zatiranju pasje stekline morajo namreč vse uvožene živali prestati šestmesečno karanteno, preden lahko svobodno stopijo na otoška tla. Zakon velja tudi za živali, ki so samo za kratek čas zapustile državno ozemlje.

Okoli tega primera se je razvnela huda polemika, saj bosta morala lastnika za vsakega psa plačati po en milijon lir. Valežan David Jones, ki ima Mega, se je temu uprl. Spor so poravnali, ko je britanski minister za razvijanje sodelovanja z inozemstvom obljubil, da bo prispeval denar za delno kritje stroškov karantene.

Tragedija Challengerja zavrla ameriške vesoljske raziskave

WASHINGTON — Devet mesecev po eksploziji vesoljske ladjice Challenger in smrti vseh sedmih kozmonavtov se je znašla na mrtvi točki večina znanstvenih načrtov ameriške vesoljske ustanove NASA in zato se mnogi raziskovalci v ZDA sprašujejo, kaj bo prihodnost prinesla temu področju. Medtem včerajšnja La Stampa, če naj se za kratek čas oddaljimo od rdeče niti tega članka, piše, da Sovjetska zveza preko trgovske družbe Jardine Matheson s sedežem v Hongkongu, družbe, ki sodi med 12 največjih zavarovalnic na svetu, prodaja kupcem svojo raketo Proton za spuščanje satelitov v vesolje; o tej raketi strokovnjaki vsega sveta pravijo, da zagotavlja uspešno izstrelitev.

Po koledarju NASA naj bi v začetku tega leta izstrelili avtomatske sonde proti Veneri, Jupitru in Soncu ter vesoljski teleskop na tirnico okoli Zemlje. Letošnjega 28. januarja je okvara na zakovici dodatne potisne rakete Challengerja zavrla vse navedene načrte in oškodovala še ostale.

Po sodbi ameriških strokovnjakov znaša naložba v te raziskave dve milijardi dolarjev. Mnogi strokovnjaki na tem področju, ki so zaskrbljeni zaradi prodornosti SZ in Evrope, so mnenja, da ZDA nepopravljivo zamujajo v proučevanju vesolja. V krogih ameriških znanstvenikov nadalje prevladuje mnenje, da se NASA odpoveduje nekaterim načrtom, da bi s privarčevanimi sredstvi zgradila četrto vesoljsko ladjico, ki bi nadomestila Challengerja.

Izmed vseh neizvedenih načrtov velja kaj več povedati o vesoljskem teleskopu, ki je veljal eno milijardo dolarjev in ki naj bi naše poznavanje vesolja desetkratno povečal. NASA bi ga v vesolje morala izstreliti v letošnjem avgustu.

»Niti sanja se nam ne, kdaj ga bomo izstrelili. Ta tovor ima prednost pred vsemi ostalimi. Ko bodo vesoljske ladjice spet poletele v vesolje, bo teleskop prva stvar, ki bo potovala z njimi,« je izjavil glasniki NASA Leon Perry.

Kraljičina ogrlica

3.
po Alexandru Dumasu
riše: Željko Lordanič

MNOŽICA NI ODNEHALA, DOKLER ŽENSKI NISTA ZAPLUSTILI KOČIJE...

MADAME, LJUDJE SO VAS NAPADLI, KER STE PREKRŠILI POLICIJSKI UKAZ, PO KATEREM JE PREPOVEDANO VOŽNJA S KOČIJAMI ZARADI LEDU...

PLEMKINJA SE JE ZAZRLA V LEPI OBRAZ MLADEGA ČASTNIKA...

NISEM VEDELA ZA TA UKAZ... KAJ NAJ STORIM?... KOČIJO SO MI UNICILI...

KRENILI SO PROTI VERSAILLESU...

NAJBO-LJE BO, DA ODIRIM... SPREMIL VAS BOM.

MED POTJO JE STAREJŠA DAMA ZACELA Z MLAJŠO POGOVOR V ANGLEŠKEM JEZIKU...

ALI BI SE STRINJALI, DA NAJIN SPREMLJEVALEC NI KAR TAKO...

RES JE ZE-LO ČEDEN MLADENIČ...

ČASTNIK JE PREKINIL NJUN KLEPET...

OPROSTITA, SPOŠTOVANI DAMI... MORAM VAMA POVEDATI, DA RAZUMEM ANGLEŠKO...

OH, GOSPOD... TODA VANI DAMI...

REKLI O VAS, VAS NISVA ZALILI...

V VERSAILLESU SO SE POSLOVILI...

ZAHVALJUJEVA SE VAM ZA POMOČ... ALI NAMA LAHKO POVEŠTE VAŠE IME?

JAZ SEM GROF DE CHARNY, MADAME...

V Nikaragvi sestreljeno letalo še spravlja v zadrego Reagana

NEW YORK — Zaradi domnev, da je pilot ameriškega transportnega letala C 123, Eugene Hasenfus, ki so ga pretekli teden sestrelili nad Nikaragvo, vozil pomoč po nalogu CIA, so v kongresu sprožili posebno preiskavo. Po zakonu iz 1984 leta CIA namreč ne sme biti neposredno vpletena v razdeljevanje vojaške pomoči antisandinističnim silam v Nikaragvi.

Kot piše The Washington Post je bilo sestreljeno letalo, v katerem so bili trije ameriški piloti, del tajne mreže zasebnih čarterskih letalskih družb in samostojnih pilotov, ki so bili v preteklosti vpleteni v različne akcije ameriške obveščevalne službe CIA.

Kot pišejo nekateri dobro obveščeni komentatorji je CIA reaktivirala nekatere vietnamske veterane in jih angažirala v svojih sedanjih akcijah proti Nikaragvi. V času vietnamske vojne je CIA ustanovila svoje letalsko čartersko podjetje, ki je delovalo pod imenom »Air America« in »Southern Air«. Sedaj naj bi CIA ponovno reaktivirala del te flote.

Predstavniki Reaganove administracije sicer kategorično zavračajo trditve ujetega ameriškega pilota »češ da je mislil, da dela za ameriško vladno centralno obveščevalno agencijo« in poskušajo dokazati, da gre za povsem zasebno dejavnost, ki nima nobene zveze z Reaganovo administracijo.

Bivši direktor CIA admiral Stansfield Turner je na primer izjavil, »da si je zelo težko predstavljati, da CIA v tej akciji ne bi imela nobene vloge«.

Sestreljeno letalo je vzletelo iz vojaškega oporišča Ilopango v El Salvadorju, ki je po mnenju dela tujakšnjega tiska središče, iz katerega CIA pošilja pomoč antisandinističnim silam v Nikaragvi. Na tem letališču, ki je formalno v sestavi vrhovnega poveljstva letalskih sil El Salvadorja, namreč ni mogoče niti pristati niti odleteti

Zagovornik Hasenfusa se pritožuje, da mu nikagovske oblasti delajo težave (Telefoto AP)

brez odobritve ameriškega veleposlaništva v tej državi, ki koordinira pošiljanje pomoči antisandinističnim silam. Osebe, ki oskrbuje omenjena letala je ameriško.

Dodatna neprijetnost za ameriško stran je navedba ujetega ameriškega pilota, da sta imela ameriški podpredsednik George Bush in njegov svetovalec za državno varnost Donald Gregg neposredne stike s kubanskim emigratom Naxom Gomezom, ki vodi razdeljevanje ameriške vojaške pomoči iz tega letališča in za katerega sodijo, da je uslužbenec CIA.

Do sestrelitve transportnega letala, ki je vozilo vojaško pomoč antisandinističnim silam je prišlo prav v trenutku, ko je predsednik Reagan podpisal zakon o črpanju vojaške pomoči antisandinističnim silam v višini 100 milijonov dolarjev, ki ga je letos po veliki polemiki sprejel ameriški kongres. S tem je prenehala tudi uradna zapoved kongresa, da v akcije razdeljevanja vojaške pomoči antisandinističnim silam ne sme biti neposredno vpletena ameriška obveščevalna služba.

Uroš Lipušček

Koliko je severnih medvedov v SZ ?

MOSKVA — Prihodnje leto bodo prešteli, koliko je v Sovjetski zvezi danes severnih medvedov. Vprašanje o zaščiti rumenkasto belega kozuhovinarja so prvič postavili v desetletju 1930/40: takrat so lov nanj delno omejili, a leta 1956 so ga celo prepovedali.

Kakor pišejo moskovske »Novosti«, so Sovjetska zveza, Norveška, Kanada, Združene države Amerike in Danska leta 1974 podpisale sporazum o varstvu kosmatinca, po katerem se je na Norveškem in v SZ lov popolnoma prenehal, medtem ko je v Kanadi in na Alaski ter Groenlandiji ostal dovoljen samo Eskimom, ki jim meso severnega medveda pomeni tradicionalno hranilo. Na Groenlandiji ujamejo vsako leto 150, v Kanadi pa okrog 700 živali.

Koliko je danes na vsem svetu severnih medvedov? Raziskovalci zatrjujejo, da njihovo število presega 25.000, kar naj bi pomenilo, da se je od srede desetletja 1950/60 petkrat povečalo. Zaradi tega so se nekateri znanstveni krogi postavili na stališče, da obstoj te veličastne živali nikakor ni več v nevarnosti in da bi severne medvede kazalo črtati z »rdečega spiska«, ki prepoveduje lov nanje. Ekološki so seveda drugačnega mnenja.

V Sovjetski zvezi vsako leto preštejejo severne medvede, ki naseljujejo 300 kvadratnih kilometrov velik otok Vrangl v Vzhodnosibirskem morju. Ta otok je leta 1867 odkril ruski admiral in raziskovalec sibirskih polarnih področij in nekaj časa guverner Alaske, Valentin Vrangl.